

**A Kúria
Nemzetközi, Tudományos és Dokumentációs Főosztályának
Hírlevele**

**2020. december 31.
XI. évfolyam 12. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	4
Általános közigazgatási jogterület.....	4
Pénzügyi jogterület.....	8
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	10
POLGÁRI ÜGYSZAK	10
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	11
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	12
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	12
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	13
Általános közigazgatási jogterület.....	13
Pénzügyi jogterület.....	26
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	32
POLGÁRI ÜGYSZAK	33
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	37
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	39
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	40
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	40
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	41
Általános közigazgatási jogterület.....	41
Pénzügyi jogterület.....	45
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	50
POLGÁRI ÜGYSZAK	50
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	54

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 64

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	64
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	64
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ IRÁNYMUTATÁSAI	67
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	67
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	68
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	68
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	70
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	70
POLGÁRI ÜGYSZAK	70
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	74

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

30. A Rechtbank Amsterdam (Hollandia) által 2020. szeptember 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-412/20. PPU. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e a 2002/584/IB kerethatározattal, az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdésével és/vagy az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második albekezdésével az, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság végrehajt egy európai elfogatóparancsot, holott azt olyan bíróság bocsátotta ki, amely nem felel meg, és már az európai elfogatóparancs kibocsátása időpontjában sem felelt meg a hatékony bírói jogvédelem vagy a hatékony jogvédelem követelményének, mivel a kibocsátó tagállam joga nem biztosítja e bíróság függetlenségét, és már az európai elfogatóparancs kibocsátásának időpontjában sem biztosította azt?

31. A Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgária) által 2020. szeptember 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-414/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Összeegyeztethető-e a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésével az a nemzeti törvény, amely szerint az európai elfogatóparancsot és azt a nemzeti határozatot, amelynek alapján az előbbi kibocsátották, kizárólag az ügyész hozza meg, anélkül hogy abban a bíróság részt vehetne, illetve előzetes vagy utólagos felülvizsgálatot gyakorolhatna?

Összeegyeztethető-e a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjával az olyan európai elfogatóparancs, amelyet a keresett személyt gyanúsítottá nyilvánító határozat alapján bocsátottak ki, anélkül hogy e határozat vonatkozna e személy fogva tartásának elrendelésére?

Nemleges válasz esetén: amennyiben a bíróság nem vett részt sem az európai elfogatóparancs kibocsátásában, sem jogszerűségének felülvizsgálatában, és ezt az elfogatóparancsot olyan nemzeti határozat alapján bocsátották ki, amely nem írja elő a keresett személy fogva tartásba helyezését, továbbá ezen európai elfogatóparancsot ténylegesen végrehajtották, és a keresett személyt átadták, a keresett személynek ugyanazon büntetőeljárás keretében kell hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosítani, mint amelynek során ezen európai elfogatóparancsot kibocsátották? A hatékony jogorvoslathoz való jog magában foglalja-e azt, hogy a keresett személy ugyanolyan helyzetbe kerüljön, mint amelyben akkor lenne, ha a jogsértés nem következett volna be?

32. A Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Németország) által 2020. szeptember 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-416/20. PPU. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az Európai Unió valamely tagállamából származó, távollétében elítélt személynek egy másik tagállam számára büntetőeljárás lefolytatása céljából történő átadására vonatkozó határozatok esetében úgy kell-e értelmezni a 2016/343 irányelv rendelkezéseit, különösen annak 8. és 9. cikkét, hogy az átadás

megengedhetősége – különösen úgynevezett szökés esetén – attól függ, hogy a megkereső állam teljesíti-e az irányelvben meghatározott feltételeket?

33. A Sofiyski rayonon sad (Bulgária) által 2020. szeptember 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-420/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Korlátozható-e a vádlottaknak a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt azon joga, hogy a tárgyalásukon személyesen jelen lehetnek, olyan nemzeti jogszabályokkal, amelyek szerint a büntetőeljárás lefolytatásának helye szerinti országra vonatkozó közigazgatási jogi beutazási és tartózkodási tilalom rendelhető el az olyan külföldiekkel szemben, akik ellen hivatalosan vádat emeltek?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén teljesülnének-e a 2016/343 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének a) és/vagy b) pontjában a tárgyalásnak a külföldi vádlott távollétében történő megtartása tekintetében meghatározott feltételek, ha a külföldi vádlottat szabályszerűen tájékoztatták a büntetőügyről és a meg nem jelenés következményeiről, és őt általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli, a külföldi vádlott azonban nem tud személyesen megjelenni, mert közigazgatási eljárásban a büntetőeljárás lefolytatásának helye szerinti országra vonatkozó beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el?

3) Átalakítható-e nemzeti jogszabályokkal a vádlott eljárásjogi kötelezettségévé a vádlottnak a 2016/343 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti azon joga, hogy a tárgyalásán jelen lehet? Pontosabban: A (48) preambulumbekkezdés értelmében vett magasabb szintű védelmet nyújtanak-e ily módon a tagállamok, vagy sokkal inkább összeegyeztethetetlen az ilyen eljárás az irányelv (35) preambulumbekkezdésével, amely szerint a vádlott joga nem abszolút, és arról le lehet mondani?

4) A nyomozás során lemondhat-e a vádlott előzetesen egyértelműen a 2016/343 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti azon jogról, hogy a tárgyalásán személyesen jelen lehet, ha a vádlottat tájékoztatták a meg nem jelenés következményeiről?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

138. A Bundesverwaltungsgericht (Németország) által 2020. június 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-273/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) a) A 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (1) 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja és 2. cikkének f) pontja szerinti kísérő nélküli kiskorú menekülthöz való csatlakozás esetén minősülhet-e a kiskorúság további fennállása a 2003/86/EK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett „feltételnek”? Összeegyeztethető-e az említett rendelkezésekkel az a tagállami szabályozás, amely a 2003/86/EK irányelv 2. cikkének f) pontja értelmében vett kísérő nélküli kiskorú menekülthöz csatlakozó szülei számára csak addig biztosítja a tagállamban való (származékos) tartózkodási jogot, amíg a menekült még ténylegesen kiskorú?

b) Az 1. a) kérdésre adott igenlő válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a 2003/86/EK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének az ezen irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával és 2. cikkének f) pontjával összefüggésben értelmezett a) pontját, hogy az a tagállam, amelynek jogszabályai szerint a szülők (származékos) tartózkodási joga a gyermek nagykorúvá válásának időtartamára korlátozódik, elutasíthatja a még harmadik országban tartózkodó szülők családgyejesítési célú beutazási és tartózkodási kérelmét, ha a menekült a menekültként való elismerést követően három hónapon belül

benyújtott kérelemről közigazgatási vagy bírósági eljárás keretében hozott végleges határozatot megelőzően nagykorúvá vált?

2) Ha az 1. pont kérdéseire adott válasz alapján a családegyesítés elutasításának nincs helye:

Milyen követelményeket kell támasztani a 2003/86/EK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett valódi családi kapcsolattal szemben a szülőknek az olyan menekülthöz való csatlakozása eseteiben, aki a családegyesítési célú beutazási és tartózkodási kérelemről szóló határozat meghozatala előtt nagykorúvá vált? Különösképpen:

a) elegendő-e ehhez első fokú, egyenes ági felmenői rokonság (2003/86/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja) vagy valódi családi élet is szükséges?

b) amennyiben valódi családi élet is szükséges:

Milyen intenzitás szükséges e tekintetben? Elegendőek-e ehhez például az alkalmi vagy rendszeres látogatások, közös háztartásban való együttélés vagy ezen felül olyan összetartó közösség szükséges, amelynek tagjai egymásra vannak utalva?

c) Megköveteli-e a még harmadik államban tartózkodó és a menekültként elismert, időközben nagykorúvá vált gyermekkel való családegyesítés iránti kérelmet benyújtó szülők csatlakozása azt, hogy a beutazást követően a családi élet a tagállamban várhatóan a 2b. kérdésben előírt módon (újra) folytatódik?

139. A Bundesverwaltungsgericht (Németország) által 2020. június 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-279/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy a menekültként elismert családegyesítő gyermeke e rendelkezés értelmében akkor is kiskorúnak minősül, ha utóbbi a családegyesítő menedékjog iránti kérelmének benyújtásakor kiskorú volt, azonban már a családegyesítő menekültként való elismerését és a családegyesítés iránti kérelem benyújtását megelőzően nagykorúvá vált?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Milyen követelményeket kell ilyen esetben a 2003/86/EK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett valódi családi kapcsolattal szemben támasztani?

a) Elegendő-e ehhez a jogszerű szülő–gyermek kapcsolat vagy valódi családi élet is szükséges?

b) Amennyiben valódi családi élet is szükséges: milyen intenzitás szükséges e tekintetben? Elegendő-e ehhez például az alkalmi vagy rendszeres látogatások, közös háztartásban való együttélés vagy ezen felül olyan összetartó közösség szükséges, amelynek tagjai egymásra vannak utalva?

c) Megköveteli-e a még harmadik államban tartózkodó és a menekültként elismert szülővel való családegyesítés iránti kérelmet benyújtó, időközben nagykorúvá vált gyermek csatlakozása azt, hogy a beutazást követően a családi élet a tagállamban várhatóan a 2b. kérdés értelmében előírt módon (újra) folytatódik?

140. A Tribunal Argeş (Románia) által 2020. augusztus 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-360/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az [Európai Unió] pénzügyi érdekeit sértő csalásnak az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő fogalma alatt érteni kell-e olyan jogsértést, amelyet az

1083/2006/EK rendelet 57. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezések betartása látszatának keltése céljából követnek el annak érdekében, hogy a tagállam ne alkalmazza a rendelet 98. cikkében foglalt szabályokkal összhangban értelmezett 57. cikkének (3) bekezdésében foglalt szabályokat, vagy e fogalom alatt kizárólag olyan jogsértést kell érteni, amelyet a végrehajtási szakasz lezárásáig követtek el, kizárva a fenntartási szakaszban elkövetett cselekményeket?

2) Lehet-e úgy értelmezni az uniós jogot, különösen pedig az EUMSZ 325. cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban értelmezett EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében, [valamint] az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján kidolgozott, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt rendelkezéseket, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely kizárja azon személy büntethetőségét, akit olyan bűncselekménnyel gyanúsítanak, amelyet a végrehajtási szakasz lezárását követően, vagyis a támogatási szerződés értelmében az említett személy által vállalt kötelezettségekkel összefüggő fenntartási szakasz során követtek el, valamint azokkal ellentétes a nemzeti szabály olyan értelmezése, amely szerint az [Unió] pénzügyi érdekeit sértő csalás fogalma nem foglalja magában a támogatás kedvezményezettje által a támogatási szerződés értelmében vállalt kötelezettségekkel kapcsolatban a projekt fenntartási időszakában tanúsított jogellenes magatartást, tekintet nélkül a támogatások vagy a kedvezményezett által a projekt fenntartása céljából vállalt kötelezettségek teljesítése során elköltött összegek forrására (a kedvezményezett saját forrásai vagy [uniós] pénzeszközök)?

141. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. augusztus 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-370/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Magában foglalja-e a 2014/40/EU irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondata értelmében vett forgalomba kerülés fogalma a dohánytermékek áruautomatán keresztül olyan módon történő kínálását, hogy az automatában található cigarettacsomagokon szerepelnek ugyan a jogszabályban előírt figyelmeztetések, a cigarettacsomagok azonban a fogyasztó számára először nem látható módon vannak elhelyezve az automatában, és az azokon található figyelmeztetések csak akkor válnak láthatóvá, amikor az előtte a pénztáros által hozzáférhetővé tett automatát a vevő működésbe hozza, és a cigarettacsomag ezáltal még a fizetés előtt a pénztárszalagra kerül?

2. Kiterjed-e a figyelmeztetések „egyéb eszközzel való eltakarásának” a 2014/40/EU irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalma arra az esetre, amikor az áru automata útján történő bemutatása során a dohánytermék csomagolásának egészét eltakarják?

3. Akkor is megvalósul-e a 2014/40/EU irányelv 8. cikkének (8) bekezdésében foglalt „a csomagolási egységeket ábrázoló képek” tényállási elem, ha az ábra nem az eredeti csomagolás valóságos mása ugyan, a fogyasztó azonban kialakítása – körvonalai, arányai, színei és logója – alapján egy dohánytermék csomagolásával társítja a képet?

4. A felhasznált ábrától függetlenül már az is elegendő-e a 2014/40/EU irányelv 8. cikkének (8) bekezdése szerinti követelmények teljesüléséhez, ha a fogyasztónak az adásvételi szerződés megkötését megelőzően lehetősége nyílik arra, hogy megtekinthesse az előírt figyelmeztetésekkel ellátott cigarettacsomagokat?

142. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2020. augusztus 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-405/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód követelménye időbeli hatályának a Barber-ítélet (C-262/88), valamint az EUMSZ 157. cikkről szóló (33.) jegyzőkönyv és a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő

megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2006/54/EK irányelv) 12. cikke szerinti korlátozását, hogy egy (osztrák) nyugdíjas nem vagy (arányosan) csak a jogosultságnak az 1994. január 1-jét követő foglalkoztatási időszakokon alapuló része tekintetében hivatkozhat jogszerűen az egyenlő bánásmód követelményére annak alátámasztása érdekében, hogy a tisztviselői nyugdíjak 2018. évi – az alapeljárásokban alkalmazotthoz hasonló – korrekciójára vonatkozó rendelkezések révén hátrányos megkülönböztetés érte?

2) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód (a 2006/54/EK irányelv 5. cikkével összefüggésben értelmezett EUMSZ 157. cikk szerinti) követelményét, hogy az ahhoz hasonló közvetett eltérő bánásmód, mint amely – adott esetben – az alapeljárásokban alkalmazandó, a 2018. évi nyugdíjkorrekcióra vonatkozó rendelkezésekből ered, a már korábban elfogadott hasonló intézkedésekre és az ezen intézkedések együttes hatása által a nyugdíjak reálértékének inflációarányos kiigazításához képest okozott jelentős (a jelen esetben 25 %-os) veszteségre is figyelemmel igazolt, különösen

- annak megakadályozása érdekében, hogy (egységes mértékkel történő rendszeres korrekció esetén) „szakadék” keletkezzen a magasabb és alacsonyabb nyugdíjak között, jöllehet ez a különbség pusztán nominális lenne, és nem változna az értékek közötti arány,
- egy általános „szociális elem” megvalósítása, mégpedig az alacsonyabb nyugdíjjal rendelkező nyugdíjasok vásárlóerejének növelése érdekében, jöllehet a) ez a cél a magasabb nyugdíjak korrekciójának korlátozása nélkül is elérhető lenne, és b) a jogalkotó nem ír elő ilyen intézkedést azonos módon a vásárlóerőnek az alacsonyabb tisztviselői illetmények inflációs kiigazítása során (a magasabb illetmények korrekciójának terhére) történő növelése érdekében is, és a(z) állami részvétel nélkül működő) többi foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerből folyósított nyugdíjak értékének kiigazításába történő hasonló beavatkozással kapcsolatban sem fogadott el rendelkezéseket az alacsonyabb nyugdíjak vásárlóerejének (a magasabb nyugdíjak korrekciójának terhére történő) növelése érdekében,
- „a rendszer” fenntartása és finanszírozása érdekében, jöllehet a tisztviselők nyugdíját nem egy biztosítóintézet folyósítja egy biztosításszerűen megszervezett és járulékalapú rendszerből, hanem a szövetségi állam mint a nyugalmazott tisztviselők munkáltatója a munkavégzésért nyújtott díjazásként, és ezért nem egy rendszer fenntartása vagy finanszírozása, hanem végső soron csak költségvetési megfontolások a mérvadóak,
- mert önálló igazoló okot képez, vagy (ezt megelőzően) eleve kizárja a férfiak 2006/54/EK irányelv értelmében vett, nemi alapon történő közvetett hátrányos megkülönböztetésének feltételezését, ha azt, hogy a magasabb nyugdíjjal rendelkező nyugdíjasok csoportjában statisztikailag lényegesen több a férfi, azon körülmény következményének kell tekinteni, hogy a foglalkoztatás és munkavégzés területén a nők különösen a múltban jellemzően nem rendelkeztek esélyegyenlőséggel, vagy
- mert a szabályozás az EUMSZ 157. cikk (4) bekezdése értelmében vett pozitív intézkedésként elfogadható?

143. A tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Belgium) által 2020. szeptember 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-413/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A polgári légi közlekedéshez kapcsolódó [helyesen: a polgári légi közlekedés hajózó személyzetére alkalmazandó] műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. melléklete A. alrésze 3. függelékének 9. pontja a 9.e) pontban rögzített 115 órányi műszeres repülési idő számítása során lehetővé teszi-e az FNPT II repülésszimulátoron teljesített gyakorló órák (műszeres földi idő) figyelembevételét a 9.e) pont 2) alpontjában említett 15 MCC oktatási órán felül és a 9.e) pont 3.ii) alpontjában említett, FNPT II-n teljesített legfeljebb 40 órányi műszeres repülési időn, illetve az 55 órányi földi műszeres repülési időn felül?

2) Az első kérdésre adandó válasz változik-e attól függően, hogy a fent említett 15 és 40 órán felül teljesített órák MCC oktatási órákból vagy más szimulátoros gyakorlattípusokból tevődnek össze?

3) A fenti két kérdésre adandó nemleges válasz esetén ugyanezen rendelet I. melléklete A. alrész 3. függelékének 10. pontja lehetővé teszi-e a CPL(A) szakszolgálati engedélynek az azt követően történő kibocsátását, a műszeres repülésre vonatkozó jártassági vizsga („skill test”) megismétlése nélkül, hogy a pilótajelöltek megfelelő számú légi járművön töltött órával teljesítették képzéseiket?

4) A fenti három kérdésre adandó nemleges válasz esetén a jogbiztonság általános elve alapján időben korlátozni kell-e a Bíróság által a szóban forgó jogszabály vonatkozásában adott értelmezést, például annak érdekében, hogy az csak azon pilótajelöltekre legyen alkalmazható, akik a CPL(A) szakszolgálati engedély kibocsátását a Bíróság ítéletét követően kérelmezik, vagy például az ezen engedély megszerzéséhez szükséges képzésüket azt követően kezdték meg?

144. A Verwaltungsgericht Wien (Ausztria) által 2020. szeptember 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-432/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a 2003/109/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárnak a Közösség területén tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó bármely fizikai tartózkodása – legyen az bármilyen rövid is – kizárja, hogy ez a személy elveszítse a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállást az említett rendelkezés alapján?

2. Amennyiben a Bíróság az első kérdésre nemleges választ adna: Milyen minőségi és/vagy mennyiségi követelményeknek kell megfelelniük a Közösség területén tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó tartózkodásoknak ahhoz, hogy kizárt legyen a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállás elvesztése? Csak akkor zárják-e ki a Közösség területén tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó tartózkodások a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállás elvesztését, ha az érintett harmadik országbeli állampolgárok ezen időtartam alatt a Közösség területén rendelkeztek szokásos tartózkodási hellyel, vagy e területen volt érdekeltségeik központja?

3. Összeegyeztethetők-e a 2003/109/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontjával a tagállami jogrendek olyan szabályozásai, amelyek a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállás elvesztését írják elő arra az esetre, ha az ilyen harmadik országbeli állampolgárok tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át a Közösség területén tartózkodtak ugyan, ott azonban nem rendelkeztek szokásos tartózkodási hellyel, és érdekeltségeik központja sem ezen a területen volt?

145. A Högsta förvaltningsdomstolen (Svédország) által 2020. szeptember 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-461/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az a körülmény, hogy az új szerződő fél átvette az eredeti szerződő fél keretmegállapodás szerinti jogait és kötelezettségeit azt követően, hogy az eredeti szerződő felet fizetésképtelenné nyilvánították, és a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyontól átruházták a megállapodást, azt jelenti-e, úgy kell tekinteni, hogy az új szerződő fél a közbeszerzési irányelv 72. cikke (1) bekezdése d) pontjának ii. alpontjában foglaltakhoz hasonló feltételek mellett lép jogutódként az eredeti szerződő fél helyébe?

Pénzügyi jogterület

87. A Judecătoria Oradea (Románia) által 2020. július 30-án benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-358/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétesek-e a 2006/112/EK irányelv rendelkezéseivel és az adósemlegesség elvével az olyan nemzeti szabályok, amelyekkel a tagállam határozatlan időre arra kötelez valamely állampolgárt, hogy szedje be és fizesse be a héát az államnak, ugyanakkor ezzel összefüggésben nem biztosítja számára a héa levonásához való jogot, mivel hivatalból törölték a héa-azonosítószámát amiatt, hogy hat egymást követő hónapra/két egymást követő naptári negyedévre vonatkozóan benyújtott héabevallásaiban nem tüntetett fel héaköteles ügyleteket?

2) Az alapjogvita tényállására tekintettel összeegyeztethető-e a jogbiztonság, a bizalomvédelem, az arányosság és a lojális együttműködés 2006/112/EK irányelvből eredő [elvével] az olyan nemzeti szabály vagy az adóhatóság olyan gyakorlata, amelynek értelmében – noha a tagállam rendszerint lehetővé teszi, hogy a héa-azonosítószám hivatalból történő törlését követően a jogi személyt kérelemre újból héanyilvántartásba vegyék – egyes konkrét körülmények fennállása esetén az adóalany pusztán formális okokból nem kérheti az újbóli héanyilvántartásba vételét, miközben határozatlan ideig köteles a héát beszedni és befizetni az államnak, ugyanakkor ezzel összefüggésben nem illeti meg a héa levonásához való jog?

3) Az alapjogvita tényállására tekintettel úgy kell-e értelmezni a jogbiztonság, a bizalomvédelem, az arányosság és a lojális együttműködés 2006/112/EK irányelvből eredő [elvét], hogy azok értelmében tilos az adóalanyt a héa levonásához való jog megtagadása mellett határozatlan időre arra kötelezni, hogy beszedje és befizesse a héát, amennyiben az adott ügyben az adóhatóság nem ellenőrzi a héa levonásához való jog gyakorlása érdemi feltételeinek fennállását és az adóalany nem követett el csalást?

88. A Hof van beroep te Antwerpen (Belgium) által 2020. augusztus 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-362/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Vonatkoznak-e a Kínai Népköztársaságból és Thaiföldről származó menetelt temperöntvény csőszerelvények és -illesztések behozatalára vonatkozó ideiglenes dömpingellenes vám kivetéséről szóló értesítésről [helyesen: a Kínai Népköztársaságból és Thaiföldről származó menetelt temperöntvény csőszerelvények és -illesztések behozatalára vonatkozó ideiglenes dömpingellenes vám kivetéséről] szóló, 2012. november 14-i 1071/2012/EU bizottsági rendelet (HL 2012. L 318., 10. o.) és a Kínai Népköztársaságból és Thaiföldről származó menetelt temperöntvény csőszerelvények és -illesztések behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám kivetéséről és a kivetett ideiglenes vám végleges beszedéséről, valamint Indonézia tekintetében az eljárás megszüntetéséről szóló, 2013. május 13-i 430/2013/EU tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2013. L 129., 1. o.) szerinti dömpingellenes vámok a Kínából származó, gömbgrafitos öntöttvasból készült menetelt csőszerelvényekre, mivel az Európai Unió Bírósága azt állapította meg a C-397/17. és C-398/17. sz. egyesített ügyekben hozott 2018. július 12-i ítéletben, hogy a gömbgrafitos öntöttvas csőszerelvények nem temperöntvény csőszerelvényeknek minősülnek, és hogy a gömbgrafitos öntöttvas csőszerelvényeket másik vámtarifaaalszám alá kell besorolni, mint a temperöntvény csőszerelvényeket?

89. A Finanzgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. augusztus 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-394/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 63. cikkének (1) bekezdését és 65. cikkét, hogy azokkal ellentétes az öröklési illeték kiszabására vonatkozó olyan tagállami nemzeti szabályozás, amely az öröklési illeték kiszámítása kapcsán akként rendelkezik, hogy

az e tagállam területén fekvő ingatlanok megszerzése esetén irányadó illetékalap tekintetében alkalmazott illetékmentes rész – abban az esetben, ha az örökhagyó halála időpontjában az örökhagyó és az örökös más tagállamban rendelkezett lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel – alacsonyabb annál az illetékmentes résznél, mint amely akkor lett volna irányadó, ha az említett időpontban legalább egyikük az előbbi tagállamban rendelkezett volna lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 65. cikket, hogy azokkal ellentétes az öröklési illeték kiszabására vonatkozó olyan tagállami nemzeti szabályozás, amely az öröklési illeték kiszámítása kapcsán akként rendelkezik, hogy a kötelesrészekből eredő kötelezettségek az e tagállam területén fekvő ingatlanok megszerzése esetén – abban az esetben, ha az örökhagyó halála időpontjában az örökhagyó és az örökös más tagállamban rendelkezett lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel – nem vonhatók le, míg e kötelezettségek a öröklés útján történő vagyonszerzés értékéből teljes mértékben levonhatók lennének, ha az örökhagyó halálának időpontjában legalább az örökhagyó vagy az örökös az előbbi tagállamban rendelkezett volna lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel?

90. A Finanzgericht Hamburg (Németország) által 2020. szeptember 8-án és 2020. szeptember 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-419/20. és C-427/20. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Akkor is fennáll-e az uniós jog megsértése mint az Európai Unió Bírósága által kialakított uniós jogi kamatigény feltétele, ha a tagállami hatóság vámot állapít meg az uniós jog alkalmazásával, a tagállami bíróság azonban később megállapítja, hogy nem állnak fenn a vám kivetésének ténybeli feltételei?

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú kérdést.

Polgári ügyszak

62. Az Oberlandesgericht Wien (Ausztria) által 2020. szeptember 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-433/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő „bármely hordozóra” kifejezést, hogy az magában foglalja az olyan harmadik személyek birtokában lévő szervereket is, akik, illetve amelyek e szervereken természetes személyek (ügyfelek) számára magáncélra (kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgálva) tárhelyet bocsátanak rendelkezésre, amelyet az ügyfelek tárolással történő többszörözés céljára használnak („cloud computing” [„felhőalapú számítástechnika”])?

2) Amennyiben igen: Úgy kell-e értelmezni az első kérdésben hivatkozott rendelkezést, hogy az alkalmazandó az olyan nemzeti szabályozásra, amely előírja, hogy a szerző méltányos díjazásra (üreshordozó-jogdíj) jogosult:

— ha a (sugárzott, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátott vagy kereskedelmi célból előállított adathordozón rögzített) mű esetében jelleghenél fogva számítani kell arra, hogy saját vagy magáncélra – „bármely típusú, ilyen többszörözésre alkalmas és üzletszerűen belföldi forgalomba hozott adathordozón” történő tárolással – többszörözni fogják,

— és ha ennek során az első kérdésben ismertetett tárolási módszert alkalmazzák?

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

63. Az Ustavno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2020. október 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-486/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkével, valamint 52. cikkének első bekezdésével az (EU) 2016/681 irányelv I. mellékletének 8. pontja, tekintettel arra, hogy nem egyértelmű, az kizárólag azt az adatot foglalja-e magában, hogy a szóban forgó személy törzsutasnak minősül-e, vagy más, a törzsutasprogramban lebonyolított légi járatokkal és a foglalásokkal kapcsolatos adatokat is, ami azt jelentheti, hogy nem teljesül a magánélet tiszteletben tartásához való jogot és a személyes adatok védelméhez való jogot érintő szabályok egyértelműségére és pontosságára vonatkozó követelmény?

2) Összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkével, valamint 52. cikkének első bekezdésével az (EU) 2016/681 irányelv I. mellékletének 12. pontja, tekintettel arra, hogy a kért adatokat nem tünteti fel részletesen, ugyanakkor az I. melléklet fent említett pontja nem tartalmaz korlátozást az adatok jellegére és körére vonatkozóan, ami azt jelentheti, hogy nem teljesül a magánélet tiszteletben tartásához való jogot és a személyes adatok védelméhez való jogot érintő szabályok egyértelműségére és pontosságára vonatkozó követelmény?

Gazdasági ügyszak

59. A Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. augusztus 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-365/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Rendelkezik-e az utas a 261/2004/EK rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett „megerősített helyfoglalással”, ha a vele szerződéses jogviszonyban álló utazásszervezőtől a 261/2004 rendelet 2. cikkének g) pontja értelmében vett „más olyan igazolást” kapott, amellyel egy bizonyos, indulási és érkezési hely, indulási és érkezési időpont, valamint járatszám szerint meghatározott légi járatral történő szállításra vállalnak kötelezettséget anélkül, hogy az utazásszervező e járatra vonatkozó helyfoglalást végzett volna az érintett légi fuvarozónál, és e légi fuvarozó a helyfoglalást megerősítette volna?

2. A 261/2004 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése és 2. cikkének j) pontja értelmében vett „visszautasított beszállás” áll-e fenn akkor, ha az utazásszervező, amellyel az utasok szervezett utazásra vonatkozó szerződést kötöttek, az indulás menetrend szerinti időpontja előtt néhány nappal másik járatra foglalja át az utasok utazását, miután az utazásszervező korábban kötelező jelleggel megerősített számukra egy indulási és érkezési hely, indulási és érkezési időpont, valamint járatszám szerint meghatározott légi járatot?

3. A beszállás visszautasításának a 261/2004 rendelet 2. cikke j) pontjának utolsó tagmondata értelmében vett „észszerű indoka” áll-e fenn akkor, ha az utazásszervező a légitársasággal való egyeztetés és „fedezetül szolgáló helyfoglalásnak” az utas számára történő elvégzése nélkül bizonyos, dátum, járatszám és repülési időpontok szerint meghatározott légi járatot erősít meg kötelező jelleggel, majd az utazásszervező az indulás menetrend szerinti időpontja előtt néhány nappal – megint csak a légitársasággal való egyeztetés nélkül – másik járatra foglalja át az utas utazását, anélkül, hogy a légitársaság ráhatással lehetne erre?

4. Valamely légi fuvarozó már akkor a 261/2004 rendelet 2. cikkének b) pontja értelmében vett üzemeltető légi fuvarozónak minősül-e az utas vonatkozásában, ha ezen utas szerződéses jogviszonyban áll ugyan egy olyan utazásszervezővel, amely egy bizonyos, indulási és érkezési hely, indulási és érkezési időpont, valamint járatszám szerint meghatározott légi járatral történő szállításra vállalt kötelezettséget az utas felé, az utazásszervező azonban nem foglalt ülőhelyet az utas részére, és általa a járat tekintetében nem hozott létre a légi fuvarozóval fennálló szerződéses jogviszonyt?

5. Úgy kell-e értelmezni a 261/2004 rendelet 4. cikkének (3) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy a jelen ügyben szereplőhöz hasonló olyan helyzetben, amelyben az utas átszállást magában foglaló járatra foglal helyet az utazásszervezőnél egy szervezett utazás keretében, és az alperes légitársaság által üzemeltetett első szakasz lebonyolítására menetrend szerint kerül sor, a 261/2004/EK rendelet 2. cikke j) pontjának megfelelően azonban ezt követően a szintén az alperes légitársaság által üzemeltetett csatlakozó járaton megtagadják az utasok szállítását az utazásszervező „fedezetül szolgáló helyfoglalásának” hiányára hivatkozva, a kártalanítás összegét az első indulási hely és az utolsó célállomás közötti teljes repülőút távolsága, nem pedig csak a zavarral érintett második szakasz távolsága alapján kell meghatározni?

60. A Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. augusztus 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-395/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 261/2004/EK rendelet 2. cikkének 1) pontja és 5. cikkének (1) bekezdése értelmében vett járatról van-e szó, ha az üzemeltető légi fuvarozó az utazási csomag keretében foglalt, menetrend szerint (helyi idő szerint) 13 óra 20 perckor induló járatot (helyi idő szerint) ugyanaznap 16 óra 10 percre helyezi át?

2) Amennyiben a járatnak a (helyi idő szerint) 13 óra 20 percről (helyi idő szerint) ugyanaznap 16 óra 10 percre történő áthelyezését az utazás kezdete előtt kilenc nappal közlik, a 261/2004 rendelet 5. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii. alpontja értelmében vett átfoglalás felajánlásáról van-e szó, és ha igen, meg kell-e felelnie e felajánlásnak az említett rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és 8. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

25. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. szeptember 17-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a JZ elleni büntetőeljárás (C-806/18. sz. ügy)²

A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet – és különösen annak 11. cikkét – akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely előírja, hogy szabadságvesztés-büntetést lehet kiszabni azon jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárral szemben, akivel szemben lezárult az ezen irányelvben előírt kiutasítási eljárás, de aki nem hagyta el ténylegesen a tagállamok területét, amennyiben a büntetendő magatartást akként határozzák meg, hogy az többek között az érintett büntetett előélete, vagy az általa a közrendre vagy a nemzetbiztonságra nézve jelentett veszély miatt elrendelt beutazási tilalom ismeretében megvalósított jogellenes tartózkodásra vonatkozik, feltéve hogy a büntetendő magatartást nem e beutazási tilalom megsértése alapján határozzák meg, feltéve továbbá, hogy – az önkényesség veszélyét elkerülendő – ez a szabályozás kellőképpen hozzáférhető, pontos és alkalmazását tekintve előre látható, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

26. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. szeptember 24-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – XC elleni büntetőeljárás (C-

² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Büntető ügyszak 14. sz. alatt.

195/20. PPU. sz. ügy)³

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 27. cikkének (2) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ezen cikk (2) bekezdésében meghatározott specialitás szabályával nem ellentétes az átadás előtt elkövetett, az átadás alapjául szolgáló bűncselekménytől eltérő másik bűncselekmény miatt egy első európai elfogatóparanccsal érintett személlyel szemben alkalmazott, személyi szabadságot korlátozó intézkedés, amennyiben az érintett személy az átadást követően önként elhagyta az első elfogatóparancsot kibocsátó tagállam területét, majd egy második, szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából e távozást követően kibocsátott európai elfogatóparancs alapján e tagállamnak átadták, feltéve hogy a második európai elfogatóparancs kapcsán a végrehajtó igazságügyi hatóság hozzájárult a büntetőeljárásnak a személyi szabadságot korlátozó intézkedés alapjául szolgáló bűncselekményre való kiterjesztéséhez.

27. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. október 1-jei ítélete (a Špecializovaný trestný súd [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – TG, UF elleni büntetőeljárás (C-603/19. sz. ügy)⁴

1) A bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ezen irányelv a jogi személyekre és az államra sem alkalmazandó, még akkor sem, ha a nemzeti jog a büntetőeljárás keretében elismeri számukra a „károsult” jogállást.

2) Az EUMSZ 325. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek a nemzeti ítélkezési gyakorlat által értelmezett olyan nemzeti jogi rendelkezések, amelyek értelmében az állam a büntetőeljárás keretében nem követelheti az eljárás alá vont személynek az európai uniós költségvetésből származó pénzeszközök jogellenes felhasználását eredményező csalárd magatartásával az államnak okozott kár megtérítését, és amelyek értelmében az állam ezen eljárás keretében nem rendelkezik semmilyen más olyan keresetindítási lehetőséggel, amelynek révén érvényesíthetné az eljárás alá vont személlyel szembeni jogát, amennyiben a nemzeti szabályozás az európai uniós költségvetésből jogosulatlanul igénybe vett hozzájárulások visszafizettetését lehetővé tévő hatékony eljárásokat biztosít, amely eljárások fennállásának vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

143. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vivendi SA kontra Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (C-719/18. sz. ügy)⁵

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely azzal a hatással jár, hogy valamely más tagállamban bejegyzett társaságot – amely az e szabályozás céljaira meghatározott elektronikus hírközlési ágazatban az ezen ágazatban megvalósított teljes bevétel 40 %-át meghaladó bevételt valósít meg – megakadályoz abban, hogy az integrált hírközlési rendszerben az e rendszerben megvalósított bevétel 10 %-át meghaladó bevételt valósítson meg.

144. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – XN (C-21/19. sz. ügy),

³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 8. szám, Büntető ügyszak, 21. sz. alatt.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Büntető ügyszak, 33. sz. alatt.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 51. sz. alatt.

YO (C-22/19. sz. ügy), P. F. Kamstra Recycling BV (C-23/19. sz. ügy) ellen indított büntetőeljárás⁶

1) *A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdését, valamint a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1069/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (állati melléktermékekről szóló rendelet) 3. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy egy olyan anyag, amely az említett első rendelkezés értelmében nem minősülhet „mellékterméknek”, ettől még minősülhet „állati mellékterméknek” az említett második rendelkezés értelmében.*

2) *A 2012. február 16-i 135/2012/EU bizottsági rendelettel módosított, a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját akként kell értelmezni, hogy az 1069/2009 rendelet hatálya alá tartozó állati melléktermékek szállítása ki van zárva a 135/2012 rendelettel módosított 1013/2006 rendelet hatálya alól, azon esetek kivételével, amelyekben az 1069/2009 rendelet kifejezetten előírja a 135/2012 rendelettel módosított 1013/2006 rendelet alkalmazását.*

3) *A 135/2012 rendelettel módosított 1013/2006 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját akként kell értelmezni, hogy e rendelkezést alkalmazni kell az 1069/2009 rendelet 10. cikke szerinti 3. kategóriába tartozó állati melléktermékek és egyéb olyan hulladékok keverékeire, amelyek a 135/2012 rendelettel módosított 1013/2006 rendelet értelmében nem veszélyes hulladékoknak minősülnek. Az állati melléktermékek keveréken belüli aránya e tekintetben nem bír jelentőséggel.*

145. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Juzgado Contencioso-Administrativo no 17 de Barcelona, Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 5 de Barcelona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – UQ (C-503/19. sz. ügy), SI (C-592/19. sz. ügy) kontra Subdelegación del Gobierno en Barcelona⁷

A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes – a tagállam egyes bíróságai általi értelmezésében – az a tagállami szabályozás, amely előírja, hogy a harmadik országbeli állampolgártól meg lehet tagadni a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás megadását ebben a tagállamban pusztán e harmadik országbeli állampolgár büntetett előélete miatt, a helyzetének – többek között – az általa elkövetett bűncselekmény jellegére, az általa esetlegesen a közrendre vagy közbiztonságra jelentett veszélyre, az említett tagállam területén való tartózkodásának időtartamára, valamint az e tagállammal fennálló kapcsolataira tekintettel történő konkrét vizsgálata nélkül.

146. A Bíróság (első tanács) 2020. szeptember 9-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Friends of the Irish Environment Ltd kontra An Bord Pleanála (C-254/19. sz. ügy)⁸

1) *A cseppfolyósított földgáz gázzá történő visszaalakítására szolgáló terminál építésére irányuló projekt megvalósítására eredetileg meghatározott tízéves határidőt meghosszabbító határozatot a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése értelmében projektre adott jóváhagyásnak kell tekinteni abban az esetben, ha a projektre adott, időközben lejárt eredeti engedély a munkálatok elvégzésére általa meghatározott határidő lejártakor már hatályát veszítette, és a munkálatokat nem kezdték meg.*

⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 76. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 237. és 247. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 143. sz. alatt.

2) A hatáskörrel rendelkező hatóságnak kell megállapítania, hogy a cseppfolyósított földgáz gázzá történő visszaalakítására szolgáló terminál építésére irányuló projekt megvalósítására eredetileg megállapított határidő meghosszabbításáról szóló határozatnak, amely esetében a projektre vonatkozó eredeti engedély már lejárt, a 92/43 irányelv 6. cikke (3) bekezdésének első mondatában előírt megfelelő hatásvizsgálat tárgyát kell e képeznie, és hogy adott esetben ennek a vizsgálatnak a projekt egészére vagy egy részére kell e vonatkoznia, figyelembe véve különösen az esetlegesen lefolytatott korábbi vizsgálatot és a releváns környezetvédelmi és tudományos adatok változását, de a projekt esetleges módosítását, illetve más tervek vagy projektek létezését is.

Ezt a hatásvizsgálatot abban az esetben kell elvégezni, ha az adott területre vonatkozó legjobb tudományos ismeretek alapján nem zárható ki, hogy a projekt hatással lehet az érintett természeti területre vonatkozó megőrzési célkitűzésekre. Az említett projektre vonatkozóan korábban, a projekt eredeti engedélyének elfogadása előtt végzett értékelés csak akkor zárhatja ki ezt a kockázatot, ha olyan átfogó, pontos és végleges megállapításokat tartalmaz, amelyek a munkálatok hatásait illetően minden észszerű tudományos kételyt eloszlatnak, feltéve, hogy a releváns környezetvédelmi és tudományos adatok nem változtak, a projektet nem módosították, illetve nincs más terv vagy projekt kilátásba helyezve.

147.A Bíróság (első tanács) 2020. szeptember 9-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – JP kontra Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (C-651/19. sz. ügy)⁹

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 46. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a nemzetközi védelem iránti ismételt kérelem elfogadhatatlanságát megállapító határozat elleni jogorvoslati kérelem előterjesztésére vonatkozóan a munkaszüneti napokat és a szabadnapokat is magában foglaló tíznapos, az ilyen határozat közlésétől kezdődő jogvesztő határidőt ír elő abban az esetben is, ha az érintett kérelmező e tagállamban nem választott lakcímet, és így e közlésre az e kérelmek vizsgálatára hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság székhelyén kerül sor, feltéve, hogy először is, e kérelmezőket tájékoztatják arról, hogy amennyiben a kérelmükre vonatkozó határozat közlése céljából nem választottak lakcímet, e nemzeti hatóság székhelyét tekintik az e célból megjelölt címnek, másodsor, az említett kérelmezőknek az e székhelyhez való hozzáférésére vonatkozó feltételek nem nehezítik meg túlzottan azt, hogy ezen utóbbiak megkapják az őket érintő határozatokat, harmadszor, az uniós jog által a nemzetközi védelmet kérelmezők számára előírt eljárási garanciákhoz való tényleges hozzáférés biztosított e határidőn belül, és negyedszer, tiszteletben tartják az egyenértékűség elvét. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás megfelel-e ezeknek a követelményeknek.

148. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. szeptember 10-i ítélete (a Patent- och marknadsdomstolen vid Stockholms tingsrätt [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Konsumentombudsmannen kontra Mezina AB (C-363/19. sz. ügy)¹⁰

1) A 2008. január 15-i 107/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkének (1) bekezdését, 6. cikkének (1) és (2) bekezdését, 10. cikkének (1) bekezdését, valamint 28. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ezen utóbbi rendelkezésben előírt átmeneti szabályozás keretében az e rendelet 13. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokkal kapcsolatos bizonyítási terhet és megkövetelt bizonyítási szintet az említett rendelet szabályozza, amely megköveteli az érintett élelmiszeripari vállalkozótól, hogy általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolni tudja az

⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 267. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 165. sz. alatt.

által alkalmazott állításokat. Ezen állításoknak olyan objektív elemeken kell alapulniuk, amelyekre vonatkozóan kellő tudományos egyetértés áll fenn.

2) A 107/2008 rendelettel módosított 1924/2006 rendelet rendelkezései és a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) rendelkezései közötti összeütközés esetén e rendelet rendelkezései elsőbbséget élveznek és alkalmazandók az egészségre vonatkozó állításokkal kapcsolatos, említett rendelet értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra.

149. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. szeptember 10-i ítélete (a Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil [Szlovénia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Tax-Fin-Lex d.o.o. kontra Ministrstvo za notranje zadeve (C-367/19. sz. ügy)¹¹

A 2017. december 18-i (EU) 2017/2365 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel módosított, a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés nem képezi jogi alapját annak, hogy valamely ajánlattevőnek egy közbeszerzési eljárás keretében benyújtott ajánlatát kizárólag azzal az indokkal utasítsák el, hogy az ajánlatban szereplő ár nulla euró.

150. A Bíróság (nagytanács) 2020. szeptember 15-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Telenor Magyarország Zrt. kontra a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke (C-807/18. és C-39/19. sz. egyesített ügyek)¹²

A nyílt internet hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról, továbbá az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló 2002/22/EK irányelv és az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló 531/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2120 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok a csomagok, amelyeket valamely internet hozzáférési szolgáltató a végfelhasználókkal kötött megállapodások útján alkalmaz, és amelyek alapján a végfelhasználók meghatározott adatmennyiség korlátlan felhasználására jogosító tarifacsomagot vásárolhatnak, anélkül hogy beszámítanak a „nullás díjszabásba” tartozó bizonyos alkalmazások és kiemelt szolgáltatások használatát, és ezen adatmennyiség kimerítését követően ezeket az alkalmazásokat és kiemelt szolgáltatásokat továbbra is korlátlanul használhatják, miközben a többi rendelkezésre álló alkalmazásra és kiemelt szolgáltatásra forgalmat blokkoló vagy lassító intézkedéseket alkalmaznak,

- összeegyeztethetetlenek az e cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésével, mivel ezek a csomagok, megállapodások és blokkoló vagy lassító intézkedések korlátozzák a végfelhasználók jogainak gyakorlását, és
- összeegyeztethetetlenek az említett cikk (3) bekezdésével, mivel az említett blokkoló vagy lassító intézkedések kereskedelmi megfontolásokon alapulnak.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 181. sz. alatt.

¹² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 69. sz. alatt.

151. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. szeptember 16-i ítélete (az Înalta Curte de Casație și Justiție [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – SC Romenergo SA, Aris Capital SA kontra Autoritatea de Supraveghere Financiară (C-339/19. sz. ügy)¹³

Az EUMSZ 63. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a valamely pénzügyi befektetési társaság tőkéjében való részesedés 5 %-os felső határát előíró nemzeti intézkedés, amennyiben ezen intézkedést nem igazolja közérdeken alapuló kényszerítő indok, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

152. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. szeptember 16-i ítélete (a Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-462/19. sz. ügy)¹⁴

A Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (nemzeti piac- és versenyfelügyeleti bizottság, Spanyolország) által a 2019. június 12-i határozattal benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

153. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. szeptember 17-i ítélete (a Tribunalul București [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Autoritatea națională de reglementare în domeniul energiei (ANRE) kontra Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale Hidroelectrica SA (C-648/18. sz. ügy)¹⁵

Az EUMSZ 35. és EUMSZ 36. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely az e cikket alkalmazó hatóság értelmezése szerint arra kötelezi a nemzeti villamosenergia-termelőket, hogy a rendelkezésre álló villamos energia teljes mennyiségét a nemzeti villamosenergia-piac kereskedelmi szolgáltatásai tekintetében kijelölt egyetlen gazdasági szereplő által működtetett platformokon kínálják fel, olyan kivételre vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül, amely nem igazolható az energiaellátás biztonságához kapcsolódó közbiztonsági okokkal, mivel az említett szabályozás nem arányos az elérni kívánt céllal.

154. A Bíróság (nagytanács) 2020. szeptember 22-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Cali Apartments SCI (C-724/18. sz. ügy), HX (C-727/18. sz. ügy) kontra Procureur général près la cour d'appel de Paris, Ville de Paris¹⁶

1) A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. és 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ezen irányelv alkalmazandó az olyan tagállami szabályozásra, amely a lakáscélú bútorozott helyiségeknek az átmenetileg ott tartózkodó, e helyiségeket lakóhelyül nem választó vendégek számára díjazás ellenében, akár üzletszerűen, akár nem üzletszerűen történő, ismételt és rövid távú bérbeadására vonatkozik.

2) A 2006/123 irányelv 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a lakáscélú helyiségek bérbeadására irányuló bizonyos tevékenységek gyakorlását előzetes engedélyhez kötő nemzeti szabályozás az e cikk 6. pontja értelmében vett „engedélyezési rendszer” fogalma alá tartozik.

3) A 2006/123 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely a hosszú távú bérbeadásra szánt, megfizethető lakások elégséges kínálatának biztosítása érdekében a lakáscélú bútorozott helyiségeknek az átmenetileg ott tartózkodó, e

¹³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 162. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 229. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 24. sz. alatt.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 36. sz. alatt.

helyiségeket lakóhelyül nem választó vendégek számára díjazás ellenében történő, ismételt és rövid távú bérbeadására irányuló bizonyos tevékenységeket a bérleti díjakat illetően különösen nagy nyomás alatt álló településeken alkalmazandó előzetes engedélyezési rendszerhez köti, a bérbeadásra szánt lakások hiánya elleni küzdelemmel kapcsolatos közérdeken alapuló kényszerítő indok által alátámasztott, és arányos a kitűzött céllal, mivel e cél kevésbé korlátozó intézkedés útján nem valósítható meg, különösen azért, mert az utólagos ellenőrzésre túl későn kerülne sor ahhoz, hogy az valóban hatékony legyen.

4) A 2006/123 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan rendszert létrehozó nemzeti szabályozás, amely előzetes engedélyhez köti a lakáscélú bútorozott helyiségek díjazás ellenében történő bérbeadására irányuló bizonyos tevékenységek gyakorlását, és amely a szóban forgó helyiségnek „az átmenetileg ott tartózkodó, e helyiséget lakóhelyül nem választó vendégek számára történő, ismételt és rövid távú” bérbeadásával kapcsolatos kritériumokon alapul, továbbá amely a helyi hatóságokat ruhazza fel hatáskörrel arra, hogy az e szabályozás által meghatározott kereten belül pontosítsák az e rendszer által előírt engedélyek megadására vonatkozó feltételeket a társadalmi sokféleségre mint célra tekintettel, a lakóhelyiségek piaca jellegzetességeinek és a lakáshiány súlyosbodása elkerülése szükségességének függvényében, valamint hogy ezen engedélyeket szükség esetén a más használatra szolgáló helyiség lakóhelyiséggé történő – egyidejű – kiegészítő átalakításához mint ellenszolgáltatáshoz kössék, feltéve hogy az engedély megadásának e feltételei összhangban vannak az e rendelkezésben rögzített követelményekkel, továbbá e kötelezettség átlátható és hozzáférhető feltételek mellett teljesíthető.

155. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. szeptember 23-i ítélete (a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WO kontra Vas Megyei Kormányhivatal (C-777/18. sz. ügy)¹⁷

1) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikkének és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet tervezett gyógykezelésre vonatkozó 26. cikkének az EUMSZ 56. cikk fényében, együttesen olvasott rendelkezéseit a következőképpen kell értelmezni:

- a biztosított személy által a lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban kizárólag e személy saját elhatározásából, azon indokból igénybe vett egészségügyi ellátás, hogy meglátása szerint ezen ellátás vagy az ugyanilyen hatékonysági fokkal rendelkező ellátás a lakóhely szerinti tagállamban nem állt rendelkezésre orvosilag indokolt határidőn belül, az e rendelkezések értelmében vett „tervezett gyógykezelés” fogalmába tartozik, ezért az ilyen gyógykezelés igénybevétele a 883/2004 rendeletben előírt feltételekkel összhangban főszabály szerint az engedélynek a lakóhely szerinti tagállam illetékes intézménye általi kiadásához kötött;
- az a biztosított személy, aki a lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban vett igénybe tervezett gyógykezelést, anélkül hogy e rendelet 20. cikkének (1) bekezdésével összhangban engedélyt kért volna az illetékes intézménytől, abban az esetben jogosult e gyógykezelés költségeinek az említett rendeletben meghatározott feltételek szerinti megtérítésére, ha:
- egyrészt a valamely más tagállamban sorra kerülő orvosi vizsgálat és esetleges kezelés egyeztetésének időpontja, illetve azon időpont között, amikor a biztosított személy számára e tagállamban – ahová el kellett utaznia – a szóban forgó gyógykezelést nyújtották, e személy különösen az egészségi állapotával vagy az annak szükségességével összefüggő indokok miatt, hogy ott sürgősen ellátásban részesüljön, olyan helyzetben volt, amely megakadályozta őt abban, hogy ilyen engedély iránti kérelmet nyújtson be az illetékes

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Munkaügyi ügyszak, 24. sz. alatt.

intézményhez, vagy hogy bevárja ezen intézménynek az ilyen kérelemre vonatkozó határozatát,

- másrészt a természetbeni ellátás költségeinek megtérítésére vonatkozó, az ugyanezen rendelet 20. cikke (2) bekezdésének második mondata szerinti további feltételek egyébként teljesülnek.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata az e tekintetben szükséges vizsgálatok lefolytatása.

2) Az EUMSZ 56. cikket és a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előzetes engedély hiányában kizárja az orvosi konzultációval kapcsolatban valamely más tagállamban felmerült költségeknek a biztosítás helye szerinti állam egészségbiztosítási rendszere által biztosított fedezet erejéig történő megtérítését.

Az EUMSZ 56. cikket és a 2011/24 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előzetes engedély hiányában kizárja a biztosított személy által valamely más tagállamban igénybe vett kórházi vagy kiemelten speciális és költséges orvosi felszerelés alkalmazását megkívánó orvosi ellátás költségeinek a biztosítás helye szerinti állam egészségbiztosítási rendszere által biztosított fedezet erejéig történő megtérítését abban az esetben, amikor a biztosított személy az egészségi állapotával vagy a kórházi vagy kiemelten speciális és költséges orvosi felszerelés alkalmazását megkívánó orvosi ellátás sürgős igénybevételének szükségességével összefüggő indokok miatt akadályozva volt az engedély iránti kérelem benyújtásában, vagy nem tudta bevárni az illetékes intézménynek a benyújtott kérelemre vonatkozó határozatát, jóllehet egyébként teljesülnének az ilyen megtérítés feltételei.

3) A 2011/24 irányelv 9. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a határon átnyúló ellátás költségeinek megtérítésével kapcsolatos előzetes engedély kiadására 31 napos határidőt, az elutasítására pedig 23 napos határidőt ír elő, miközben lehetővé teszi az illetékes intézmény számára, hogy figyelembe vegye a szóban forgó eset egyedi körülményeit és sürgősségét.

156. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. szeptember 24-i ítélete (a Landesgericht Wiener Neustadt [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – YS kontra NK (C-223/19. sz. ügy)¹⁸

1) A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvet, valamint a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a hatályuk kiterjed az olyan tagállami jogi rendelkezésekre, amelyek értelmében egyrészt a munkáltatónak az általa megállapodás útján vállalt, korábbi munkavállalója részére közvetlenül folyósítandó foglalkoztatói nyugdíj összegének egy részét kifizetéskor le kell vonnia, másrészt pedig nem lép életbe az ezen ellátás összegére vonatkozóan szerződésben kikötött indexálás.

2) A 2006/54 irányelv 5. cikkének c) pontját és 7. cikke a) pontjának iii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az állami ellenőrzés alatt álló vállalatok által megállapodás alapján közvetlenül folyósítandó, az e szabályozásban meghatározott összeghatárt meghaladó mértékű nyugdíj jogosultjaitól megvonják egyrészt a nyugdíjnak az adott összeghatárt meghaladó hányadát, másrészt pedig az említett nyugdíjra vonatkozóan szerződésben kikötött indexálás

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak, 40. sz. alatt.

kedvezményét, még abban az esetben sem ellentétes e rendelkezésekkel, ha azon korábbi munkavállalók százalékos aránya, akik foglalkoztatói nyugdíjának összegét az említett szabályozás érintette, jelentősen magasabb a szabályozás hatálya alá tartozó korábbi férfi munkavállalók körében, mint a hatálya alá tartozó korábbi női munkavállalók körében, feltéve hogy ezek a következmények a nem alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független, objektív tényezőkkel igazolhatók, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

3) A 2000/78 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 2. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az állami ellenőrzés alatt álló vállalatok által megállapodás alapján közvetlenül folyósítandó, az e szabályozásban meghatározott összeghatárt meghaladó mértékű nyugdíj jogosultjaitól megvonják egyrészt a nyugdíjnak az adott összeghatárt meghaladó hányadát, másrészt pedig az említett nyugdíjra vonatkozóan szerződésben kikötött indexálás kedvezményét, nem ellentétes az irányelvvvel pusztán amiatt, hogy az említett szabályozás kizárólag bizonyos életkor feletti jogosultakat érint.

4) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16., 17. 20. és 21. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az állami ellenőrzés alatt álló vállalatok által megállapodás alapján közvetlenül folyósítandó, az e szabályozásban meghatározott összeghatárt meghaladó mértékű nyugdíj jogosultjaitól megvonják egyrészt a nyugdíjnak az adott összeghatárt meghaladó hányadát, másrészt pedig az említett nyugdíjra vonatkozóan szerződésben kikötött indexálás kedvezményét.

5) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam nem biztosít jogrendjében olyan önálló jogorvoslati lehetőséget, amely elsődlegesen az uniós jogot végrehajtó nemzeti rendelkezések uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálatára irányul, amennyiben az ilyen vizsgálat lehetősége járulékosan fennáll.

157. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. szeptember 24-i ítélete (a Verwaltungsgericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NMI Technologietransfer GmbH kontra EuroNorm GmbH (C-516/19. sz. ügy)¹⁹

Az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet I. melléklete 3. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárja, hogy valamely vállalkozás kvv-nak legyen tekinthető, amennyiben a vállalkozás azon szerve, amely a tőke nagy részével rendelkezik, jöllehet ügyvezetésre nem jogosult, többségében olyan tagokból áll, akik az e rendelkezés értelmében vett állami szervek képviselői, és ebből kifolyólag e tagok közösen az e rendelkezés értelmében vett közvetett irányítást gyakorolnak az előbbi vállalkozás felett, mindamellet, hogy:

— egyrészt, az e rendelkezésben szereplő „állami szerv” fogalmába beletartoznak az olyan intézmények, mint az egyetemek, felsőoktatási intézmények és a kereskedelmi és iparkamarák, amennyiben ezen intézményeket közérdekű célra hozták létre, jogi személyiséggel rendelkeznek, és többségi részben az állam, a területi vagy települési önkormányzatok vagy egyéb hatóságok finanszírozzák, illetve azok közvetlen vagy közvetett irányítása alatt állnak, és ebből a szempontból irreleváns, hogy az ezen állami szervek javaslatára kinevezett személyek az érintett vállalkozásban végzett tevékenységükért díjazásban nem részesülnek, amennyiben állami szervezet tagjakénti minőségükben javasolták és nevezték ki őket,

— másrészt pedig elegendő, ha az adott állami szerv az e vállalkozás felett közvetlen irányítást gyakorló vállalkozás alapító okiratában foglaltaknak megfelelően közösen – akár közvetetten is – rendelkezik az érintett vállalkozás tőkéjének vagy szavazati jogainak legalább 25 %-ával, anélkül hogy ezen túlmenően vizsgálni kellene azt, hogy ezek a szervek befolyásolhatják-e vagy összehangolhatják-e a képviselők szavazati jogainak tényleges gyakorlását, vagy hogy e képviselők valóban szem előtt tartják-e az említett szervek érdekeit.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási újszak, 221. sz. alatt.

158. A Bíróság (első tanács) 2020. szeptember 30-i ítélete (a Cour du travail de Liège [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – B. kontra Centre public d'action sociale de Liège (C-233/19. sz. ügy)²⁰

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével összefüggésben a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. és 13. cikkét akként kell értelmezni, hogy a súlyos betegségben szenvedő harmadik országbeli állampolgárral szemben hozott kiutasítási határozat joghatásainak esetleges felfüggesztésétől függő szociális ellátás tárgyában folyamatban lévő jogvitában eljáró nemzeti bíróságnak meg kell állapítania, hogy az e határozat megsemmisítése és felfüggesztése iránt indított kereset automatikusan maga után vonja az említett határozat felfüggesztését, holott annak felfüggesztése nem következik a nemzeti szabályozás alkalmazásából, amennyiben:

- ez a kereset az annak bizonyítására irányuló – nem nyilvánvalóan megalapozatlannak tűnő – érvelést tartalmaz, hogy e határozat végrehajtása a harmadik országbeli állampolgárt az egészségi állapota súlyos és visszafordíthatatlan romlása komoly veszélyének tenné ki, és amennyiben*
- ez a szabályozás nem ír elő pontos, világos és előre látható szabályokkal meghatározott, továbbá az e határozat felfüggesztését automatikusan magával vonó más jogorvoslatot.*

159. A Bíróság (első tanács) 2020. szeptember 30-i ítélete (a Cour du travail de Liège [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LM kontra Centre public d'action sociale de Seraing (C-402/19. sz. ügy)²¹

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 7. cikkével és 19. cikkének (2) bekezdésével, valamint 21. és 47. cikkével összefüggésben a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5., 13. és 14. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti jogszabály, amely nem írja elő a lehetőségekhez mérten a harmadik országbeli állampolgár alapvető szükségleteiről való gondoskodást, amennyiben:

- a vele szemben hozott kiutasítási határozat ellen jogorvoslattal élt;*
- e harmadik országbeli állampolgár nagykorú gyermeke súlyos betegségben szenved;*
- az említett harmadik országbeli állampolgárnak az e nagykorú gyermek melletti jelenléte elengedhetetlen;*
- az említett nagykorú gyermekkel szemben hozott kiutasítási határozat ellen a gyermek nevében jogorvoslattal éltek, amely határozat végrehajtása ezen utóbbit az egészségi állapota súlyos és visszafordíthatatlan romlása komoly veszélyének tehetné ki, és amennyiben*
- ugyanezen harmadik országbeli állampolgár nem rendelkezik a szükségleteinek biztosításához szükséges eszközökkel.*

160. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. október 1-jei ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Groupe Lactalis kontra Premier ministre, Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation, Garde des Sceaux, ministre de la

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 125. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 169. sz. alatt.

Justice, Ministre de l'Économie et des Finances (C-485/18. sz. ügy)²²

1) A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a tej, valamint az összetevőként tejet tartalmazó élelmiszerek származási országának vagy eredete helyének kötelező megjelölése az említett rendelet 38. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „egyedileg harmonizált tárgykörnek” tekintendő abban az esetben, ha ezek feltüntetésének elmulasztása félrevezethetné a fogyasztókat, valamint hogy azzal nem ellentétes az, ha a tagállamok további kötelező adatokat előíró intézkedéseket fogadnak el az említett rendelet 39. cikke alapján, feltéve hogy azok összeegyeztethetők az uniós jogalkotó által a származási ország vagy az eredet helye kötelező feltüntetése kérdésének egyedi harmonizációja útján kitűzött célokkal, és összefüggő egészet alkotnak e feltüntetéssel.

2) Az 1169/2011 rendelet 39. cikkét úgy kell értelmezni, hogy egy olyan nemzeti rendelkezés esetén, amelyet e cikk (1) bekezdése értelmében a fogyasztók védelme indokol, az említett cikk (2) bekezdésében meghatározott két követelmény, vagyis egyfelől, hogy „bizonyított kapcsolat [legyen] az élelmiszer bizonyos jellemzői és származása vagy eredete között”, másfelől pedig, hogy „[bizonyíték legyen] arról, hogy a fogyasztók többsége különösen értékesnek tartja az ilyen információ feltüntetését”, nem értelmezendő együttesen oly módon, hogy a bizonyított kapcsolat fennállásának értékelése alapozható az azzal kapcsolatos kizárólagosan szubjektív elemekre, hogy a fogyasztók többsége milyen mértékben kapcsolja össze egy élelmiszer jellemzőit, és annak származási országát vagy eredetének helyét.

3) Az 1169/2011 rendelet 39. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az „élelmiszer jellemzői” fogalma nem foglalja magában az élelmiszer szállítással és a szállítás során bekövetkező romlás kockázatával szembeni ellenálló képességét, és ezért e képesség nem vehető számításba az említett rendelkezésben előírt, „az élelmiszer bizonyos jellemzői és származása vagy eredete közötti [bizonyított kapcsolat]” esetleges fennállásának értékelésénél.

161. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. október 1-jei ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Entoma SAS kontra Ministre de l'Économie et des Finances, Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (C-526/19. sz. ügy)²³

A 2009. június 18-i 596/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló, 1997. január 27-i 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartoznak e rendelet hatálya alá az egész állatokból álló, önmagában történő fogyasztásra szánt élelmiszerek, beleértve az egész rovarokat is.

162. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. október 1-jei ítélete (a Cour d'appel de Paris [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A kontra Daniel B, UD, AFP, B, L (C-649/18. sz. ügy)²⁴

A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) úgy kell értelmezni, hogy:

— azzal nem ellentétes, ha a nem orvosirendelvény-köteles gyógyszerek online értékesítésére irányuló szolgáltatás rendeltetési helye szerinti tagállam az e szolgáltatást nyújtó, egy másik tagállamban

²² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak, 58. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 223. sz. alatt.

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 23. sz. alatt.

letelepedett szolgáltatóra olyan nemzeti szabályozást alkalmaz, amely megtiltja a gyógyszertárak számára, hogy az ügyfeleiket bizonyos eljárások és eszközök útján megkeressék, többek oly módon, hogy a gyógyszertárakon kívül reklámozási célból nagy mennyiségben postai küldeményeket küldenek és szórólapokat terjesztenek, azzal a feltétellel azonban, hogy ez nem vezet ahhoz, hogy megakadályozza a szóban forgó szolgáltatót abban, hogy a gyógyszertárán kívül bármilyen reklámtevékenységet folytasson, függetlenül annak hordozójától vagy terjedelmétől, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata;

- azzal nem ellentétes, ha a nem orvosirendelvény-köteles gyógyszerek online értékesítésére irányuló szolgáltatás rendeltetési helye szerinti tagállam az e szolgáltatást nyújtó, egy másik tagállamban letelepedett szolgáltatóra olyan nemzeti szabályozást alkalmaz, amely megtiltja a gyógyszertárak számára, hogy arra irányuló promóciós ajánlatokat tegyenek, hogy a gyógyszerrendelés teljes árából – bizonyos összeg túllépése esetén – árengedményt nyújtanak, azzal a feltétellel azonban, hogy az ilyen korlátozás kellően meghatározott, és különösen kizárólag a gyógyszerekre, nem pedig az egyszerű drogériai termékekre irányul, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata;
- azzal nem ellentétes, ha a nem orvosirendelvény-köteles gyógyszerek online értékesítésére irányuló szolgáltatás rendeltetési helye szerinti tagállam az e szolgáltatást nyújtó, egy másik tagállamban letelepedett szolgáltatóra olyan nemzeti szabályozást alkalmaz, amely arra kötelezi az ilyen gyógyszereket értékesítő gyógyszertárakat, hogy egészségügyi kérdőívet illesszenek be az online gyógyszerrendelés folyamatába;
- azzal ellentétes, ha a nem orvosirendelvény-köteles gyógyszerek online értékesítésére irányuló szolgáltatás rendeltetési helye szerinti tagállam az e szolgáltatást nyújtó, egy másik tagállamban letelepedett szolgáltatóra olyan nemzeti szabályozást alkalmaz, amely megtiltja az ilyen gyógyszereket értékesítő gyógyszertárak számára a keresőmotorok és ár-összehasonlítókat fizetett reklámszolgáltatásának igénybevételét, kivéve ha a kérdést előterjesztő bíróság előtt megfelelően bizonyítást nyer, hogy az ilyen szabályozás alkalmas a közegészség védelmére irányuló cél megvalósításának biztosítására, és nem haladja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

163. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. október 1-i ítélete (a Rēzeknes tiesa [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LSEZ SIA „Elme Messer Metalurgs” kontra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (C-743/18. sz. ügy)²⁵

A 2010. június 16-i 539/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. július 11-i 1083/2006/EK tanácsi rendelet 2. cikkének 7. pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „szabálytalanságnak” tekinthető az a helyzet, amelyben az Európai Regionális Fejlesztési Alapból nyújtott támogatás kedvezményezettje a releváns időszakban amiatt nem éri el a kereskedelmi forgalomnak a támogatásban részesített művelet keretében meghatározott szintjét, hogy az egyetlen kereskedelmi partnere fizetéseképtelenné vált vagy megszüntette tevékenységét.

164. A Bíróság (nagytanács) 2020. október 6-i ítélete (a Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Jobcenter Krefeld – Widerspruchsstelle kontra JD (C-181/19. sz. ügy)²⁶

1) A munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését és 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében minden körülmények között és automatikusan kizárt a valamely más tagállam olyan állampolgárának és kiskorú gyermekeinek a megélhetésük biztosítására irányuló ellátásokra való jogosultsága, akik e rendelet 10. cikke alapján

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak 44. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 116. sz. alatt.

mind rendelkeznek tartózkodási joggal az első tagállamban az e gyermekek által ugyanezen államban folytatott iskolai tanulmányokra tekintettel. Ezt az értelmezést nem kérdőjelezi meg az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének (2) bekezdése.

2) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (3) bekezdésével és 70. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben vizsgált 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében minden körülmények között és automatikusan kizárt a valamely más tagállam olyan állampolgárának és kiskorú gyermekeinek a különleges, nem járulékalapú pénzbeli ellátásokra való jogosultsága, akik a 492/2011 rendelet 10. cikke alapján mind rendelkeznek tartózkodási joggal az első tagállamban az e gyermekek által ugyanezen államban folytatott iskolai tanulmányokra tekintettel, továbbá a 883/2004 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében ott valamely szociális biztonsági rendszerben biztosítottak.

165. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a College van Beroep voor het bedrijfsleven [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Crown Van Gelder BV kontra Autoriteit Consument en Markt (C-360/19. sz. ügy)²⁷

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 37. cikkének (11) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szabályozó hatóság nem utasíthatja el a végső fogyasztó által az átvitelrendszer-üzemeltetővel szemben e rendszer leállása miatt benyújtott panaszt azzal az indokkal, hogy e végső fogyasztó létesítménye nem közvetlenül az említett átviteli rendszerhez, hanem kizárólag valamely, ez utóbbi által ellátott elosztórendszerhez csatlakozik.

166. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. október 6-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia del País Vasco [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vodafone España SAU kontra Diputación Foral de Gipuzkoa (C-443/19. sz. ügy)²⁸

A 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Engedélyezési irányelv) 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam, amelynek szabályozása előírja, hogy a rádiófrekvencia-használati jogot az állami tulajdonú rádiófrekvenciák allokációjára kivetett díj terheli, emellett az e területre tartozó közigazgatási koncessziók létesítését vagyonaátruházási adónak veti alá, ami általános jelleggel sújtja az állami tulajdonba tartozó javak koncesszióba adását, egy olyan szabályozás alapján, amely nem alkalmazható különös jelleggel az elektronikus hírközlési ágazatban, olyan esetben, amikor az ezen adókötelezettséget keletkeztető tény a rádiófrekvencia-használati jogok megadásához kötődik, amennyiben e díj és ez az adó együttesen megfelel az e cikkben említett feltételeknek, különösen annak a feltételnek, amely a rádiófrekvencia-használati jog ellenértékéért beszédett összeg arányosságára vonatkozik, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

167. A Bíróság (első tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Union des industries de la protection des plantes kontra Premier ministre, Ministre de la Transition écologique et solidaire, Ministre des Solidarités et de la Santé, Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation, Agence nationale

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 178. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 211. sz. alatt.

de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail (C-514/19. sz. ügy)²⁹

1) A műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkét és a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó bizonyos hatóanyagok felhasználását tiltó valamely nemzeti intézkedésről az ezen irányelv 5. cikke alapján küldött közleményt az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti, szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának szükségességére vonatkozó hivatalos tájékoztatásnak kell tekinteni, amennyiben:

— *ez a közlemény világos módon ismerteti az azt alátámasztó tényezőket, hogy egyrészt e hatóanyagok valószínűleg komoly kockázatot jelentenek az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, másrészt, hogy e kockázat csak az érintett tagállam által sürgősen hozott intézkedésekkel szüntethető meg kielégítő módon, és*

— *az Európai Bizottság elmulasztott kérdést intézni e tagállamhoz arra vonatkozólag, hogy az említett közlemény az ugyanezen rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti hivatalos tájékoztatásnak minősül-e.*

2) Az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az imidaklopid hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/783 bizottsági végrehajtási rendelet, az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a klotianidin hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/784 bizottsági végrehajtási rendelet és az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a tiametoxam hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/785 bizottsági végrehajtási rendelet nem tekinthető az Európai Bizottság által a Francia Köztársaság 2017. február 2-i közleményére válaszul hozott intézkedésnek.

168. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – MO kontra Subdelegación del Gobierno en Toledo (C-568/19. sz. ügy)³⁰

A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely nemzeti szabályozás egy harmadik országbeli állampolgár valamely tagállam területén való jogellenes tartózkodása esetén vagy bírság kiszabását, vagy kiutasítást ír elő, és ez utóbbi intézkedést csak az ezen állampolgárt érintő olyan súlyosító körülmények fennállása esetén lehet meghozni, amelyek ezen állampolgár jogellenes tartózkodásához adódnak hozzá, az illetékes nemzeti hatóság nem támaszkodhat közvetlenül ezen irányelv rendelkezéseire ahhoz, hogy még ilyen súlyosító körülmények hiányában is kiutasítási határozatot hozzon és végrehajtsa e határozatot.

169. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Verwaltungsgericht Köln [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Kohlpharma GmbH kontra Bundesrepublik Deutschland (C-602/19. sz. ügy)³¹

Az EUMSZ 34. és EUMSZ 36. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétben az, hogy az első tagállam illetékes hatósága a második tagállamban forgalombahozatali engedéllyel rendelkező és az

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 219. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 246. sz. alatt.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 249. sz. alatt.

első tagállamban párhuzamosimport-engedéllyel rendelkező gyógyszerre vonatkozó adatok és dokumentumok módosításaihoz való hozzájárulást kizárólag azzal az indokkal tagadja meg, hogy az első tagállamban lejárt a referencia-forgalombahozatali engedély, és a javasolt módosításokat az ugyanazon terápiás adatokkal és mindkét érintett tagállamban forgalombahozatali engedéllyel rendelkező, lényegében ugyanazzal a hatóanyaggal, azonban egy másik gyógyszerformában gyártott gyógyszerre vonatkozó adatoknak a párhuzamosimport-engedéllyel rendelkező gyógyszer tekintetében a második tagállamban jóváhagyott adatokkal kombinált átvételével indokolják, amennyiben a szóban forgó párhuzamosimport-engedély továbbra is érvényes és az emberek életének és egészségének hatékony védelmére jelentett veszély fennállására vonatkozóan nincs kellő valószínűsítő körülmény.

Pénzügyi jogterület

83. A Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovákia) által 2020. február 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – Slovenský plynárenský priemysel, a.s. kontra Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (C-113/20. sz. ügy)

A különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 1990. július 23-i 90/435/EGK tanácsi irányelv nem alkalmazható az olyan helyzetre, amelyben a tagállam adóhatósága az e tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőző pénzügyi év tekintetében be nem fizetett jövedelemadót az e csatlakozást követően kiállított utólagos adómegállapítás útján szedi be az adóalanytól.

84. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. szeptember 3-i végzése (a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vikingo Fővállalkozó Kft. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-610/19. sz. ügy)³²

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet az adósemlegesség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti gyakorlat, amellyel az adóhatóság azzal az indokkal tagadja meg az adóalanytól a számára értékesített termékek beszerzése után megfizetett hozzáadottérték-adó levonásának jogát, hogy nem tekinthetők hitelesnek az e beszerzésekre vonatkozó számlák, mivel először is, e termékek előállítása és értékesítése a szükséges tárgyi és személyi feltételek hiánya okán nem történhetett e számlák kibocsátója által, és az említett termékeket valójában egy ismeretlen személytől szerezték be, másodsor, nem tartották tiszteletben a nemzeti számviteli szabályokat, harmadszor, az említett beszerzéseket eredményező értékesítési lánc gazdaságilag nem volt indokolt, negyedszer pedig, az ezen értékesítési lánc részét képező egyes korábbi ügyletek szabálytalanok voltak. E megtagadás megalapozásához a jog által megkövetelt módon bizonyítani kell, hogy az adóalany aktívan részt vett adócsalásban, vagy azt, hogy ezen adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az említett ügyletekkel a számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban egy korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

85. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. szeptember 3-i végzése (a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Crewprint Kft. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli

³² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 26. sz. alatt.

Igazgatósága (C-611/19. sz. ügy)³³

A közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet az adósemlégesség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti gyakorlat, amellyel az adóhatóság arra alapítva tagadja meg az adóalanytól az előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adó levonásához való jogot, hogy ezen adóalany és a számlakibocsátó magatartása csalásnak minősül, mivel először is a szerződéseik nem voltak szükségesek az érintett gazdasági ügyletek teljesítéséhez, és az általuk adott jogi minősítéstől eltérő minősítést kaphatnak, másodsor, e számlakibocsátó gazdasági szükségesség és észszerűség nélkül vett igénybe alvállalkozói láncot, akik közül egyes alvállalkozók nem rendelkeztek a szükséges személyi és tárgyi eszközökkel, harmadszor pedig az említett adóalany és a számlakibocsátó, valamint annak egyik alvállalkozója között személyi vagy szervezeti összefonódások álltak fenn. E megtagadás megalapozásához – az előzetesen megállapított kritériumokon alapuló feltételezésekre történő alapítástól eltérően – bizonyítani kell, hogy ugyanezen adóalany aktívan részt vett adócsalásban, vagy azt, hogy ezen adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy ezen ügyletekkel a számlakibocsátó által elkövetett adócsalásban vesz részt, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

86. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 10-i ítélete (a Finanzgericht München [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BMW Bayerische Motorenwerke AG kontra Hauptzollamt München (C-509/19. sz. ügy)³⁴

Az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 71. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az valamely importált áru vámértéke megállapításának céljából lehetővé teszi, hogy ezen áru üzleti értékéhez hozzáadják egy, az Európai Unióban végzett munkával előállított, és a vevő által valamely harmadik országban letelepedett eladó számára ingyenesen rendelkezésre bocsátott szoftver gazdasági értékét.

87. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 16-i ítélete (a Lietuvos vyriausiosis administracinis teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – XT kontra Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (C-312/19. sz. ügy)³⁵

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 9. cikkének (1) bekezdését és 193. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely természetes személyt, aki valamely másik természetes személlyel olyan partnerséget létrehozó közös vállalkozásról szóló szerződést köt, amely nem rendelkezik jogi személyiséggel, és amelyet az jellemez, hogy az előbbi személy jogosult arra, hogy valamennyi üzleti partner nevében eljárjon, ugyanakkor amikor az e partnerség által végzett gazdasági tevékenység megvalósítására irányuló aktusokat hajt végre, a harmadik személyekkel fennálló jogviszonyokban egyedül és saját nevében jár el, úgy kell tekinteni, mint aki a 2006/112 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „adóalany” minősül, és mint aki egyedülként köteles az ezen irányelv 193. cikke alapján fizetendő hozzáadottérték-adó megfizetésére, amennyiben a maga javára vagy az említett irányelv 14. cikke (2) bekezdésének c) pontja vagy 28. cikke értelmében megbízottként harmadik személy javára jár el.

88. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 16-i ítélete (a Bundesfinanzhof

³³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 27. sz. alatt.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 218. sz. alatt.

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 153. sz. alatt.

[Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Mitteldeutsche Hartstein-Industrie AG kontra Finanzamt Y (C-528/19. sz. ügy)³⁶

1) A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK tanácsi irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy adóalany akkor jogosult egy, az általa gazdasági tevékenységének keretében használt, illetve a nyilvánosság által használt önkormányzati út kiszélesítésére irányuló, az önkormányzat javára elvégezett építési munkákat terhelő előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó levonására, ha e kiszélesítésre irányuló építési munkák nem haladták meg az említett adóalany gazdasági tevékenysége végzésének lehetővé tételéhez szükséges mértéket, és ha ezen építési munkák költségét tartalmazta az ugyanezen adóalany által utólag teljesített ügyletek ára.

2) A 77/388 hatodik irányelvet, és különösen annak 2. cikke (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy kőfejtő üzemeltetésére vonatkozó, valamely tagállam közigazgatási szerve által kibocsátott engedély nem minősül az azon adóalany által kapott ellenértéknek, aki pénzbeli ellenérték nélkül végezte el egy önkormányzathoz tartozó út kiszélesítésének építési munkáit, és ily módon ezen építési munkák nem minősülnek az ezen irányelv értelmében vett, ellenérték fejében teljesített ügyletnek.

3) A 77/388 hatodik irányelv 5. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy, a nyilvánosság számára nyitva álló, de gazdasági tevékenysége keretében az e munkákat ingyenesen elvégző adóalany és a nyilvánosság által használt önkormányzati út kiszélesítésének az önkormányzat javára végzett építési munkái nem minősülnek olyan ügyletnek, amelyet az e rendelkezés értelmében vett, ellenérték fejében történő termékértékesítésnek kell tekinteni.

89. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 16-i ítélete (a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – UAB „Skonis ir kvapas” kontra Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (C-674/19. sz. ügy)³⁷

A dohánygyártmányokra alkalmazott jövedéki adó szerkezetéről és adókulcsáról szóló, 2011. június 21-i 2011/64/EU tanácsi irányelv 2. és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a mintegy 24 % dohányból, cukorszirupból, glicerinnél, ízesítőanyagokból és tartósítószerből álló vízipipadohányt az e rendelkezések értelmében vett „részben dohánytól eltérő anyagokat tartalmazó” terméknek és „fogyasztási dohányynak” kell minősíteni, következésképpen a maga összességében, a dohánytól eltérő összetevőitől függetlenül, a dohányt sújtó jövedékiadó-köteles fogyasztási terméknek kell tekinteni.

90. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 17-i végzése (Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Super Bock Bebidas SA kontra Autoridade Tributária e Aduaneira (C-837/19. sz. ügy)³⁸

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i hatodik tanácsi irányelv 17. cikkének (6) bekezdését, és a közös hozzáadottértékadó-rendszerrel szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 168. cikkének a) pontját és 176. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely e tagállamnak az Európai Unióhoz való csatlakozása időpontjában lépett hatályba, és amelynek értelmében a – többek között – a szálláshely-, vendéglátóipari, gépjárműberleti, valamint az üzemanyagra és útdíjra vonatkozó szolgáltatásokkal kapcsolatos költségeket sújtó hozzáadottérték-adó levonásához való jog kizárása azokban az esetekben is alkalmazható, amelyekben megállapításra került, hogy e költségek adóköteles

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 224. sz. alatt.

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 2. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 23. sz. alatt.

tevékenységekhez felhasznált termékek beszerzése és szolgáltatások igénybevétele tekintetében merültek fel.

91. A Bíróság (tizedik chambre) 2020. október 1-jei ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Staatssecretaris van Financiën kontra X (C-331/19. sz. ügy)³⁹

Az „emberi fogyasztásra szánt élelmiszereknek” és az „általában az élelmiszerek kiegészítésére vagy helyettesítésére szolgáló termékeknek” a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (héta) szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv III. mellékletének 1. pontjában szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy abba minden olyan termék beletartozik, amely az emberi szervezet számára sejtalkotó, energiát szolgáltató és szabályozó, e szervezet fennmaradásához, működéséhez és fejlődéséhez szükséges tápanyagokat tartalmaz, és amelyet e tápanyagoknak a szervezetbe történő bevitele céljából fogyasztanak.

92. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. október 1-jei ítélete (a Hof van Cassatie [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vos Aannemingen BVBA kontra Belgische Staat (C-405/19. sz. ügy)⁴⁰

1) Az 1995. április 10-i 95/7/EK tanácsi irányelvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy az ingatlanfejlesztő adóalany által a lakásértékesítés keretében viselt reklámköltségek, adminisztratív költségek és ingatlanügynöki díjak címén felmerült költségek harmadik személy számára is előnyösek, nem képezi akadályát annak, hogy az adóalany az e költségekhez kapcsolódó előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adót teljes egészében levonja, amennyiben egyrészt közvetlen és azonnali kapcsolat áll fenn az említett költségek és az adóalany gazdasági tevékenysége között, és másrészt a harmadik személyeknek nyújtott előny járulékos jellegű az adóalany vállalkozásának szükségleteihez képest.

2) A 95/7 irányelvvel módosított 77/388 hatodik irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy az adóalany részéről felmerült költségek harmadik személy javát is szolgálják, nem akadályozza annak, hogy ez az adóalany teljes mértékben levonja az e költségekre eső előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adót abban az esetben, ha e költségek nem az adóalany általános költségeinek, hanem meghatározott értékesítési ügyletekhez kapcsolódó költségeknek minősülnek, feltéve, hogy a szóban forgó költségek közvetlen és azonnali kapcsolatban állnak az adóalany adóköteles ügyleteivel, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia ezen ügyletek lebonyolításának összes körülményére tekintettel.

3) A 95/7 irányelvvel módosított 77/388 hatodik irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha valamely harmadik személy az adóalany részéről felmerült kiadásokból előnyre tesz szert, az a körülmény, hogy az adóalany számára van az így felmerült költségek egy részének e harmadik személyre való áthárítására, azon egyéb körülményekkel együtt, amelyek között az érintett ügyletek teljesültek, azon elemek egyikének minősül, amelyet a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie az adóalany hozzáadottértékadó-levonási joga terjedelmének meghatározása érdekében.

93. A Bíróság (nagytanács) 2020. október 6-i ítélete (a Cour administrative [Luxemburg] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – État luxembourgeois kontra B (C-245/19. sz. ügy)

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 161. sz. alatt.

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 187. sz. alatt.

és État luxembourgeois kontra B, C, D, F. C. (C-246/19. sz. ügy)⁴¹

1) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét, annak 7. és 8. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, úgy kell értelmezni, hogy:

- azzal ellentétes, ha valamely tagállami szabályozás a 2014. december 9-i 2014/107/EU tanácsi irányelvvel módosított, az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. február 15-i 2011/16/EU tanácsi irányelv által bevezetett, megkeresésre történő információcsere iránti eljárás végrehajtása során kizárja, hogy azon határozattal szemben, amellyel e tagállam illetékes hatósága egy információk birtokában lévő személyt az ezen információk részére történő szolgáltatására kötelezi annak érdekében, hogy eleget tegyen a más tagállam illetékes hatósága által kibocsátott információcsere iránti megkeresésnek, az ilyen személy keresetét indíthasson, és
- azzal nem ellentétes, ha az ilyen tagállami szabályozás kizárja, hogy az említett kérelem alapjául szolgáló vizsgálattal e másik tagállamban érintett személy, valamint azon harmadik személyek, amelyeket a szóban forgó információk érintenek, az ilyen határozattal szemben keresetét indíthassanak.

2) A 2014/107 irányelvvel módosított 2011/16 irányelv 1. cikkének (1) bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan határozatot, amellyel valamely tagállam illetékes hatósága egy információk birtokában lévő személyt az ezen információk részére történő szolgáltatására kötelezi annak érdekében, hogy eleget tegyen a más tagállam illetékes hatósága által kibocsátott információcsere iránti megkeresésnek, e megkereséssel együtt úgy kell tekinteni, mint amelyek olyan információkat tartalmaznak, amelyek nem tűnnek nyilvánvalóan úgy, hogy nélkülöznek minden előrelátható relevanciát, amennyiben e határozat megjelöli a szóban forgó információk birtokosának személyazonosságát, az információcsere iránti megkeresés alapjául szolgáló vizsgálattal érintett adóalany személyazonosságát és az e megkereséssel érintett időszakot, és amennyiben az olyan szerződésekre, számlákra és kifizetésekre vonatkozik, amelyeket ugyan nem jelöltek meg pontosan, de olyan szempontokkal határoltak körül, amelyek először is arra vonatkoznak, hogy azokat az információ birtokosa kötötte meg, bocsátotta ki, illetve teljesítette, másodszer arra, hogy azokat az e vizsgálattal érintett időszakban keletkeztek, illetve valósultak meg, harmadszor pedig arra, hogy azok az érintett adózóval kapcsolatosak.

94. A Bíróság (első tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Court of Appeal [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – United Biscuits (Pensions Trustees) Limited, United Biscuits Pension Investments Limited kontra Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (C-235/19. sz. ügy)⁴²

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a valamely foglalkoztatási nyugdíjrendszer keretében – mindennemű kockázatfedezet kizárásával – nyújtott befektetéskezelési szolgáltatások nem minősíthetők az e rendelkezés értelmében vett „biztosítási ügyletnek”, és ennél fogva nem tartozhatnak az ilyen ügyletek tekintetében az említett rendelkezésben előírt hozzáadottértékadó-mentesség alá.

95. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Staatssecretaris van Financiën kontra Exter BV (C-330/19. sz. ügy)⁴³

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 121. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan kedvezményes vámtételt eredményező preferenciális vámintézkedés alkalmazása, amely az áruk aktív feldolgozási eljárás alá

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 142. sz. alatt.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 126. sz. alatt.

⁴³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 160. sz. alatt.

vonásáról szóló nyilatkozat elfogadásának időpontjában hatályban volt, de amely az ezen áruk szabad forgalomba bocsátásáról szóló nyilatkozat elfogadásának időpontjában felfüggesztés alatt állt.

96. A Bíróság (első tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Kammarrätten i Göteborg [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Allmänna ombudet hos Tullverket kontra Combinova AB (C-476/19. sz. ügy)⁴⁴

Az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 124. cikke (1) bekezdésének k) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben hivatkozott áru felhasználása kizárólag a vámhatóságok által az e kódex 256. cikkében előírt aktív feldolgozási eljárás keretében engedélyezett feldolgozási műveleteken túlmenően használatra vonatkozik, nem pedig az ezen engedélyezett feldolgozási műveletekkel összhangban álló felhasználásra.

97. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Tribunalul Cluj [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Impresa Pizzarotti & C SPA Italia Sucursala Cluj kontra Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (C-558/19. sz. ügy)⁴⁵

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a belföldi illetőségű fióktelep által a más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalat részére teljesített tőkeátutalás „jövedelmet keletkeztető ügyletnek” minősülhet, és így a transzferárra vonatkozó szabályok alkalmazása kötelezővé válik, míg ha ugyanezen ügylet olyan fióktelep és anyavállalat között valósul meg, amelyek mindketten ugyanezen tagállamban telepedtek le, ezen ügylet nem minősíthető így, és az említett szabályok sem alkalmazandók.

98. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Finanzamt D kontra E (C-657/19. sz. ügy)⁴⁶

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy:

- *a szociális gondozással és szociális biztonsággal szorosan összefüggő szolgáltatásnak minősül az olyan, ápolásra való rászorultságra vonatkozó szakvéleményeknek valamely független szakértő által, valamely ápolási biztosítási pénztár egészségügyi szolgálata javára történő elkészítése, amelyeket ez utóbbiak annak értékelésére használnak fel, hogy biztosítottjaik milyen mértékben jogosultak a szociális gondozással és szociális biztonsággal összefüggő szolgáltatásokra, amennyiben az elengedhetetlen az e területhez kapcsolódó tevékenységek megfelelő megvalósításának biztosításához;*
- *nem ellentétes e rendelkezéssel, ha e szakértőtől megtagadják a szociális jellegű intézményként való elismerést annak ellenére, hogy, először is, ápolásra való rászorultságra vonatkozó szakvélemények elkészítésére irányuló szolgáltatásait alvállalkozói minőségben azon említett orvosi szolgálat megbízásából nyújtja, amelyet ilyen intézményként ismernek el, másodszor, e szakvélemények elkészítésének költségeit közvetett módon és átalányjelleggel az érintett ápolási biztosítási pénztár viseli, harmadszor pedig az említett szakértőnek a belső jog alapján lehetősége van arra, hogy az ilyen elismerés megszerzése érdekében az említett szakvélemények elkészítésére irányulóan közvetlenül e pénztárral szerződést kössön, azonban nem élt e lehetőséggel.*

⁴⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 202. sz. alatt.

⁴⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 257. sz. alatt.

⁴⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 1. sz. alatt.

99. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Admiral Sportwetten GmbH, Novomatic AG, AKO Gastronomiebetriebs GmbH kontra Magistrat der Stadt Wien (C-711/19. sz. ügy)⁴⁷

A műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információs szolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti adójogi rendelkezés, amely a fogadóterminálok üzemeltetésének adóztatását írja elő, nem minősül az e cikk értelmében vett „műszaki szabálynak”.

Munkaügyi ügyszak

53. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. szeptember 9-i ítélete (a Bundesarbeitsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – EM kontra TMD Friction GmbH (C-674/18. sz. ügy), FL kontra TMD Friction EsCo GmbH (C-675/18. sz. ügy)⁴⁸

1) A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelvet, különösen 3. cikkének (1) és (4) bekezdésére, valamint 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjára tekintettel akként kell értelmezni, hogy azzal fizetéseképtelenségi eljárás alatt álló vállalkozásnak a felszámoló által végrehajtott átruházása esetén nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely szerint abban az esetben, ha a szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjra való jogosultságot keletkeztető esemény a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően valósul meg, a kedvezményezett nem felel a munkavállalónak ezen, a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőző szolgálati idők alapján keletkezett öregségi nyugdíjvárományáért, feltéve hogy az összeg azon része tekintetében, amelyért a kedvezményezett nem felel, a munkavállalók érdekeinek védelme céljából elfogadott intézkedések legalább egyenértékűek a védelem azon szintjével, amelyet a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikke megkövetel.

2) A 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontját a 2008/94 irányelv 8. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely azt írja elő szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi ellátásokra való jogosultságot keletkeztető eseménynek az olyan fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő megvalósulása esetén, amelynek folyamán sor került a vállalkozás átruházására, valamint az ellátások azon része tekintetében, amelynek kötelezettje nem a kedvezményezett, hogy egyrészt a nemzeti jognak megfelelően kijelölt, a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó szervezet nem köteles beavatkozni, amennyiben az öregségi ellátásokra jövőbeli jogcímet nyújtó jogok nem voltak véglegesek már e fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában, másrészt pedig, az ellátások azon részére vonatkozó összeg meghatározása céljából, amelyért a felelősség az említett szervezetet terheli, hogy ezen összeg az említett eljárás megindításának időpontjában az érintett munkavállalót megillető bruttó havi díjazás alapján kerül kiszámításra, amennyiben e szabályozásból az következik, hogy a munkavállalókat megfosztják az e rendelkezés által garantált minimális szintű védelemtől, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

3) A 2008/94 irányelv 8. cikke, amennyiben az a munkavállalók öregségi ellátásokra vonatkozó már megszerzett vagy jövőbeli jogosultságainak minimális szintű védelmét írja elő, rendelkezhet közvetlen hatállyal, következésképpen arra hivatkozni lehet azon magánjogi szervezettel szemben, amelyet az érintett tagállam a foglalkoztatói nyugdíj területén a munkáltatók fizetéseképtelenségével szemben biztosítást nyújtó szervezetként kijelölt, feltéve egyrészt, hogy tekintettel azon biztosítási feladatra, amellyel e szervezetet felruházták, valamint azon feltételekre, amelyek mellett azoknak eleget tesz, e szervezet az állammal azonos megítélés alá eshet, másrészt hogy e feladat ténylegesen kiterjed azon

⁴⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 7. sz. alatt.

⁴⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak, 15. sz. alatt.

öregségi ellátásokra, amelyek a 8. cikk szerinti minimális szintű védelmet követelik meg, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

54. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 30-i végzése (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – JS kontra Câmara Municipal de Gondomar (C-135/20. sz. ügy)⁴⁹

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, a határozott idejű munkaszerződésről szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely minden esetben tiltja a közsférában a határozott időre szóló munkaszerződések határozatlan idejű munkaszerződéssé alakítását, amennyiben e szabályozás nem tartalmaz az említett szférára vonatkozóan más olyan hatékony intézkedést, amellyel elkerülhető és adott esetben szankcionálható az egymást követő, határozott időre szóló munkaszerződések visszaélészerű alkalmazása.

55. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Curtea de Apel Alba Iulia [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – FT kontra Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, GS és társai, HS, Ministerul Educației Naționale (C-644/19. sz. ügy)⁵⁰

1) A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 1. és 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem alkalmazandók az olyan nemzeti szabályozásra, amelynek értelmében az egyetemi intézménynek a munkavégzést a törvényes nyugdíjkorhatár betöltését követően is folytató oktatói közül kizárólag a doktori témavezetői címmel rendelkező oktatók tarthatják fenn a kinevezett oktatói jogállásukat, míg az ilyen címmel nem rendelkező oktatók mindössze határozott időre szóló munkaszerződéseket köthetnek ezen intézménnyel, amely szerződések a kinevezett oktatókat megillető díjazásnál alacsonyabb díjazással párosulnak.

2) Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amelynek értelmében az egyetemi intézménynek a munkavégzést a törvényes nyugdíjkorhatár betöltését követően is folytató oktatói közül kizárólag a doktori témavezetői címmel rendelkező oktatók tarthatják fenn a kinevezett oktatói jogállásukat, míg a doktori témavezetői címmel nem rendelkező oktatók mindössze határozott időre szóló munkaszerződéseket köthetnek ezen intézménnyel, amely szerződések a kinevezett oktatókat megillető díjazásnál alacsonyabb díjazással párosulnak, feltéve, hogy az oktatók első kategóriáját képező, határozatlan időre alkalmazott munkavállalók összehasonlíthatók a második kategóriába tartozó munkavállalókkal, valamint hogy a különösen a díjazási rendszerben mutatkozó eltérő bánásmódot nem igazolja valamely objektív ok; mindezek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Polgári ügyszak

71. A Bíróság elnökének 2020. augusztus 24-i végzése (a Landgericht Gera [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-663/19. sz. ügy)⁵¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

⁴⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Munkaügyi ügyszak, 34. sz. alatt.

⁵⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Munkaügyi ügyszak, 2. sz. alatt.

⁵¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 268. sz. alatt.

72. A Bíróság (első tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Supreme Site Services GmbH, Supreme Fuels GmbH & Co KG, Supreme Fuels Trading Fze kontra Supreme Headquarters Allied Powers Europe (C-186/19. sz. ügy)⁵²

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan ideiglenes intézkedés iránti kereset, amelyet valamely tagállam bírósága előtt indítottak, és amelynek keretében valamely nemzetközi szervezet a végrehajtás alóli mentességére hivatkozik abból a célból, hogy elérje mind az eljáró bíróság tagállamától eltérő tagállamban foganatosított zárolás megszüntetését, mind pedig az azonos tényállás alapján történő ismételt zárolás megtiltását, és amely keresetet az ezen szervezet által biztosított békefenntartó művelethez szállított üzemanyagok megfizetésének elmulasztásából adódó követelésre vonatkozó alapeljárással párhuzamosan terjesztettek elő, a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozik, amennyiben e keresetet nem az uniós jog értelmében vett közhatalmi jogosítványok gyakorlása alapján indítják meg, amelynek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

2) Az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam bírósága előtt indított ideiglenes intézkedés iránti kereset elbírálására, amelynek keretében valamely nemzetközi szervezet a végrehajtás alóli mentességére hivatkozik abból a célból, hogy elérje mind a bíróság székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban foganatosított zárolás megszüntetését, mind pedig az azonos tényállás alapján történő ismételt zárolás megtiltását, a zárolás foganatosításának helye szerinti tagállam bíróságai nem rendelkeznek kizárólagos joghatósággal.

73. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Landgericht München I [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. kontra Telefónica Germany GmbH & Co. OHG (C-539/19. sz. ügy)⁵³

A 2015. november 25-i (EU) 2015/2120 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló, 2012. június 13-i 531/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 6a. cikkét és 6e. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy 2017. június 15-től kezdődően a barangolásszolgáltatók kötelesek voltak arra, hogy a többek között az e rendelet 6a. cikkében előírt szabályozott barangolási díjszabást automatikusan alkalmazzák minden ügyfelük tekintetében, függetlenül attól, hogy ezen ügyfelek előzőleg szabályozott barangolási díjszabást vagy egy másik, szabályozott barangolási díjszabástól eltérő díjszabást választottak, kivéve ha ezen ügyfelek a 2017. június 15-i határidőt megelőzően kifejezetten kinyilvánították, hogy egy ilyen másik díjszabást választanak az említett rendelet 6e. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében e tekintetben előírt eljárásnak megfelelően.

74. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. szeptember 3-i végzése (az Obvodní soud pro Prahu 8 [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – mBank S. A. kontra PA (C-98/20. sz. ügy)⁵⁴

A „fogyasztó lakóhelyének” a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikkének (2) bekezdésében szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az a fogyasztónak a bírósági kereset benyújtásának időpontjában fennálló lakóhelyét jelöli.

⁵² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak, 38. sz. alatt.

⁵³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Polgári ügyszak, 68. sz. alatt.

⁵⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Polgári ügyszak, 27. sz. alatt.

75. A Bíróság (nagytanács) 2020. szeptember 8-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Recorded Artists Actors Performers Ltd kontra Phonographic Performance (Ireland) Ltd, Minister for Jobs Enterprise and Innovation, Ireland, Attorney General (C-265/19. sz. ügy)

1) A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdését a Szellemi Tulajdon Világszervezetének előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése 4. cikkének (1) bekezdésére és 15. cikkének (1) bekezdésére tekintettel úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam az ezen 8. cikk (2) bekezdésében szereplő és ott említett egyszeri méltányos díjazás egy részére jogosult művészekre utaló „[...] érintett előadóművészek” kifejezésnek a saját jogába való átültetése során kizárja az Európai Gazdasági Térségen (EGT) kívüli, harmadik országok állampolgárait, azon személyek kivételével, akiknek lakó- vagy tartózkodási helye az EGT-ben található, illetve akiknek a hangfelvétel elkészítésében való közreműködésére az EGT-ben került sor.

2) A Szellemi Tulajdon Világszervezet (WIPO) előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése 15. cikkének (3) bekezdését és a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését az uniós jog jelenlegi állapotában úgy kell értelmezni, hogy a harmadik országok által az e 15. cikk (3) bekezdése alapján bejelentett fenntartások, amelyek hatásaként a területükön a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése 15. cikkének (1) bekezdésében előírt, egyszeri méltányos díjazáshoz való jogot korlátozzák, nem vezetnek az Európai Unióban az említett 8. cikk (2) bekezdésében írt jog korlátozásához e harmadik országok állampolgárai tekintetében, bár ilyen korlátozásokat az uniós jogalkotó is bevezethet, amennyiben azok megfelelnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Az említett 8. cikk (2) bekezdésével tehát ellentétes az, ha valamely tagállam korlátozza az egyszeri méltányos díjazáshoz való jogot az említett harmadik országok állampolgárságával rendelkező előadóművészek és hangfelvétel-előállítók tekintetében.

3) A 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az ott írt egyszeri méltányos díjazáshoz való jog oly módon való korlátozása, hogy kizárólag az érintett hangfelvétel előállítója részesül díjazásban, anélkül, hogy e díjazást meg kellene osztania az e hangfelvétel elkészítésében közreműködő előadóművésszel.

76. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. szeptember 10-i ítélete (a Rechtbank Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A kontra B, C (C-738/19. sz. ügy)⁵⁵

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 4. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy amikor a nemzeti bíróság a fogyasztóval kötött szerződés valamely szerződési feltételének e rendelkezések értelmében vett esetleges tisztességtelen jellegét vizsgálja, az ezen irányelv hatálya alá tartozó kikötéseknél figyelembe kell venni az adott kikötés és más kikötések közötti kölcsönhatás mértékét, többek között azok tárgyi hatályától is függően. Annak értékelése során, hogy a fogyasztótól követelt kártérítés összege esetlegesen ezen irányelv melléklete 1. pontjának e) alpontja értelmében véve aránytalanul magas, kiemelkedő jelentőséget kell tulajdonítani e kikötések közül az ugyanazon szerződésszegésre vonatkozóknak.

77. A Bíróság elnökének 2020. szeptember 25-i végzése (a Svea Hovrätt [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-354/19. sz. ügy)⁵⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

⁵⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak, 7. sz. alatt.

⁵⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Polgári ügyszak, 52. sz. alatt.

78. A Bíróság első tanácsa elnökének 2020. szeptember 25-i végzése (a Court of Appeal [England & Wales] [Civil Division] [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-946/19. sz. ügy)⁵⁷

Az első tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

79. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. október 8-i ítélete (a Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Aktiebolaget Östgötatrafiken kontra Patent-och registreringsverket (C-456/19. sz. ügy)⁵⁸

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy a valamely szolgáltatás tekintetében védjegyként lajstromoztatni kívánt olyan megjelölés megkülönböztető képességét, amely színes motívumokból áll, és amelyet arra szánnak, hogy az e szolgáltatás nyújtásához használt tárgyak felületén, azok nagy részét lefedve, kizárólagosan és szisztematikusan egy adott módon helyezzenek el, arra való figyelemmel kell értékelni, hogy az érintett közönség miként észleli e megjelölés e tárgyakon való elhelyezését, anélkül, hogy vizsgálni kellene azt, hogy e megjelölés jelentősen eltér-e az érintett gazdasági ágazat normáitól vagy szokásaitól.

80. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. október 8-i ítélete (az Amtsgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – EU kontra PE Digital GmbH (C-641/19. sz. ügy)⁵⁹

1) A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikke (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy – amennyiben a fogyasztó kifejezetten kérte, hogy a megkötött szerződés teljesítése az elállásra nyitva álló határidő alatt kezdődjön meg, és e szerződéstől elállt – e fogyasztó által az eladónak vagy szolgáltatónak fizetendő arányos összeg meghatározása érdekében főszabály szerint az említett szerződésben megállapított árat kell figyelembe venni az ugyanezen szerződés tárgyát képező valamennyi szolgáltatás tekintetében, és a fizetendő összeget időarányosan kell meghatározni. Az ezen irányelv 14. cikkének (3) bekezdése alapján az eladónak vagy szolgáltatónak fizetendő összeg kiszámítása során csak abban az esetben kell figyelembe venni az ilyen szolgáltatás vonatkozásában előírt teljes árat, ha a megkötött szerződés kifejezetten előírja, hogy egy vagy több szolgáltatást a szerződés teljesítésétől kezdve maradéktalanul kell külön-külön, elkülönülten fizetendő ár ellenében nyújtani.

2) A 2011/83 irányelv (50) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak értékelése során, hogy e rendelkezés szerint túlzottan magas-e a teljes ár, figyelembe kell venni az érintett eladó vagy szolgáltató által más fogyasztóknak ugyanolyan feltételek mellett kínált szolgáltatás árát, valamint a szerződés megkötésének időpontjában más eladók vagy szolgáltatók által nyújtott ugyanolyan szolgáltatás árát.

3) A 2011/83 irányelv 2. cikkének 11. pontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének m) pontját úgy kell értelmezni, hogy a személyiségre vonatkozó szakvéleménynek valamely internetes társkereső oldal által, az ezen az oldalon elvégzett személyiségteszt alapján történő elkészítése nem minősül e rendelkezés értelmében „digitális tartalom” értékesítésének.

⁵⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Polgári ügyszak, 23. sz. alatt.

⁵⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 63. sz. alatt.

⁵⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak, 5. sz. alatt.

75. A Bíróság elnökének 2020. augusztus 13-i végzése (az Amtsgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-252/20. sz. ügy)⁶⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

76. A Bíróság elnökének 2020. augusztus 28-i végzése (a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-904/19. sz. ügy)⁶¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

77. A Bíróság (első tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Sąd Rejonowy w Opatowie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Profi Credit Polska SA kontra QJ (C-84/19. sz. ügy), BW kontra DR (C-222/19. sz. ügy), QL kontra CG (C-252/19. sz. ügy)⁶²

1. A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének g) pontját és 22. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes a fogyasztói hitelre vonatkozó olyan nemzeti szabályozás, amely megállapítja a fogyasztóra terhelhető nem kamatjellegű hitelköltségek maximális összegének számítási módját, még akkor sem, ha e számítási mód lehetővé teszi az eladó vagy szolgáltató számára, hogy a gazdasági tevékenységének gyakorlásához kapcsolódó általános költségek egy részét a fogyasztóra hárítsa, feltéve hogy az említett szabályozás az említett maximális összeget érintő rendelkezéseivel nem sérti ezen irányelv harmonizált rendelkezéseit.

2. A 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem kizárt ezen irányelv hatálya alól az olyan szerződési feltétel, amely a nem kamatjellegű hitelköltségeket a fogyasztói hitelre vonatkozó nemzeti jogszabály által előírt felső határnak megfelelően határozza meg, amennyiben e jogszabály előírja, hogy a nem kamatjellegű hitelköltségek az e felső határt vagy a hitel teljes összegét meghaladó részükből nem fizetendők meg.

3. A 2011/83 irányelvvel módosított 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a fogyasztói hitelszerződés azon feltételei, amelyek a hitel tőkerészének és kamatainak a megfizetésétől eltérő költségeket terhelnek a fogyasztóra, nem tartoznak az e rendelkezésben előírt kivétel hatálya alá, amennyiben e feltételek nem határozzák meg sem e költségek jellegét, sem pedig az azok ellenében nyújtott szolgáltatásokat, és oly módon vannak megfogalmazva, hogy a fogyasztóban zavart keltenek a kötelezettségeit és az e feltételek gazdasági következményeit illetően, aminek fennállását a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

4. A 2011/83 irányelvvel módosított 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan, nem kamatjellegű hitelköltségekre vonatkozó szerződési feltétel, amely e költséget a jogszabályban előírt felső határ alatt határozza meg, és amely a hitelező gazdasági tevékenységének a költségeit a fogyasztóra hárítja, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idézhet elő a fogyasztó kárára abban az esetben, ha ezen utóbbira az igénybe vett szolgáltatásoknak és a felvett hitel összegének viszonylatában aránytalan költségeket terhel, aminek fennállását a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

⁶⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 48. sz. alatt.

⁶¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Gazdasági ügyszak, 14. sz. alatt.

⁶² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Gazdasági ügyszak, 3. sz. és Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 49. sz. alatt.

78. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (a Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Delfly sp. z o.o. kontra Smartwings Poland sp. z o.o., korábban Travel Service Polska sp. z o.o. (C-356/19. sz. ügy)⁶³

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet és különösen a 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a törölt vagy késéssel érintett légi járat utasa vagy utasának jogutódja kérheti az e rendelkezés szerinti kártalanítás összegének a lakóhelyén törvényes fizetőeszköznek minősülő nemzeti pénznemben való megfizetését, és így az említett rendelkezéssel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy tagállami ítélkezési gyakorlat, amely kizárólag amiatt eredményezi az utas vagy jogutódja által benyújtott kérelem elutasítását, hogy a követelést nemzeti pénznemben határozták meg.

79. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. szeptember 3-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NM, a NIKI Luftfahrt GmbH felszámolóbiztososa kontra ON (C-530/19. sz. ügy)⁶⁴

1) A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében a légi fuvarozót terhelő azon kötelezettségből, hogy az e rendelkezésben említett utasoknak díjmentesen ajánljon szállodai elhelyezést, nem következik az, hogy e légi fuvarozónak magára kell vállalnia az elhelyezés megszervezését mint olyat.

2) A 261/2004 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy az a légi fuvarozó, amely e rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében szállodai elhelyezést ajánlott egy olyan utasnak, akinek a légi járatát törölték, kizárólag e rendelet alapján nem kötelezhető arra, hogy az említett szálloda személyzete által elkövetett hibával okozott károkat megtérítse ezen utas számára.

80. A Bíróság elnökének 2020. szeptember 3-i végzése (a Landgericht Frankfurt am Main [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-810/19. sz. ügy)⁶⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

81. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. szeptember 3-i végzése (a Tribunal Judicial da Comarca dos Açores [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-137/20. sz. ügy)⁶⁶

A Tribunal Judicial da Comarca dos Açores (Azori-szigeteki kerületi bíróság, Portugália) 2020. január 10-i határozatával előterjesztett, előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

82. A Bíróság nagytanácsa elnökének 2020. szeptember 4-i végzése (az Audiencia Provincial de Pontevedra [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-

⁶³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 51. sz. alatt.

⁶⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Gazdasági ügyszak, 59. sz. alatt.

⁶⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Gazdasági ügyszak, 15. sz. alatt.

⁶⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Gazdasági ügyszak, 40. sz. alatt.

827/19. sz. ügy)⁶⁷

A nagytanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

83. A Bíróság elnökének 2020. szeptember 7-i végzése (az Augstākā tiesa [Senāts] [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-943/19. sz. ügy)⁶⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

84. A Bíróság elnökének 2020. szeptember 7-i végzése (az Augstākā tiesa [Senāts] [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-944/19. sz. ügy)⁶⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

85. A Bíróság elnökének 2020. szeptember 7-i végzése (az Augstākā tiesa [Senāts] [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-945/19. sz. ügy)⁷⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XXXIV. A Törvényszék 2020. szeptember 2-i végzése (T-613/19. sz. ügy)⁷¹

1) A Törvényszék a keresetet elfogadhatatlanság miatt elutasítja.

2) A Törvényszék a European Network on Independent Living Brussels Office-t (ENIL Brussels Office), a Validity Foundation-Mental Disability advocacy Centre-t és a Center for Independent Living Associationt kötelezi a költségek viselésére.

XXXV. A Bíróság (nagytanács) 2020. szeptember 22-i ítélete – Osztrák Köztársaság kontra Európai Bizottság és társai (C-594/18. P. sz. ügy)

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság az Osztrák Köztársaságot kötelezi a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségein felül az Európai Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

3) A Cseh Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, Magyarország, a Lengyel Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maga viseli saját költségeit.

XXXVI. A Törvényszék 2020. október 5-i ítélete – HeidelbergCement és Schwenk Zement kontra Bizottság (T-380/17. sz. ügy)

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

⁶⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Gazdasági ügyszak, 12. sz. alatt.

⁶⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 28. sz. alatt.

⁶⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 28. sz. alatt.

⁷⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 28. sz. alatt.

⁷¹ A keresetet l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, I. sz. alatt.

2) A HeidelbergCement AG és a Schwenk Zement KG maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

3) A Duna-Dráva Cement Kft. maga viseli a beavatkozási kérelemmel összefüggésben felmerült saját költségeit.

XXXVII. A Bíróság (nagytanács) 2020. október 6-i ítélete – Európai Bizottság kontra Magyarország (C-66/18. sz. ügy)⁷²

1) Magyarország, mivel elfogadta a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvénnyel módosított, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 76. § -a (1) bekezdésének a) pontjában foglalt intézkedést, amely az oklevelet adó képzési tevékenységnek az Európai Gazdasági Térségen kívüli külföldi felsőoktatási intézmények által Magyarországon való gyakorlását azon feltételhez köti, hogy a magyar kormány és az érintett intézmény székhelye szerinti állam kormánya által kötött nemzetközi szerződés kötelező hatályát a szerződő felek elismerjék, nem teljesítette a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal jóváhagyott, Marrakeshben aláírt, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény 1. B) mellékletében foglalt, a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény XVII. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) Magyarország, mivel elfogadta a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvénnyel módosított, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 76. § -a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt intézkedést, amely a külföldi felsőoktatási intézmények tevékenységének Magyarországon való gyakorlását azon feltételhez köti, hogy ezen intézmények a székhelyük szerinti államban felsőoktatási képzést nyújtsanak, annyiban, amennyiben e rendelkezés a Kereskedelmi Világszervezetben tagsággal rendelkező harmadik államban székhellyel rendelkező felsőoktatási intézményekre alkalmazandó, nem teljesítette a 94/800 határozattal jóváhagyott, Marrakeshben aláírt, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény 1. B) mellékletében foglalt, a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény XVII. cikkéből eredő kötelezettségeit, továbbá annyiban, amennyiben e rendelkezés a valamely más tagállamban székhellyel rendelkező felsőoktatási intézményekre alkalmazandó, nem teljesítette az EUMSZ 49. cikkéből és a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkéből eredő kötelezettségeit.

3) Magyarország, mivel elfogadta a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvénnyel módosított, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 76. § -a (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt intézkedéseket, nem teljesítette az Európai Unió Alapjogi Chartájának 13. cikkéből, 14. cikkének (3) bekezdéséből és 16. cikkéből eredő kötelezettségeit.

4) A Bíróság Magyarországot kötelezi a költségek viselésére.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

⁷² A keresetet l.: Hírlevél IX. évfolyam 7. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XII. sz. alatt.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kfv.IV.35.371/2020/5.

Jogszabály rendelkezése alapján a támogatás iránti kérelem olyan hibáját, ami a kérelem más adataiból vagy más, a közigazgatási szerv által közvetlenül elérhető nyilvántartásból egyértelműsíthető, a hatóság kijavítja.

Az 2419/2001/EK rendeletének (a továbbiakban: EK rendelet) 12. cikke normatív jelleggel utal arra, hogy a 6. és 11. cikk sérelme nélkül, a támogatási kérelem a benyújtása után bármikor helyesbíthető azokban az esetekben, amikor az illetékes hatóság nyilvánvaló hibákat észlel. A 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 40. § (1) bekezdése az EK rendelettel egyezően rendelkezik arról, hogy a vidékfejlesztési és támogatás szerv a kérelem elbírálása során az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában foglaltak szerint a nyilvánvaló hibát bármikor kijavíthatja.

A Kúria a Kfv.IV.35.390/2012/4. sorszámú ítéletében elvi érveléssel rögzítette, hogy a kifizetési kérelmet elbíráló hatóság együttműködési kötelezettsége körében hivatalból köteles a nyilvánvaló hiba kijavítására.

Jelen ügyben a kérelem 11. adatblokkjában az ENAR nyilvántartásból feltüntetett fülszám szerint az állatjóléti támogatásra jogosult egyedek száma összesen 328 darab. A kérelem 12. blokkjában kellett volna a tejhasznú tehéntartás támogatásban részesülő egyedek fülszámát feltüntetnie, azonban itt hiba keletkezett, mivel csak egy egyedre írtak be. Az alperesi érveléssel ellentétben azonban a felperes előadta, hogy az alperes a számára közvetlenül elérhető ENAR nyilvántartásból leellenőrizhette volna az egyedszámot és javíthatta volna a felperesi hibát.

A Támogatási törvény 9. § 23. pontjában meghatározott nyilvánvaló hiba fogalmi összetevője az egyértelműség, amely azt jelenti, hogy a hatóság által a kérelemben felfedezett hiba kétséget kizáró módon fennáll és kétséget kizáró módon pótolható. A hiba megjelenhet akként, hogy a kérelmező valamilyen adatot nem tüntetett fel, avagy szám, név elírásában, számítási hibában. A kérdéses adat, vagy a megfelelő adattartalom az alperes számára rendelkezésre álló dokumentumokból beszerezhető kell, hogy legyen. A bíróság szerint az ENAR nyilvántartásban az egyedszám szerepeltetése megfelel a kérelemből hiányzó, illetve hibásan feltüntetett adat helyes tartalmának.

Az alperes szerint a bírósági ítéletben hivatkozott állatjóléti támogatás és a termeléshez kötött tejhasznú tehéntartás támogatás azonban két önálló jogcím. Az egyik forrása az EMGA (Európai Mezőgazdasági Garanciaalap) elsősorban a mezőgazdasági termelőknek szánt jövedelemtámogatást, és olyan piaci intézkedéseket finanszíroz, mint az intervenció felvásárlás, a magántárolási támogatás vagy a rendkívüli piaci zavarokat enyhítő intézkedések. A másik forrása az EMVA (Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap), amelyik a vidékfejlesztési programokkal, projektekkal és kezdeményezésekkel kapcsolatos uniós intézkedések forrása. Az ENAR-ban szereplő állatlétszám ezért nem lehet azonos bármely támogatási jogcím alapjával. A konkrét támogatási jogcímenként lehet ugyanis csak az adott jogosultság alapját megállapítani.

Az ENAR-nyilvántartás minden támogatás alapja tekintetében nem feltétlenül igazít el. Mindazonáltal a felperesnek már a fellebbezésében is szereplő hivatkozása a nyilvánvaló hibára az adott esetben a korrekciót lehetővé tette volna.

A feltüntetett adatok egyértelmű hibája a kérelem más adataiból pótolható lett volna. A Támogatási törvény 47. § (3) bekezdése szerinti, a kérelem megalapozottsága ellenőrzése során a Támogatási törvény 9. § 23. pontja szerinti hiba nyilvánvalósága kiderülhetett volna. Ebben a tekintetben a közigazgatási szerv nem kizárólag a nyilvántartása adataira támaszkodik, hanem a jogszabályi meghatározás alapján, a „kérelem, vagy a pályázat más adataiból vagy más, a végrehajtási feladatokat ellátó szervezet által közvetlenül elérhető nyilvántartásból származó adatok alapján” van módja megállapítást tenni.

Tekintettel arra is, hogy a Támogatási törvény 40. § (1) bekezdése szerint a nyilvánvaló hiba bármikor kijavítható, a felperes fellebbezése alapján a kérdés nyilvánvalósága fel kellett, hogy merüljön. Már csak a paraméterek irreális eltérése miatt is, az elírási hiba létre alappal következtetni lehetett. Figyelemmel az EK rendelet idézett (14) preambulum-bekezdésére és az EK rendelet 12. cikkére is, ugyanakkor megállapítható, hogy a jogalkotói szándék egyértelműen az ilyen típusú hibák kijavítására irányult. Az uniós és a hazai szabályozás a kérelemhez kötöttség értelmezése tekintetében – ezt a támogatási csoportot tekintve – egyértelmű eligazítást adott.

A speciális szabályozás pedig megelőzi az alperes által felülvizsgálati kérelmében hivatkozott általánost, miszerint a kérelemre induló eljárásokban a bizonyítási teher minden tekintetben kizárólag a felperest terhelné. Az alperes, e kérelemre induló eljárásban bizonyítás lefolytatása nélkül is tisztázhatta volna a hiba tényét, mikor is a Kúria szerint a jogszabályi rendelkezésnek megfelelően azt jogszerűen javítania kellett volna.

Kfv.IV.35.405/2020/7.

A területalapú támogatás alapvető feltétele a mezőgazdasági tevékenység tényleges végzése. A föld használatára való jogosultság nem azonosítható a tényleges földhasználattal.

A 28/2014. (III. 27.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 1. § 9. pontja és a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: támogatási törvény) 44. § (4) bekezdése szerint az ügyfelet a kérelmében megjelölt mezőgazdasági területekre nézve jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg annak vonatkozásában kétség nem merül fel, vagy ha a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervnek a 46. § alapján lefolytatott ellenőrzési eljárása alapján megállapításra kerül, hogy az ügyfél a (7) bekezdés alapján jogszerű földhasználónak minősül.

Az ügyben megállapítható volt, hogy a perbeli ingatlanokra a felperes és az NFA pályázatán nyertes haszonbérlok is igénylést nyújtottak be, így az igénylők jogszerű földhasználata kétségessé vált. Erre tekintettel vizsgálni kellett, hogy ki minősült jogszerű földhasználónak.

A támogatási törvény 44. § (7) bekezdése értelmében a (4) bekezdés alkalmazásában jogszerű földhasználónak minősülés során - amennyiben az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek e dátumról - a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjának van jelentősége. A VM rendelet 6. § (1) bekezdése szintén kimondja, hogy egységes kérelmet az a mezőgazdasági termelő nyújthat be, aki a támogatás alapjául szolgáló terület vonatkozásában jogszerű földhasználónak minősül.

A támogatási törvény 55. § (1) bekezdése előírja, hogy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az intézkedésben való részvétel feltételeinek már a kérelem benyújtásakor fenn kell állniuk, azt követően újabb bizonyítékok, illetve tények nem hozhatók fel.

A VM rendelet 1. § 8. pontja értelmében hasznosítás a mezőgazdasági földterületen adott jogcímekben előírt növénykultúra, növényfaj, növényfajta vagy azok keverékének termesztése, a mezőgazdasági földterület pihentetése (...).

A perben nem vitatott tényállás szerint a felperes a kérelmét 2014. május 15. napján nyújtotta be. Ezen időpontban a földhasználati nyilvántartásba nem volt bejegyezve, haszonbérleti szerződéssel nem rendelkezett, az igényléssel érintett földterületek nem voltak a birtokában, azokat nem művelte. Mindezt a VM rendelet 6. § (1) bekezdése szerint a kérelmet jogszerűen be sem nyújthatta volna, a kérelmében pedig a jogszerű földhasználata tekintetében valótlan adatot közölt.

Az 1307/2013/EU rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) 4. cikk (1) bekezdés a) pontja értelmében a „mezőgazdasági termelő” jogállás alapvető fogalmi eleme a mezőgazdasági tevékenység folytatása. A felperes a termőföld birtoklása hiányában ezen feltételnek sem felelhetett meg. A felperes ugyanezen indokból nem teljesíthette a VM rendelet 1. § 8. pontja szerinti hasznosítás feltételeit sem. A megelőző eljárásban a hatóság felhívta a felperest a földhasználat jogszerűségének igazolására, aki azonban a hatóság felszólítására, a jogszerű földhasználata igazolására okiratot nem nyújtott be, nyilatkozatot nem tett.

A VM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján az ügyfélnek az egységes kérelemben az általa hasznosított területeket kell megjelölni. A Tanács 73/2009/EK rendelete 4. cikk (1) bekezdése szerint a közvetlen kifizetésben részesülő mezőgazdasági termelő köteles teljesíteni a II. mellékletben felsorolt, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket és a 6. cikkben említett, a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó feltételeket. Ezek a kötelezettségek csak annyiban alkalmazandók, amennyiben azok a mezőgazdasági termelő mezőgazdasági tevékenységét vagy a gazdaság mezőgazdasági területét érintik. Megállapítható tehát, hogy a támogatás alapvető feltétele a mezőgazdasági termelőnek minősülés, a mezőgazdasági tevékenység tényleges végzése. Ezt az értelmezést támasztja alá a KGD 2019.86. számon közzétett döntés is.

Ezekből következően az a tény, hogy a polgári bíróság – utóbb – a termőföld hasznosítására irányuló szerződés felperessel létrejöttét állapította meg, a felperes pedig – visszaható hatállyal – a földhasználati nyilvántartásba bejegyzést nyert, nem változtatott azon a tényen, hogy a felperes az egységes kérelemmel érintett területeket nem birtokolta, ott mezőgazdasági tevékenységet nem végzett, mezőgazdasági termelőnek, hasznosítónak nem minősült. A föld használatára való jogosultság nem azonosítható a tényleges földhasználattal. Csak a földhasználó lehet ugyanis jogszerű, vagy jogszerűtlen földhasználó. Mindez pedig azt jelenti, hogy mivel földhasználat hiányában annak jogszerűsége fogalmilag sem vizsgálható, a felperes sem minősülhetett a föld birtoklása, használata nélkül jogszerű földhasználónak.

Kfv.II.37.401/2020/4.

A polgári jogi igényről való döntés fő szabály szerint a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. Közigazgatási hatóság polgári jogi jogkövetkezményekről csak akkor dönthet, ha a polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazására kijelölt hatóságnak minősül, és törvény ekként rendelkezik.

A felperes azt állította a keresetében, hogy a közte és a panaszos között polgári jogviszony jött létre, amelynek rendezése polgári bírósági útra tartozik. Álláspontja szerint az alperesnek nem volt joga polgári bíróság elé tartozó polgári jogi igényről dönteni. Itt a felperes a 261/2004/EK Rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 16. cikk (1) bekezdés szerinti kijelölés hiányára hivatkozik, mondván, hogy ez nem történt. A felperes az álláspontja alátámasztására számos – uniós és magyar – szabályra, valamint az Európai Bíróság és a magyar bíróságok joggyakorlatára hivatkozott, igen részletes érvelést kifejtve.

A 2/2011. (V. 9.) KK vélemény rögzíti, hogy a hatályos közigazgatási perrendtartási szabályok szerint a kereseti kérelemhez kötöttség elve közigazgatási perben is érvényesül. A bíróság csak a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja, kivéve, ha semmisségi okot észlel. A KK vélemény szerint a semmisségi okok felmerülése esetén a közigazgatási bíróságnak hivatalból kell a jogkövetkezményekről döntenie, ez a 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (3) bekezdéséből és az Ákr. 123. §-ából is következik.

Az eljáró bíróságnak hivatalból is vizsgálni kellett volna, hogy a Rendeletben meghatározott utasoknak járó kártalanítási és jegy vételár visszatérítési igényről való döntés a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik-e, avagy bírósági útra. Téves a jogerős ítéletet hozó bíróság azon érvelése miszerint, ha a felperes bizonyította volna az alperesi tényállással kapcsolatos nyilatkozatait, akkor lett volna a bíróság abban a helyzetben, hogy vizsgálja, törvényes alapon alkalmazott-e az alperes polgári jogi következményeket a felperesi légitársasággal szemben. Abból az ítéleti megállapításból ugyanis, hogy az alperes által – helyesen – megállapított tényállásra a Rendelet alkalmazandó, nem következik automatikusan, hogy az alperes kijelölt hatóságnak minősül a polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazására.

A Rendelet 16. cikke arról rendelkezik, hogy minden tagállam kijelöl egy szervet, amely e rendelet végrehajtásáért felel a területén levő repülőterekről induló légi járatok, valamint harmadik országból e repülőterekre induló járatok tekintetében. Adott esetben e szerv meghozza a szükséges intézkedéseket az utasok jogai tiszteletben tartásának biztosítása érdekében. Az alperes határozatában hivatkozott, hatáskört megállapító szabály – az 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 45/A. § (1) bekezdése – nem tartalmazza külön nevesítve azt, hogy eljár a hatóság a fogyasztók Rendeletre alapított kártérítési igényei vonatkozásában, ellenben általánosságban fogyasztóvédelmi kérdésekben történő

eljárási hatásköre nevesítve van. A fogyasztóvédelmi törvény ezen kívül bár tartalmaz jogharmonizációs záradékot, ellenben a jogharmonizációs záradékban a Rendelet nincs nevesítve.

Ami az Európai Bíróság gyakorlatát illeti – ez például a felperes által is hivatkozott C-211 Finn-air ítélet – abból az tűnik ki, hogy Finnországban a felperes közvetlenül a légitársasággal szemben érvényesítette kártérítési igényét polgári perben, nem előzte meg hatósági eljárás. A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott EBH 2011.2312 számú ügyben a bírósági döntés a légi személyszállítási vállalkozási szerződést egy sajátos vállalkozási szerződésnek minősítette. A bíróság a fogyasztóvédelmi hatóság – Rendelet alkalmazása szempontjából – kijelölt hatóságnak minősülése kérdésében a fentiekben felvetett dilemmát illetően elvégzett alapos vizsgálat – amelybe beletartozik felek érveinek és ellenérveinek ütköztetése – elvégzését követően foglalhatott volna megnyugtató módon állást, azonban a jogerős ítéletet hozó bíróság ilyen irányú vizsgálatot sem hivatalból, sem a kereset alapján nem végzett. Következésképp a felülvizsgálati kérelmében a felperes alappal hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróság sem hivatalból, sem a kereseti kérelemre nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságnak volt-e joga polgári jogi jogkövetkezményekről dönteni.

Kfv.VII.37.882/2020/3.

Amennyiben ugyanazon felek között ugyanazon jogkérdés tárgyában a Kúria jogi álláspontját már kifejtette és annak megváltoztatására nincs indok a Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének a befogadását megtagadja.

I. A felperes érvelése szerint a magyar bíróságok Magyarország 2004-ben az Európai Unióhoz történt csatlakozása óta még érdemben nem foglaltak állást a következő kérdésekben: a 2012. évi CCV. törvény (továbbiakban: Hjt.) 203. §-a alapján a katonák részére megállapított szolgálati nyugdíj olyan, az az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 157. cikke szerinti díjazásnak tekinthető-e, amely a 2000/78/EK irányelv hatálya alá tartozik, továbbá a Hjt.előírásai és a Hjt. alapján meghozott nyugdíjhatározatok és bírósági határozatok összeegyeztethetők-e a 2000/78/EK irányelv 2. cikke és 9. cikk (1) bekezdése, 2006/54/EK irányelv 5. cikke és 17. cikk (1) bekezdése, a 79/7/EGK irányelv 4. cikk (1) bekezdése és 6. cikke, az Európai Unióról Szóló Szerződés (továbbiakban: EUSZ) 2. cikk, 4. cikk (3) bekezdése, 6. cikke, 19. cikk (1) bekezdése, az Európai Unió Alapjogi Chartája (továbbiakban: Charta) 17., 20., 21. és 47. cikke előírásaival és az Európai Unió Bírósága hivatkozott ítéleteivel. A magyar bíróságok még nem vizsgálták érdemben, hogy az életkoron és nemi hovatartozáson alapuló megkülönböztetés visszamenőleges hatályú alkalmazásával a társadalombiztosítási határozat meghozatala nélkül a 2011. évi CLXVII. törvény (továbbiakban: Khtv.) 2. §-a és 5. §-a előírásaira hivatkozva történt szolgálati nyugdíj folyósítás megszüntetése, valamint, hogy a 2001. évi XCV. törvény (továbbiakban: rHjt.) 259. § (6) bekezdésének előírásai, amelyek életkoron alapuló megkülönböztetés alkalmazásával teszik lehetővé a szakmunkásképző tanuló idő szolgálati időbe történő beszámítását összeegyeztethetők-e a fentebb hivatkozott uniós irányelvekkel, EUSZ és Charta cikkeivel.

II. A felülvizsgálati kérelem 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés c) pontja által meghatározott – az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége – befogadási feltétel fennállását a következőkkel indokolta: a felperes kereseti kérelme [39]-[48] pontjaiban részletesen megindokolta, hogy a részére megállapított szolgálati öregségi nyugdíj miatt tekinthető olyan, az EUMSZ 157. cikk (2) bekezdése és a 2000/78/EK irányelv preambulum 13. pontja szerinti díjazásnak, amely a 2000/78/EK irányelv hatálya alá tartozik. A felperes bizonyította, hogy az alperes határozatai súlyosan sértik a 2000/78/EK irányelv 2. cikke előírását és az Európai Unió Bírósága C-258/17. számú ítéletét, a Khtv. 5. §-a és 2. §-a ellentétesek a kereseti kérelem [37] pontjában hivatkozott uniós jogszabályi előírásokkal. A rHjt. 259. § (6) bekezdése a 2000/78/EK irányelvbe és az Európai Unió Bírósága C-258/17. számú irányelvbe ütközik. A Khtv. 2. § (5) bekezdése, 5. §-a, a rHjt. 259. § (6) bekezdése, valamint az alperes határozatai ellentétesek a 2000/78/EK irányelv 2. cikke, 9. cikk (1) bekezdése, a 2006/54/EK irányelv 5. cikke, 17. cikk (1) bekezdése, a 79/7/EGK irányelv 4. cikk (1) bekezdése és 6. cikke, az EUSZ 2. cikke, 4. cikk (3) bekezdése, 6. cikk, 19. cikk (1) bekezdése, a Charta 17., 20., 21., 47. cikke előírásával, az Európai Unió Bírósága korábban már hivatkozott ítéleteivel, különösen a C-158/17. számú ítéletével.

Az EUSZ 267. cikke, valamint az Európai Unió Bírósága Nagytanácsa által meghozott C-258/17. számú ítéletéből megállapítható, hogy a nemzeti bíróságnak eljárásjogi kérdés tisztázása érdekében is kell előzetes döntéshozatali eljárást kell kezdeményeznie. A felperes által felsorolt számos uniós bírósági ítéletből következően a Kúriának is előzetes döntéshozatali eljárást kell kezdeményezni az uniós jogszabályok által megkövetelt eljárási szabályok tisztázása érdekében.

III. A felperes által felvetett jogkérdés, azaz a 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 130. §-a értelmezése a felperes által vitatott körben nem szükséges, mivel a hivatkozott jogszabály egyértelmű rendelkezést tartalmaz arra, hogy amennyiben a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasítja, erről végzéssel határoz. A végzés meghozatalának elmaradása önmagában megalapozza az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, amely döntés azonban már a felülvizsgálattal támadott ítélet érdemi vizsgálata és nem a befogadhatóság vizsgálata körébe tartozó kérdés.

A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét részletesen indokolta, azonban az e körben a felperes által felhozott közösségi jogi normákkal, irányelvekkel, uniós bírósági ítéletekkel stb. az első fokon eljáró bíróság nem foglalkozott, azokat nem értelmezte, nem alkalmazta, így azokra a jogerős ítéletét sem alapíthatta. Ezen túlmenően a felperes által felvetett jogkérdések, így a szolgáltatási nyugdíj – határozat nélküli - szolgáltatási járandósággá alakulása, a szakközépiskolai idő szolgáltatási időként való elismerése, a szolgáltatási nyugdíj „visszaadása” kapcsán a Kúria korábban, a felperes azonos tárgyban folyamatban volt ügyében (Mfv.III. 10.185/2019.), valamint több döntésében (pl. Mfv.III.10.288/2019/4.) már állást foglalt, az azoktól való eltérésre nem talált indokot.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.530/2019/13.

Felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére nem kerülhet sor, a jogerős ítélet érintésének akkor lehet helye, ha a tényállás iratellenes, vagy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat azok egybevetésekor nem a maguk összességében értékelte, mérlegelése kirívóan okszerűtlen, lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A közös hozzáadott értékadó-rendszerről szóló 2006. november 28-i 2006/112/EK Tanácsi irányelv 168. cikk a) pont értelmezése körében kialakult Európai Bírósági esetjog (különösen: C-446/15. Szignum ügy, C-80/11. és C-142/11. - Mahagében és Dávid egyesített ügyek, C-324/11 Tóth ügy, C-18/13 Maks Pen ügy) és a Kúria 5/2016. (IX.26.) KMK véleménye alapján azt, aki adókijátszásban vesz részt, az adólevonás joga nem illeti meg. Aktív adókijátszásnak minősül az adózó magatartása, ha alapvetően járult hozzá a mesterséges ügylet kialakításához. Ennek bizonyítása az adóhatóságot terheli.

Az adóhatóság eleget tett a fenti bizonyítási kötelezettségének, széleskörű bizonyítást folytatott le, nem kizárólag a számlakibocsátó és felperes közötti kapcsolatot, hanem a láncolat egészét vizsgálta. Vizsgálódása kiterjedt valamennyi fontos tényállási elemre, a szállítók személyi és tárgyi feltételeinek elemzésére, a számlakibocsátó alapításának körülményeire és felperessel való kapcsolatára, személyi összefonódásukra. Minden rendelkezésre álló bizonyítékot figyelembe vett, az általa megállapított tényállásból logikusan és ellentmondásmentesen következtetett az érintett számlák tartalmi hiteltelenségére. A felek közötti szoros kapcsolat okán helytállóan következtetett arra, hogy a felperes tudott arról, hogy a láncolatban előtte szereplő tagok tevékenysége tényleges gazdasági cél helyett az adólevonási jog megteremtésére irányult.

Az elsőfokú bíróság a felperesi tudattartalom vizsgálatakor pontosan megjelölte az alperesi határozat általa elfogadott megállapításait. A beszerzési ár alatti értékesítés, az áru szállítása, annak raktározása, a társaságok között fennálló személyi átfedések, az öt láncolatban szereplő mindegyik beszállító számlavezető pénzügyintézetének azonossága, a társaság megalakítását követő értékesítés nagysága, X. társaságokban fennálló szerepe, mind olyan bizonyított tény, amelyekre alapozva kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes tudott arról, hogy adókijátszásra irányuló ügyleteket bonyolít.

A Kúria megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte a felperes bizonyítási indítványainak teljesítését, az alperes által feltárt tényállás alapján a jogügyletek fiktivitása kétség kívül igazolható volt. Nem sértette meg a bíróság az 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 1. § (3a)

bekezdésében írtakat sem. Az a körülmény, hogy a kereset folytán az alperesi határozat hatályon kívül helyezésre kerül és újabb határozathozatalnak gátat szab az elévülésre vonatkozó előírás, nem jelenti azt, hogy a jegyzőkönyvben írt megállapítások ne lennének felhasználhatók a felperesi vizsgálat során. Az elévülés csupán az adómegállapításhoz való jog gyakorlását akadályozza, de azáltal még a jogsértés nem szűnik meg. Ekként a számlakibocsátónál elévülési időn belül lefolytatott vizsgálat anyagai a felperesnél felhasználhatók voltak, az ott tett megállapítások felperesnél történő felhasználása nem jelenti az Art. 1. § (3a) bekezdés sérelmét.

Kfv.I.35.013/2020/9.; Kfv.I.35.061/2020/9.; Kfv.I.35.105/2020/9.

A rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására akkor van lehetőség, ha a gazdasági esemény csak formálisan, valós gazdasági tartalom nélkül valósul meg, az ügyletek elsődleges célja olyan adóelőny megszerzése, amely ellentétes az érintett adónemre vonatkozó szabályozás céljaival, rendeltetésével, és az adóhatóság mindezeket objektív körülmények feltárásával bizonyítja.

I. Az eljárás szabályszerűségének nem feltétele az eljárás valamennyi iratának adózó részére való kézbesítése. Hangsúlyozandó, hogy nincs olyan jogszabályi követelmény, hogy az ellenőrzési jegyzőkönyv mellékleteként az eljárás anyagát az adózónak hivatalból át kell adni, ugyanakkor az iratbetekintési jog kérelemre biztosítandó [Art. 12. §, 99. § (3) bekezdés]. Ezzel a jogával az adóhatósági eljárásban a felperes több alkalommal is élt. Az Európai Unió Bírósága C-298/16 (Ispas) ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartásának uniós jogi általános elvét úgy kell értelmezni, hogy a hozzáadottértékadó-alap ellenőrzésére és megállapítására irányuló közigazgatási eljárásokban valamely magánszemélynek lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy kérelmére tájékoztassák a közigazgatási iratokban található és a hatóság által a határozatának elfogadása céljából figyelembe vett információkról és dokumentumokról, kivéve, ha az említett információkhoz és dokumentumokhoz való hozzáférés korlátozását közérdekű célkitűzések igazolják.

Az Európai Unió Bírósága a C-189/18. (Glencore) ítéletében rögzítette, hogy a HÉA-irányelvet, a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvét és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal főszabály szerint nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás vagy gyakorlat, amely alapján az adóhatóság a HÉA levonásához való jog adóalany által való gyakorlásának vizsgálata során kötve van az ezen adóalany beszállítóival szemben lefolytatott kapcsolódó közigazgatási eljárások keretében általa korábban tett azon ténymegállapításokhoz és jogi minősítésekhez, amelyeken az e beszállítók által elkövetett HÉA-csalás fennállását megállapító, jogerőre emelkedett határozatok alapulnak, feltéve, először is, hogy az nem mentesíti az adóhatóságot az alól, hogy tájékoztassa az adóalanyt a bizonyítékokról, ideértve az ezen kapcsolódó közigazgatási eljárásokból származó olyan bizonyítékokat, amelyek alapján valamely határozatot meg kíván hozni, és hogy nem fosztja meg ezen adóalanyt attól a jogától, hogy a vele szemben indult eljárás keretében megfelelően vitassa e ténymegállapításokat és jogi minősítéseket, másodsor, hogy az említett adóalany ezen eljárás során betekinthes az ezen kapcsolódó közigazgatási eljárások vagy bármely más eljárás során beszerzett valamennyi olyan bizonyítékba, amelyre az említett közigazgatási szerv a határozatát alapozni kívánja, vagy amely hasznos lehet a védelemhez való jog gyakorlása szempontjából, kivéve ha közérdekű célkitűzések igazolják e betekintés korlátozását, harmadszor pedig, hogy az e határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelem tárgyában eljáró bíróság vizsgálhatja e bizonyítékokat, valamint az említett beszállítókkal szemben hozott közigazgatási határozatokban tett azon megállapításokat, amelyek a kereset kimenetele szempontjából meghatározóak.

Az adóhatóság eljárása ezen követelményeknek megfelelt, mert nem volt olyan bizonyíték, amelyet a felperes nem ismerhetett meg, így iratbetekintési, észrevételezési és jogorvoslati joga nem sérült.

II. Az adóhatóság határozatát rendeltetésellenes, visszaélészerű joggyakorlásra alapította. A rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására akkor van lehetőség, ha a gazdasági esemény formálisan, valós gazdasági tartalom nélkül valósul meg, az ügyletek elsődleges célja olyan adóelőny megszerzése, amely ellentétes az érintett adónemre vonatkozó szabályozás céljaival, rendeltetésével, és az adóhatóság mindezeket objektív körülmények feltárásával bizonyítja.

Az Európai Unió Bírósága a C-255/02. (Halifax), C-653/11. (Ocean Finance), C-103/09. (Weald

Leasing) és más döntéseiben elemezte a rendeltetésszerű joggyakorlás megállapíthatóságának feltételeit, a nemzeti bíróság feladatának minősítette az ügyletek tényleges vizsgálatát. A 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 2. § (1) bekezdése általános követelményként rögzíti az adójogviszonyból származó jogok rendeltetésszerű gyakorlását. Nem teljesíti ezt a követelményt az olyan szerződés vagy más jogügylet, amelynek célja az adótörvényben foglalt rendelkezések megkerülése.

Jelen esetben a számlákon szereplő, azonos érdekeltiségbe tartozó társaságok közt létrejött ügyletek formálisan megfeleltek az adólevonási jog feltételeinek, az adóhatóság azonban a személyi összefonódások, a pénzügyi rendezés módja feltárásával bizonyította, hogy azok célja az adólevonási jog megteremtése volt, amely ellentétes az adótörvények céljával. Az elsőfokú bíróság döntése ennek következtében megfelel mind az Art. 2. § (1) bekezdésében, mind a közösségi és nemzeti bírói gyakorlat által visszaélészerű joggyakorlás szankcionálása körében kialakított elveknek [EBH 2013.K.5. Kúria Kfv.I.35.312/2017/10., Kfv.I.35.428/2018/5., 5/2016. KMK vélemény 3. pontja].

Az elsőfokú bíróság értékelte a kereset nyomán a szerződéseket, a pénzügyi teljesítésre vonatkozó bizonyítékokat, a Feltaláló és a Számlakibocsátó ügyvezetőjének nyilatkozatát, így a bizonyítékokon alapuló tények mérlegelésével hozta meg döntését, meggyőződése szerint bírálta el a felperes által megjelölt bizonyítékokat, és okszerűen állapította meg, hogy az ügyletek megvalósultak, azonban gazdasági racionalitás hiányában adókijátszásra irányultak. Mindez a jogerős ítéletből egyértelműen megállapítható, a bírói döntés nem önkényes.

Kfv.I.35.069/2020/8.; Kfv.I.35.083/2020/8.; Kfv.I.35.087/2020/8.; Kfv.I.35.099/2020/8.

A rendeltetésellenes joggyakorlás vizsgálata során az Európai Unió Bírósága által kimunkált, a magyar nemzeti bíróságok gyakorlatában is alkalmazott háromlépcsős teszt alkalmazásával kell vizsgálni a jogügyleteket.

Az adóhatóság határozatát arra alapította, hogy az adózó az 2003. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Art.) 2. § (1) bekezdésében szabályozott rendeltetészerű joggyakorlás alapvető követelményébe ütköző módon szerződéses konstrukciót hozott létre annak érdekében, hogy a foglalkoztatói közterhek megfizetése alól mentesüljön, illetve adólevonási jogot gyakorolhasson. Az Art. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy az adójogi viszonyokban a jogokat rendeltetészerűen kell gyakorolni. Az adótörvények alkalmazásában nem minősül rendeltetészerű joggyakorlásnak az olyan szerződés vagy más jogügylet, amelynek célja az adótörvényben foglalt rendelkezések megkerülése. A visszaélészerű joggyakorlás körében kialakult joggyakorlat lényege szerint a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a megvalósult gazdasági események az adójogszabályok rendelkezéseinek céljával ellentétes adóelőny megszerzésére irányultak-e.

A rendeltetésellenes joggyakorlás célzatos magatartás, amely adóhatósági megállapítása akkor jogszerű, amennyiben egyértelmű bizonyítékok szólnak amellett, hogy a felek megállapodása, az ügyletek bonyolítása az adótörvények kijátszására irányult [Európai Unió Bírósága (C-255/02 (Halifax), C-425/06 (Part-Service), C-653/11. (Ocean Finance), C-103/09. (Weald Leasing) Kúria Kfv.I.35.529/2006/9., Kfv.VI.35.575/2012/8., Kfv.I.35.520/2016/7., KGD2019. 96., KGD2019. 82.). A bírósági törvényességi felülvizsgálat irányát tehát ez határozza meg. A rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására akkor van lehetőség, ha a gazdasági esemény formálisan, valós gazdasági tartalom nélkül valósul meg, az ügyletek elsődleges célja olyan adóelőny megszerzése, amely ellentétes az érintett adónemre vonatkozó szabályozás céljaival, rendeltetésével, és az adóhatóság mindezeket objektív körülmények feltárásával bizonyítja.

A bírói gyakorlat által kidolgozott teszt alapján nem rendeltetészerű az áfa-levonási jog gyakorlása, amennyiben a gazdasági esemény formálisan megfelel a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvben (a továbbiakban: HÉA irányelv), illetve a nemzeti adótörvényben foglalt feltételeknek, de valós gazdasági tartalma nincsen, vagy nem meghatározó, mert az ügyletek elsődleges célja az adóelőny megszerzése, és az adóelőny ellentétes a hozzáadottérték-adó szabályozásának céljával, rendeltetésével.

Az elsőfokú bíróság a rendeltetésellenes joggyakorlásra alapított adóhatósági határozat törvényességi

felülvizsgálatát ezért tévesen, nem az irányadó Art. 2. § (1) bekezdése, és az annak értelmezésére kialakított joggyakorlat alapján végezte el, ezért a Kúria lehetőséget látott a bizonyítékok értékelésének felülvizsgálatára.

A 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felvett bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria a bizonyítékok összességében történő értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontjából kiindulva a bizonyítékokat csak egyenként, egymástól elkülönítve, önmagukban, és nem összefüggésükben mérlegelte:

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a számlakibocsátó a bérnyújtáshoz sem tárgyi, sem személyi feltételekkel nem rendelkezett, a gyártás az adózó telephelyén folyt, a gyártósorokat az adózótól bérelte, alapanyagot az adózótól kapta, bejelentett alkalmazottai sem voltak. A gyártásban közreműködő munkásokat a konzorciumtól kölcsönözte, a dolgozók azonban korábban az adózó, illetve kapcsolt vállalkozása alkalmazásában álltak. Munkájukat az adózó alkalmazottai irányították.

Az elsőfokú bíróság tévesen, és nem más bizonyítékkal összefüggésben értékelt az adózói ügyvezető perbeli vallomását: ő a kereskedelmi-értékesítési tevékenységet irányította, a számlakibocsátó ügyvezetőjével az adózó nevében nem ő tárgyalt. Az ügylet lényeges körülményeiről (a munkaerő kölcsönzése, a termelés, az ellenérték teljesítése és az utólagos forgalmi kedvezmény elszámolása) nem tudott nyilatkozni. A gyárterületen csak alkalmanként járt, de azt határozottan állította, hogy az adózó másik ügyvezetője a gyártásban részt vevő munkásoknak nem munkáltatói utasítást, hanem szakmai segítséget adott.

A számlakibocsátó ügyvezetője a munkaerő-kölcsönzés részleteiről, a termelésről érdemi nyilatkozatot a bíróság előtt nem tudott tenni. A tanúvallomások alapján egyértelmű volt, hogy az adózó alkalmazottai nem csak alkalmi szakmai tanácsokat adtak, hanem lényegében ők irányították a termelést, a dolgozók tőlük kapták az utasításokat.

A munkavállalók kiszervezése, kölcsönzése, majd a munkaerő-kölcsönző cégek elleni nyomozás után a számlakibocsátóhoz való bejelentésük azt igazolja a foglalkoztatási körülményeik vizsgálata alapján, hogy a szerződések azt a célt szolgálták, hogy az adózó a munkaerőt közterhek nélkül vehesse igénybe. A bérnyújtási szerződés akkor valósítja meg rendeltetését, amennyiben az adózó megrendeléseit a bérnyújtó kapacitásainak bevonásával teljesíti. A számlakibocsátónak azonban sem gyártóeszközei, sem munkásai nem voltak a szerződés megkötésekor, így a felek szándéka nem a bérnyújtás eredeti rendeltetése szerinti vállalkozási szerződésére irányult.

Az elsőfokú bíróság nem értékelt megfelelő súllyal azt a tényt sem, hogy a teljesítés elszámolása nem a ténylegesen gyártott termék mennyiségéhez igazodott. Az utólagos engedményről csak megállapodás kötött, de számla nem került kiállításra, a pénzügyi rendezés nem valósult meg, a szerződő felek egymás felé fennálló tartozásába került beszámításra.

A bizonyítékok egyenként és összefüggéseiben történő értékelése alapján a Kúria megállapította, hogy a vizsgált ügyletek elsődleges célja bizonyítottan adóelőny visszaélészerű elérése (a járulékok megtakarítása és az adólevonási jog megteremtése) volt, így azok az Art. 2. § (1) bekezdésében szabályozott rendeltetészerű joggyakorlás elvébe ütköznek.

Kfv.I.35.242/2020/10.; Kfv.I.35.257/2020/10.; Kfv.I.35.414/2020/6.

Az alapos kétség meghatározása nem jelent kétség kívüli bizonyítási kötelezettséget, elegendő annak valószínűsítése, hogy az ügyleti érték bizonyos körülmények fennállása miatt nem elfogadható. Amennyiben az ügyleti érték szerinti vámértéket a hasonló áruk átlagértékére tekintettel veti el a vámhatóság, akkor alapos indoklás nélkül nem vetheti el vámérték meghatározásánál a hasonló áruk ügyleti értékét, mint másodlagos módszert.

Főszabály szerint az áruk vámértékét a 952/2013/EU rendelet (a továbbiakban: Vámkódex) 70. cikkének megfelelően az ügyleti értéken alapuló módszerrel kell meghatározni. A 2015/2447. végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 140. cikk (1) és (2) bekezdése akkor ad lehetőséget az ügyleti érték

elutasítására, ha a vámhatóságnak alapos kétsége van arra vonatkozóan, hogy a bejelentett ügyleti érték a Vámkódex 70. cikkének (1) bekezdése szerinti kifizetett vagy kifizetendő teljes összeget magában foglalja, és a nyilatkozattevőtől kért további információkat nem sikerül elosztatni ezt a kétséget.

Az „alapos kétség” fogalmát, annak tartalmi mibenlétét a Vhr. nem határozza meg, bekövetkezését esetről-esetre a vámhatóságnak kell feltárnia és megfelelően alátámasztania. Meghatározása azonban nem jelent kétség kívüli bizonyítási kötelezettséget, elegendő annak valószínűsítése, hogy az ügyleti érték bizonyos körülmények fennállása miatt nem elfogadható. Azt, hogy ehhez milyen módszert kell alkalmazni, sem a Vámkódex, sem a Vhr. nem írja elő. Alperes a C-291/15 számú döntésre figyelemmel azt a módszert alkalmazta, hogy a bejelentett ügyleti érték több, mint 50 %-kal alacsonyabb az általa adatbázisként alkalmazott AREP AMT adatnál. Ezzel megfelelően valószínűsítette az alapos kétséget, a vámadatbázisban szereplő összehasonlítható importált áruk statisztikai átlagértékét figyelembe véve ésszerűen helyezkedett az álláspontra, hogy az ügyleti érték nem alkalmas a vámérték megállapítására. Az alperest ebben a körben további bizonyítás nem terhelte, az elsőfokú bíróság tévedett mikor nem fogadta el jogszerűnek alperes eljárást e tekintetben.

Az ügyleti érték, mint vámérték elvetésére figyelemmel a Vámkódex 74. cikk (2) bekezdésében megszabott másodlagos módszerek figyelembe vételével, az ott meghatározott sorrendiség alapján kellett a vámérték kimunkálását elvégezni. A Vámkódex 74. cikk (3) bekezdésében írt módszerre való áttérés pedig csak akkor engedélyezett, ha a (2) bekezdésben említett valamennyi módszer kizárásra került. Abban a kérdésben, hogy az alapos kétség igazolásának perbeli módját követően a tartalék módszer szabadon alkalmazható-e, tévedett az elsőfokú bíróság. Az alperes által irányadónak tekintett C-291/15. számú ítélet tényállása szerint az alapos kétséget ugyan szintén az importált áruk nettó kilogrammra vetített vámértékének a rendelkezésre álló összehasonlítható áruk statisztikai átlagértékéhez képest rendkívül alacsony számla ára alapozta meg, de ezt követően a vámértéket a „hasonló áruk ügyleti értéke” alapján, és nem a jelen perben alkalmazott tartalék módszerrel határozták meg.

A perbeli esetben alperes elvetette a vámérték másodlagos meghatározásának módszerei közül a hasonló (közel azonos) áruk ügyleti érték alkalmazhatóságát. Ezzel azonban a Kúria véleménye szerint feloldhatatlan logikai ellentmondásba került. Az alapos kétség megfogalmazásakor az alperes ugyanis abból a tényből indult ki, hogy az adatbázisban szereplő összehasonlítható áruk átlagértéke 50%-ot elérő mértékben tért el egymástól. Ha a kétség fennállását az alperes a hasonló áruk átlagértékének eltérő voltára alapozta, akkor szükségszerűen kell, hogy legyen olyan áru mely a hasonlósági módszer alkalmazását lehetővé teszi. Nem lehet jogszerű az az alperesi határozat mely a kétség megfogalmazásakor erre helyezi a hangsúlyt, majd a módszer alkalmazásának kiválasztásakor tagadja a hasonlóság fennállását és elveti ezen módszer használatát. Nem fogadható el az az alperesi védekezés, hogy a vámadatbázisban szereplő adatok hiányosságai okán nem lehetett az áruk hasonlóságát megállapítani. A Vámkódex és a Vhr. alkalmazásához szükséges adatbázis vezetésének hiányosságai nem eshetnek a felperes terhére, hiszen annak a nyilvántartásnak a megteremtése, amely ezen módszer alkalmazását segíti elő nem a felperes feladatkörébe tartozik.

Helytállóan hivatkozott a felperes a hasonlóság megítélése körében a C-1/18. számú döntésére, melynek 27. pontja szerint a „hasonló áruk fogalmának tág meghatározására figyelemmel, amely – amint arra a főtanácsnok az indítványának 40. pontjában rámutatott – az áruknek a példálózó jelleggel említett számos tényező alapján történő részletes értékelésére utal, meg kell állapítani, hogy e fogalom – a gyógyszereket, így a szóban forgó gyógyszerek is beleértve – az áruk minden típusára alkalmazandó. A hasonló áruk azonosítása érdekében ezért a hatáskörrel rendelkező nemzeti adóhatóságnak a rendelkezésére álló valamennyi adatot fel kell tudnia használni ahhoz, hogy a vámértéket a legpontosabb és a valósághoz leginkább közelítő módon állapítsa meg.” [27.pont] Az Európai Unió Bírósága ítéleti megállapítás a Vhr. 1. cikk 14. pontja szerinti „hasonló áruk”-ra adott definíció ismeretében is alkalmazható. A felperes által csatolt előzetes szakértői bizonyítás és a felperes által korábban, azonos árukra vonatkozó vámkezelései is valószínűsítik a hasonló áruk szabályának alkalmazhatóságát.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.X.10.111/2020/7.

A munkáltató diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy igazolt teljesítménycsökkenés esetén mely munkavállalója munkaviszonyát szünteti meg felmondással. A munkáltató csak a munkaviszony megszüntetéséig állhat el a versenytalpmi megállapodás teljesítésétől.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017 (XI.28.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) 1) pontja szerint az egyenlő bánásmód megsértése esetén érvényesülő kimentéses bizonyítás alapján a munkáltató kötelezettsége bizonyítani, hogy megtartotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) vonatkozó előírásait - vagyis hiányzik az okozati összefüggés a hátrány és a védett tulajdonság között - vagy nem kellett megtartania azt.

Az ezen ponthoz fűzött indokolás szerint a hatályos szabályozás a diszkrimináció miatt indított eljárásokat a sérelmet szenvedett fél hátrányos helyzetére figyelemmel az Ebktv. a Pp. bizonyításra vonatkozó általános szabályaihoz képest speciálisan szabályozza. Az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos bizonyítási teherről is rendelkező egyes irányelveket (200/43/EK irányelv, 2000/78/EK irányelv, 2006/54/EK irányelv) a nemzeti szabályozás átvette. Ennek megfelelően az Ebktv. 19.§ (1) bekezdése értelmében az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítene, hogy a jogsérelmet szenvedő személyt vagy csoportot hátrány érte vagy – közérdekű igényérvényesítés esetén – ennek közvetlen veszélye fenyeget és a jogsértéskor rendelkezett a 8.§ alapján meghatározott valamely tulajdonsággal. Emellett legalább állítania kell, hogy összefüggés van a hivatkozott hátrány és a 8.§-ban meghatározott valamely tulajdonság között. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint pedig az (1) bekezdésben foglaltak valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak bizonyítása, hogy a jogsérelmet szenvedett fél vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosult által valószínűsített körülmények nem álltak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményeit megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani.

A fenti szabályozás alapján a felperesnek azt kellett valószínűsíteni, hogy hátrány érte és rendelkezett az Ebktv. 8.§-ában felsorolt valamely védett tulajdonsággal.

A felperes a munkaviszonya megszüntetése, mint hátrány mellett arra hivatkozott, hogy a sérelmezett intézkedés alapja a határozatlan idejű munkaviszonya volt, amely az Ebktv. 8.§ t) pontja szerinti egyéb helyzetet jelent.

A KMK vélemény 3. pontja szerint a védett tulajdonságok közül az „egyéb helyzetnek” két főbb fogalmi kritériuma van, egyrészt, hogy tartozzon az egyén személyisége lényegi vonásához és az egyént egy sérülékeny társadalmi csoporthoz kapcsolja. Az Ebktv. 8.§ r) pontja védett tulajdonságként a részmunkaidős és a határozott időre kötött munkaviszonyt sorolja fel, amelyből következően a felperes teljes munkaidős határozatlan tartamú munkaviszonya éppen az általánosnak tekintett, így védelemre nem szoruló foglalkoztatást jelent. A határozatlan idejű munkaviszony továbbá nem minősül az ember személyisége lényegi vonatkozásának és semmiképp nem kapcsolja őt egy hátrányos csoporthoz, így a felperes az eljárás során a védett tulajdonsága meglétét nem valószínűsítette, ezért az egyenlő bánásmód megsértése fel sem merülhetett.

Polgári ügyszak

Pfv.I.21.121/2019/8.

Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás nem tisztességtelen, ha az megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének.

I. Azt az I. rendű felperes sem vonta kétségbe, hogy az elsőfokú bíróság az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3.§ (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségét teljesítette, csupán azt állította, hogy az elsőfokú bíróságtól kapott tájékoztatás nem felelt meg az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú döntésének és ezt a hiányt a másodfokú bíróság sem pótolta.

Az elsőfokú bíróság a 2018. szeptember 3-án határozatának kihirdetését 2018. szeptember 26-ra halasztotta, s mivel az Európai Unió Bírósága a C-51/17. számú ügyben 2018. szeptember 20-án hirdette ki az ítéletét, az elsőfokú eljárás 2018. szeptember 3-i berekesztésekor még nem is lehetett ismert a C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárás eredménye. Olyan körülmény sem állt fenn, amely a már berekesztett tárgyalás újbóli megnyitását indokolta volna (hiszen a rPp. 145.§ (3) bekezdése értelmében a bíróság a berekesztett tárgyalást a határozat kihirdetése előtt újból megnyithatja, ha valamely kérdés további tárgyalása mutatkozik szükségesnek).

A másodfokú bíróságnak „hiányzó” tájékoztatást nem kellett pótolnia (tekintve, hogy azt a felperesek sem vitatták, hogy az elsőfokú bíróság adott a rPp. 3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatást), a másodfokú bíróságot pedig a saját eljárását illetően nem terhelte a rPp. 3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség, mert a fellebbezések elbírálásához, a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítékok rendelkezésére álltak, a feleket a másodfokú bíróságnak már nem kellett bizonyításra felhívnia.

II. Abban az esetben, ha az árfolyamkockázatról, annak viseléséről szóló kikötés nem világos, nem érthető és ebből következően tisztességtelen, az érintett deviza alapú szerződés egésze érvénytelen, ami adott esetben a végrehajtás megszüntetését indokolhatja.

A 2/2014. PJE jogegységi határozatban foglaltak szerint: amennyiben a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázatfeltáró nyilatkozatot aláírta, akkor azt – az ellenkező bizonyításáig – úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. A pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ilyen módon megtörtént.

A rendelkezésre álló iratanyagból kitűnően az alperes által adott és a felperesek által igazoltan tudomásul vett árfolyamkockázati tájékoztatásban foglaltakból megállapíthatóan a felperesek tudomást szereztek arról, hogy a kölcsön törlesztőrészlete két részből tevődik össze (a tőke törlesztőrészletből és a kamatból) és a deviza alapú kölcsönnél mindkettő nagysága változhat – ellentétben a forint alapú kölcsönökkel – az adott devizanem árfolyama változásainak és a kamat mértékének függvényében.

A felek szerződésének Általános részében a 2.5. pontban is szerepel az, hogy a devizakölcsön forintban történő folyósításából és az árfolyamváltozásból eredő esetleges költséget, veszteséget a felperesek viselik. A peres felek szerződésükben abban is megállapodtak, hogy az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperes mindenkor általános szerződési feltételei és mindenkor kockázatvállalási üzletszabályzatának rendelkezései irányadóak. Az alperes kockázatvállalási üzletszabályzatának 4.7. pontja szerint az alperessel szerződő ügyfél tudomásul veszi: a kölcsön teljes összegének visszafizetéséig köteles viselni mindazon árfolyamveszteségeket, amelyek a forint, illetve az adott deviza leértékelődéséből vagy árfolyam változásából fakadnak.

Mindezek szerint az I. rendű felperes tisztában volt ezekkel a körülményekkel, vállalta az árfolyamváltozásból fakadó terheket.

A rendelkezésre álló iratok szerint az alperes figyelmeztette a felpereseket, így az I. rendű felperest is, hogy a forint, illetve az adott deviza leértékelődhet, amelynek következménye lehet az árfolyamveszteség, de egyben arról is tájékoztatást adott, hogy a forint árfolyamának erősödése esetén a havi törlesztő részletek nagysága akár csökkenhet is. Ezzel eleget tett azon kötelezettségének, hogy az általa nyújtott tájékoztatás alapján a fogyasztó tisztában legyen azzal, hogy a szerződésben rögzített devizanem forinthez viszonyított árfolyama a forint gyengülése, illetve erősödése esetén változhat és ez kihathat a tartozására, annak összegére. A gazdasági következményeket illetően az alperes tájékoztatásából megállapítható az, hogy mind a tőke törlesztő részlet, mind pedig a kamatfizetés mértéke változhat az árfolyamváltozás következtében, ellentétben a forint alapú kölcsönökkel.

Az alperes tájékoztatása megfelelt az Európai Rendszerkockázati Testület által megfogalmazott azon feltételnek, hogy a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására, hiszen szerepel a tájékoztatásban, hogy a kamat a külföldi kamatok ingadozása miatt is változhat, a külföldi kamatok esetleges növekedése a belföldi deviza kölcsönöknél is kifejti hatását.

Az Európai Unió Bírósága a C-227/18. számú ügyben hozott végzésében akként foglalt állást, hogy

megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének az a deviza alapú kölcsönszerződés, amely olyan feltételt tartalmaz, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

Az adott esetben a felperesek a kockázatfeltárást követően kijelentették, hogy az ismertett kockázatot megismerték, a kockázat feltáró nyilatkozatot megértették, az abban foglaltakat tudomásul vették, továbbá kijelentették, hogy a devizakölcsön szerződést az ismertett költségek és kockázatok teljes körű ismeretében kötötték meg.

A 2/2014. PJE jogegységi határozat, valamint az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ügyben hozott ítéletének indokolásából is kitűnően nem kizárt, hogy az árfolyamkockázat viseléséről szóló tájékoztatás nem egyetlen, hanem esetleg több okiratban (kockázat feltáró nyilatkozatban, szerződésben és üzletszabályzatban) is szerepeljen. Önmagában ebből a körülményből nem lehet arra a megállapításra jutni, hogy az árfolyamkockázat viselése az egyes rendelkezések együttes értelmezése alapján csupán kikövetkeztethető. Ahogyan önmagában az sem kifogásolható, ha a kockázat feltárása nem külön nyilatkozatban, hanem magában a szerződésben történik, ha kellő idő áll rendelkezésre annak áttanulmányozására.

A rendelkezésre álló iratanyagból megállapítható, hogy az alperes teljesítette (törvényben előírt) elszámolási kötelezettségét, a végrehajtó felé eleget tett bejelentési kötelezettségének is, ebből következően az árfolyamréssel kapcsolatos hivatkozás már nem képezhetette a jelen per tárgyát, az árfolyamrés kérdése a felülvizsgálati eljárásban sem igényelt érdemi vizsgálatot.

Mindezek szerint az alperes kockázatfeltárása megfelelt az Európai Unió Bírósága által meghatározott követelményszintnek. Az árfolyamkockázat várható alakulásának realitásának megjelölése nem elvárás a fogyasztó felé teljesítendő tájékoztatással szemben.

Pfv.I.20.526/2020/6.; Pfv.I.20.626/2020/4.

A világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességes.

Az első- és másodfokú bíróság is megvizsgálta és értékelte azokat a bizonyítékokat, amelyeket az alperes – a szerződéskötéskor hatályban volt – 1996. évi XCIII. törvény 203. § (6) és (7) bekezdésének megfelelő tájékoztatás megtörténtének igazolására, a felperesek pedig annak cáfolatára megjelöltek. Az alperes állítása alátámasztására okiratokat csatolt: a felperesek által aláírt általános kockázatfeltáró nyilatkozatot, a kölcsönszerződést, annak módosítását, valamint a kölcsönjogviszony részévé vált üzletszabályzatot. Az okiratokkal tehát az alperes bizonyítási kötelezettségének eleget tett, az okiratok tartalma szerinti tájékoztatást vitató felpereseknek volt lehetősége ellenbizonyításra (2/2014. PJE jogegységi határozat III.1. pontja), amit okirat csatolása útján meg is kíséreltek.

A perben eljáró bíróságok az így rendelkezésükre álló bizonyítási anyag alapján az 952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörükben okszerűen jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdéséből eredő kötelezettségének eleget tett, a felperesek viszont nem bizonyították, hogy az írásbeli nyilatkozatoktól eltérően nem, illetve más tartalmú tájékoztatást kaptak. A Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás keretében nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére, ha a mérlegeléssel megállapított tényállás nem iratellenes, nem okszerűtlen és logikai ellentmondást sem tartalmaz. Az adott ügyben a bizonyítás adatainak újabb egybevetésének szükségessége azonban nem volt megállapítható, nem volt tehát indok arra, hogy a Kúria a bizonyítékokat felülmérlegelje.

A Kúria Konzultációs Testülete a 2019. április 10-i emlékeztetőjének 4. pontjában – a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottakkal egyezően – valóban úgy foglalt állást, hogy nem megfelelő a tájékoztatás, ha az árfolyamkockázat viselése a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban (pl. ÁSZF, üzletszabályzat, hirdetés) szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján csak

kikövetkeztethető. A 2/2014. PJE jogegységi határozat, valamint az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ügyben hozott ítéletének indokolásából is kitűnően ugyanakkor nem kizárt, hogy az árfolyamkockázat viseléséről szóló világos és érthető tájékoztatás nem egy, hanem esetleg több okiratban is szerepeljen.

Az adott ügyben az általános kockázatfeltáró nyilatkozat informatív módon tartalmazta az árfolyamkockázat fogalmát, annak a törlesztő részletek és a kamatok megfizetésére is gyakorolt hatását, valamint azt, hogy az árfolyamváltozásból adódó kockázatot a felperesek viselik. Az üzletszabályzat III.5.6. és III.6.8. pontjai ugyancsak rögzítették a havi törlesztőrészlet összege és az árfolyamváltozás közötti konkrét összefüggést, valamint a kockázat felperesek általi viselését. Ezekre az egybehangzó nyilatkozatokra és rendelkezésekre tekintettel tehát a felpereseknek alaptalan az az okfejtése, hogy mindezekből az árfolyamkockázat, illetve annak viselése csak kikövetkeztethető volt.

Az általános kockázatfeltáró nyilatkozatok nevesítették az árfolyamkockázat gazdasági indokát: kifejtették, hogy a havi törlesztési és kamatfizetési kötelezettség az adott deviza forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától függ. Az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemben megjelölt 73. és 75. pontjai csak azt az elvárást fogalmazzák meg, hogy a pénzügyi intézmény az átváltási mechanizmus működéséről, és annak a folyósításra előírt mechanizmussal fennálló viszonyáról nyújtson tájékoztatást, a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal szemben nem írják elő a kockázati tényezők hatásmechanizmusának, az árfolyamingadozások okainak, valamint a kamatparitásnak, az árfolyampiaci összefüggéseknek az ismertetését. A felperesek által felsorolt tényezők kifejtésének követelménye a 2/2014. PJE jogegységi határozatból, valamint az Európai Unió Bírósága egyéb iránymutató határozataiból sem vezethetők le.

A hitelező által adott és a felperesek által igazoltan tudomásul vett árfolyamkockázati tájékoztatóban foglaltakból megállapíthatóan a felperesek tudomást szereztek arról, hogy a törlesztés és a kamatfizetési kötelezettség összegét az aktuális átváltási árfolyam mértéke határozza meg. Következésképpen a deviza árfolyam változások egyaránt növelhetik és csökkenthetik a hitelszolgálat összegét, és az ezek szerinti kockázatot feltétlenül vállalják. Az árfolyamváltozásból adódó kockázattal az üzletszabályzatnak az árfolyamkülönbözet elszámolására vonatkozó szabályok (III.5.6. pont) alapján is számolhattak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tehát nemcsak alaki, hanem nyelvtani szempontból is érthető és világos megfogalmazásokat tartalmazott, amelyekből a fogyasztó megállapíthatja, hogy az árfolyamváltozás a pénzügyi kötelezettségeit akár jelentősen is módosíthatja.

Az Európai Unió Bírósága C-227/18. számú ügyét lezáró végzése szerint a tájékoztatás a világos és érthető megfogalmazás követelményének akkor is megfelel, ha ugyan nem figyelmeztet kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, de a fogyasztó értékelni tudja az árfolyamkockázat esetlegesen jelentős gazdasági következményeit. Minthogy ez utóbbi feltétel adott esetben megvalósult, önmagában az a körülmény, hogy elmaradt az árfolyamváltozás felső határa hiányára hivatkozás, nem eredményez tisztességtelenséget.

A C-186/16. számú ítélet felülvizsgálati kérelemben megjelölt pontjai (47., 50., 58. pontok) a bíróság feladatává tették annak vizsgálatát, hogy a pénzügyi intézmény a fogyasztó rendelkezésére bocsátotta-e a döntését érintő korabeli releváns ismereteit.

A Kúria a hitelezőtől elvárható tájékoztatás tartalmát illetően utal arra, hogy a 6/2013. PJE jogegységi határozat 3. pontjában már leszögezte: a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát, és a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra.

Az I. rendű felperes a kockázatfeltáró nyilatkozatot 2010. szeptember 14-én, kb. három héttel a szerződésmódosítás időpontját (2010. október 6.), a jogviszonyba való belépését megelőzően írta alá. Ezért elegendő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy az árfolyamváltozás gazdasági következményeit felmérhesse. A II. rendű felperes a kockázatfeltáró nyilatkozatot ugyan a szerződéskötés napján írta alá, a személyes meghallgatása során azonban – amint erre a jogerős ítélet helyesen rámutatott – elismerte, hogy aláírás előtt a nyilatkozatot nem olvasta el, és „nem járt utána, hogy a banki alkalmazott által adott információ megfelel-e a valóságnak”. Ezért a Kúria egyet értett a másodfokú bírósággal abban, hogy a II. rendű felperes az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó megállapodás létrejöttékor nem tanúsított

az átlagos fogyasztótól elvárható körütekintést. Ezen körülményekből levonható az a következtetés, hogy a II. rendű felperest a kockázat feltáró nyilatkozat tartalma nem befolyásolta a szerződés megkötése során, érdekei nem sérültek azáltal, hogy a kockázat feltáró nyilatkozatot a szerződéskötés napján írta alá.

Mindezek alapján a Kúria az eljárt bíróságokkal egyezően úgy találta, hogy a hitelezőnek az árfolyamkockázat viseléséről nyújtott tájékoztatása eleget tett az 1996-os Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében írtaknak, valamint a 2/2014. PJE jogegységi határozat és az Európai Unió Bírósága C-51/17., C-227/18. számú határozatai által támasztott követelményeknek, ezáltal a kockázatnak a felperesekre terhelése nem volt tisztességtelen.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.014/2020/6.

Deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázata tisztességtelenségének vizsgálata azt is megköveteli, hogy a tájékoztatásra olyan időpontban került-e sor, amely a fogyasztó számára lehetővé tette a tájékoztatásban foglaltak kellő megfontolását.

A felperes kereseti kérelme alapján arról kellett dönten: a felperes a szerződéskötést megelőzően megfelelő tájékoztatást kapott-e a szerződés alapján őt érintő árfolyamkockázatról. A másodfokú bíróság a 6/2013. PJE és a 2/2014. PJE határozatokban és az Európai Unió Bírósága joggyakorlatában megkövetelt elvárásoknak és szempontoknak megfelelően vizsgálta és állapította meg, hogy a felperes által a szerződéskötést megelőzően aláírt tájékoztatás tartalmát illetően az átlagos fogyasztó számára kellően világos és érthető.

AZ Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ügyben hozott ítélete szerint – ahogy arra a felperes az eljárás során következetesen és felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott – a tisztességtelenségről való döntés a tájékoztatás tartalmi értelmezésén kívül annak vizsgálatát is megköveteli, hogy a tájékoztatásra olyan időpontban került-e sor, amely a fogyasztó számára lehetővé tette a tájékoztatásban foglaltak kellő megfontolását. A perben eljárt bíróságok ezt nem vizsgálták, a tényállás e körben sincs kellően felderítve, önmagában az iratokból nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy a fenti elvárás teljesült-e.

A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak fel kell tárnia, hogy a felperes a szerződéskötést megelőzően kapott-e az I. rendű alperestől az árfolyamkockázatról tájékoztatást, amely tény az I. rendű alperesnek kell bizonyítania. E bizonyítás eredményétől függően meg kell vizsgálnia érdemben, hogy a felperesnek volt-e tényleges lehetősége a szerződés szerinti árfolyamkockázatot meghatározó feltételek megismerésére, a tájékoztatás ésszerű időben megelőzte-e a szerződéskötést.

Gfv.VII.30.077/2020/5.

A vizsgált kölcsönszerződésben áttekinthetően, világos és érthető tartalommal jelentek meg az árfolyamkockázat összefüggései a fogyasztó számára.

Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpeni és automatikus következmény, a devizaalapú kölcsönszerződések jellegéből következik [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás; Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélet]. A kölcsönszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései a szerződés főszolgáltatására vonatkoznak, ezért adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés – egészének – érvénytelenségét [1/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolása].

Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatban felállított követelményrendszert maga a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv), az irányelvet a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az Európai Unió Bíróságának a fogyasztói

irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéletei adják meg, miként azokat a Kúria is értékelte és figyelembe vette vonatkozó jogegységi döntése meghozatalakor [2/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolás].

A C-26/13. számon indult előzetes döntéshozatali eljárásban – amelyet az alapügyben vizsgált devizaalapú szerződésben kikötött árfolyamrész, vagyis a folyósításra előírt vételi típusú árfolyammal szemben a törlesztőrészletek kiszámítására az adott deviza eladási árfolyama alkalmazását lehetővé tévő szerződéses feltétel tett indokolttá – a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezésével úgy foglalt állást az Európai Unió Bírósága, hogy az adott alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye alatt nem kizárólag az érintett feltétel nyelvtani szempontú érthetőségét kell érteni a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

Az Európai Unió Bírósága az előzőekben hivatkozott ítéletében tehát a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésével összefüggésben a világos és érthető megfogalmazás szempontrendszerébe tartozóként generális jelleggel határozta meg az alaki és nyelvtani érthetőség teljesülését, továbbá ezen felül a fogyasztó megalapozott döntéséhez olyan egyértelmű és érthető kritériumok megadását, amelyekből a fogyasztó előre láthatja a kikötés eredményeként jelentkező, őt érintő gazdasági következményeket. Szintén általánosan megfogalmazott követelményként jelenik meg az Európai Unió Bírósága ítéletében az az elvárás, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés valamennyi feltételének, továbbá a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére. A felállított szempontrendszer alkalmazása során fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó értendő, hanem az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó. Az Európai Unió Bírósága ítéletének az a része, amely meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működése, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszony bemutatásának elvárására vonatkozik, a konkrét előzetes döntéshozatali eljárás alapját jelentő szerződéses feltételre specializált megállapítás, abból következően, hogy az eljárásban vizsgált különmemű árfolyamok kikötése – a szerződéses feltétel természetéből adódóan – feltételez és magában hordoz egy szükségszerű számítási műveletet.

A Kúria a C-26/13. számú ítélet kihirdetése után, annak iránymutató megállapításai figyelembevételével hozta meg a 2/2014. PJE jogegységi határozatát, a 6/2013. PJE jogegységi határozattal addig el nem döntött jogkérdésekről. Idetartozott egyebek mellett a devizaalapú kölcsönszerződésekben az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó kikötés megítélése is.

A 2/2014. PJE jogegységi határozat értelmében a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. Kiolvasható a jogegységi döntés indokolásából az is, hogy az árfolyamkockázat várható alakulásának, realitásának megjelölése nem elvárás a fogyasztó felé teljesítendő tájékoztatással szemben. Ez utóbbi körbe tartozó többletinformációnak – így a fogyasztó által viselendő árfolyamkockázat nem valós vagy korlátozott jellegére közölt adatnak – csupán a szerződés egyértelmű megfogalmazásával, illetve a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozattal szemben, a bennük foglalt tájékoztatást lerontó hatás tulajdonítható.

Mindezeket követően hozta meg az Európai Unió Bírósága a C-51/17. számú ítéletét, amelyben kifejezetten az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses feltétellel összefüggésben

értelmezte a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdését. Kimondta, hogy a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának követelménye ahhoz, hogy a fogyasztók tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A pénzügyi intézmények feladatába tartozó tájékoztatásnak ki kell terjednie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására. Mindezek közelebbről annyit jelentenek, hogy a kölcsönfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia egyrészt arról, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; másrészt fel kell hívnia a banknak a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra; végül pedig a fogyasztó számára tényleges lehetőséget kell biztosítani az összes szerződéses feltétel megismerésére.

Önmagában a kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya nem teszi tisztességtelenné a devizaalapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötéseit. A felek közti szerződés egyéb feltételei vagy további okirat, a fogyasztó részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan adott külön tájékoztatás egyaránt alkalmas lehet az árfolyamkockázat mibenlétére és viselésére vonatkozó kikötések átláthatóságának biztosítására [rPtk. 205. § (3) bekezdés, 209. § (1) és (2) bekezdés; 2/2014. PJE jogegységi határozat, Európai Unió Bírósága C-186/16. számú ítélet]. A fogyasztó részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan szóban vagy írásban külön adott, igazolt tájékoztatás hiányában az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalma a felek közti szerződés, a részévé vált üzletszabályzat rendelkezéseinek tételes vizsgálatával tárható fel.

Az ügyben első- és másodfokon eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül következtettek arra, hogy a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatban áttekinthetően, világos és érthető tartalommal jelentek meg az árfolyamkockázat összefüggései a fogyasztó számára.

A szerződési feltételek világos és érthető jellegéhez alapvető jelentőségű – de nem egyedülként érvényesülő – alaki, nyelvtani szempontból elvárt érthetőséggel kapcsolatban megállapítható, hogy a kölcsönszerződés különálló IV.3. pontjában foglalt tájékoztatás és nyilatkozat – szerkezeti elhelyezéséből, valamint megszövegezéséből adódóan – áttekinthető szerkezetben, egyértelműen azonosítható és értékelésre alkalmas, érthető tartalommal jelent meg a fogyasztó számára. A vizsgált kikötés betűszedése és mérete megegyezett a szerződés egyéb szövegrészének adottságaival. A IV.3. pont tartalmát ugyanakkor a külön sorba szedett – a figyelemfelhívó tartalomra kifejezetten utaló – kezdő mondat kifejezetten kiemelte. A perbeli esetben ezáltal az alaki szempontú érthetőség elvárása nem sérült.

A kölcsönszerződés vizsgált kikötése (IV.3. pont) ismertette a devizaalapú konstrukcióval járó – előre nem becsülhető – árfolyamkockázat lényegét, az árfolyam elmozdulásának lehetséges irányait, a gyakoriságában, mértékében egyaránt jelentkező bizonytalanságot. Egyértelműen tartalmazta az irat, hogy a piac alakulásától függő árfolyamváltozás következtében jelentős mértékben megemelkedhet az adós tőketartozása, törlesztőrészletfizetési kötelezettsége, fix törlesztésű devizakonstrukcióban pedig a kölcsön futamideje. Kitért a tájékoztatás az árfolyamkockázat mellett ható további, a változó kamatozású kölcsönkonstrukcióban érvényesülő kamatkockázat lényegére, az adós fizetési kötelezettségeit érő lehetséges hatására (törlesztőrészlet, futamidő növekedése), idetartozóan arra is, hogy utóbbi kockázat akár önmagában, de akár az árfolyamváltozással együtt is bekövetkezhet, a két kockázati tényező hatása kumulatív módon is jelentkezhet.

A kölcsönszerződés vizsgált kikötése a külföldi devizában való finanszírozás kockázatairól – figyelembe véve a szerződés további feltételeit, idetartozóan a kölcsön lényeges feltételeit (5. pont), kiemelten a kölcsön jellegét (fix törlesztésű devizaalapú kölcsön), a folyósított kölcsön és az adós

fizetési kötelezettségének pénznemét, a kölcsön devizanemét (CHF), a törlesztőrészekkel azzal megadott számadatát, hogy az fix törlesztésű devizalapú kölcsön esetén változhat – az alperes – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerje annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan.

Nem rontotta le az előzőekben vizsgált szerződéses feltételek ismertetett tartalmát a devizalapú kölcsönök törlesztőrészelei számításának módjára – külön a változó és külön a fix törlesztésű kölcsönökre – kidolgozott matematikai számítás és képlet a kölcsönszerződés részévé tett általános szerződési feltételek III.2. pontjában III.2.1. és III.2.2. pontok alatt, sem pedig a kölcsön- és törlesztőrészlet-fizetési kötelezettség forintban való meghatározása, amellyel, hogy a szerződés egyéb rendelkezései értelmében kétségtelen, a kölcsön és a törlesztőrészek egyaránt devizában kerülnek megállapításra (6/2013. PJE jogegységi határozat indokolásának III/2. pontja). A szerződés részévé tett üzletszabályzat matematikai képletre vonatkozó, szemléltető jelleggel meghatározott többlettartalma nem érintette a felek közti kölcsönszerződésben már átláthatóan megfogalmazott, szövegesen világos tartalommal megadott tájékoztatás (IV.3.) jelentőségét. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan a felperes részéről nyújtott tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem volt megállapítható a támadott főszoftvert megállapító szerződéses kikötés tisztességtelensége [1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. § (3) bekezdés, 209. § (1) és (2) bekezdés; 2/2014. PJE jogegységi határozat, 6/2013. PJE jogegységi határozat, Európai Unió Bírósága C-186/16. számú ítélet, Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélet].

Az árfolyamkockázattal összefüggésben tartalmát tekintve megfelelő tájékoztatás esetében elfogadható az a megoldás is, ha a hitelező a szerződő fogyasztó figyelmét a szerződéskötéskor hívja fel és ekkor teszi lehetővé számára a vonatkozó szerződéses feltételek megismerését, amennyiben elegendő idő áll a fogyasztó rendelkezésére, hogy átgondolja a szerződéses feltételek jelentőségét és hatását. Mindez a perbeli esetben megállapíthatóan megtörtént: az alperesnek – személyes meghallgatásából kitűnően – módja volt megismerni, átgondolni és felmérni a vállalt kötelezettségeket, meg is értette az árfolyamkockázat mibenlétét, aggályait kifejezve így intézett kérdéseket a felperes megbízottjához. Mindebből következően nem merült fel jelen ügyben az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás időbeliségének hibája.

Gfv.VII.30.098/2020/5.

Lakástakarékossági szerződéssel kombinált kölcsönszerződés létrejöttének megállapítása.

I. A Kúria – a jelen eljárásban érdemben vizsgálható jogszabálysértések mellett – nem találta indokoltnak, ezért mellőzte a felülvizsgálati eljárás tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-932/2019. számon kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Nem látta indokoltnak továbbá – a felülvizsgálati kérelemben felhozottakkal szemben – előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését sem [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdés, 3/2005. (XI. 14.) PK-KK vélemény; rPp, 155/A. §].

A felperes által megjelölt előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát, ezen felül az újabb előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgálni javasolt kérdést tekintve egyaránt megállapítható, hogy a kereset tárgya, a felülvizsgálati eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok köre, valamint a felülvizsgálati eljárás keretei miatt – a későbbiekben részletezettek szerint – nem volt jelentősége azoknak a jogkérdéseknek, amelyek a felülvizsgálati eljárásban érdemben vizsgálható jogszabálysértéseken kívül irányultak a fogyasztóvédelmi rendelkezések értelmezésére. A DH-törvényekkel rendezett tisztességtelen szerződéses feltételek érvénytelenségének az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) és a DH-törvények szerint lehetséges jogkövetkezményeit tekintve, hasonlóan a jogerős ítéletben érdemben nem vizsgált kereseti kérelemmel összefüggésben megalapozatlanul utalt a felperes az ügy érdemi elbírálására kiható – és a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából előkérdésnek minősülő – eljárásról a C-932/2019. számú előzetes döntéshozatali eljárásra, valamint az általa

megjelölt körben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességére.

II. A felülvizsgálati eljárásban érdemben vizsgált jogszabálysértések miatt megalapozatlanul indítványozta a felperes az eljárás tárgyán túlmutató szerződési feltételek tisztességtelenségének hivatalból történő észlelését, amely az rPp. rendelkezésein túlmenően [rPp. 3. § (2) bekezdés, 213. § (1) bekezdés, 215. §, 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés], a 93/13/EGK irányelvből (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) sem volt levezethető, miként azt irányelv 4. cikk (1) és 6. cikk (1) bekezdésének értelmezésével az Európai Unió Bírósága is kimondta a C-511/17. számú ügyben hozott ítéletében. A fogyasztó számára az irányelv alapján hivatalból biztosítandó védelem nem terjedhet addig, hogy a nemzeti bíróságok figyelmen kívül hagyják a jogvita tárgyának kereteit vagy túlterjeszkedjenek azokon.

Gfv.VII.30.099/2020/7.

I. Annak eldöntésénél, hogy valamely befektetési szolgáltatás befektetési tanácsadásnak minősül-e, nem az e szolgáltatás tárgyát képező pénzügyi eszköz jellegétől, hanem attól függ, hogy e szolgáltatást milyen formában nyújtják az ügyfélnek.

II. A befektetési vállalkozás ajánlása - tartalma alapján - akkor minősülhet személyre szóló ajánlásnak, ha a befektető szempontjából, annak egyedi, személyes körülményei, a befektetési céljai, helyzete alapján értékeli a befektetési lehetőségeket és különböző termékek összehasonlítása eredményeként javasol valamilyen befektetést az ügyfélnek, ezt az ügyfél egyedi körülményeinek vizsgálatára alapítva, befektetői minőségére tekintettel nyújtva.

A 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 5. § (1) bekezdés e) pontja szerint a befektetési tanácsadás is befektetési szolgáltatási tevékenység, azonban a Bszt. szerint a két fogalom tartalma nem azonos. A befektetési tanácsadás a Bszt. 4. § (2) bekezdés 9. pontja alapján a pénzügyi eszközre vonatkozó ügylethez kapcsolódó, személyre szóló ajánlás nyújtása. A befektetési tanácsadás fogalmának értelmezésénél abból kell kiindulni, hogy a Bszt. „elfogadása” egyrészt az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i, a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2004/39/EK irányelve, másrészt a Bizottság 2006. augusztus 10-i, a 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2006/73/EK irányelv (a továbbiakban: bizottsági irányelv) magyar jogba történő átültetését szolgálta.

Az Európai Unió Bírósága már több ügyben is kifejtette, hogy létezik egy bizonyos uniós (korábban: közösségi) érdek, amely ahhoz fűződik, hogy a jövőbeni értelmezési eltérések elkerülése érdekében az uniós jogból átvett fogalmak vagy rendelkezések egységes értelmezést nyerjenek, bármilyen feltételek mellett kelljen is azokat alkalmazni [a C-297/88. és C-197/89. sz., Dzodzi kontra belga állam egyesített ügyekben 1990. október 18-án hozott ítélet (EBHT1990., I-3763. o.) 37. pont, a C-130/95. sz., Giloy kontra Hauptzollamt Frankfurt am Main-Ost ügyben 1997. július 17-én hozott ítéletet (EBHT 1997., I-4291. o) 28. pont]. Ennek a megállapításnak azért van jelentősége, mert abban az esetben, ha a konkrét ügyben a nemzeti bíróságnak közvetlenül nem az uniós jogot kell alkalmaznia, az Európai Unió Bírósága által az adott uniós jogi norma tárgyában adott jogértelmezésre akkor is figyelemmel kell lennie. Az Európai Unió Bírósága a 2004/39/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 4. pontjában szereplő meghatározást és a bizottsági irányelv (81) preambulumbekkezdését értelmezve megállapította, hogy „a pénzügyi eszköz valamely típusával kapcsolatos általános tanács nem a 2004/39/EK irányelv értelmében vett befektetési tanácsadás, amelynek a konkrét pénzügyi eszközökkel kapcsolatos tanácsadásra kell korlátozódnia, e pontosítást pedig a 2006/73/EK irányelv 52. cikke fogalmazza meg. Márpedig sem e preambulumbekkezdés, sem e cikk nem lehet semmilyen hatással a 2004/39/EK irányelv I. melléklete A. szakaszának 1. pontjában említett befektetési szolgáltatás terjedelmére” {a C-678/15. sz. Mohammad Zadeh Khorassani és Kathrin Pflanz közötti ügyben 2017. június 14.-én hozott ítélet [40]-[42] pont}.

Annak megítélése, hogy valamely befektetési szolgáltatás befektetési tanácsadásnak minősül-e, nem a szolgáltatás tárgyát képező pénzügyi eszköz jellegétől, hanem attól függ, hogy a szolgáltatást milyen

formában nyújtják az ügyfélnek. A befektetési vállalkozás ajánlása – tartalma alapján – akkor minősülhet személyre szóló ajánlásnak, ha a befektető szempontjából, annak egyedi, személyes körülményei, a befektetési céljai, helyzete alapján értékeli a befektetési lehetőségeket és különböző termékek összehasonlítása eredményeként javasol valamilyen befektetést az ügyfélnek, ezt az ügyfél egyedi körülményeinek vizsgálatára alapítva, befektetői minőségére tekintettel nyújtva. A per adatai szerint az alperes érdeklődésére tett a felperes szerződéses ajánlatot az átstrukturálásra, az ajánlatokban ismertetve annak lehetőségét, feltételeit, ez azonban – a kifejtettek miatt – nem minősült személyre szóló ajánlásnak. A felperes nem „ajánlotta” a terméket, csak a Bszt. szerinti tájékoztatást adta, a szerződés megkötésekor hatályos Bszt. 4. § (2) bekezdés 9. pontjában írtak szerinti ellenérték kikötésére pedig nem került sor.

A 2008. február 1-jei keretszerződés a per tárgyát képező átstrukturált swap szerződésekre is alkalmazandó. Az ajánlatok, amelyek elfogadását az alperes sem vitatta, az „átalakítás technikai tudnivalói” között egyértelműen tartalmazzák, hogy az új ügylet a megkötését követően az ügyfél által 2008. március 19-én aláírt „keretszerződés tőzsdei és tőzsdén kívüli azonnali, illetve származtatott, valamint strukturált betéti ügyletek kötésére” hatálya alá tartozik. Mivel a március 19-i keretszerződést az alperes nem írta alá, ezért a keretszerződés alatt mind a 2010. január 29-i, mind a február 1-jei okiratokban a 2008. február 1-jei keretszerződést kell érteni. Ez a keretszerződés pedig kifejezetten utal arra, hogy a felperes „a szerződés keretében befektetési tanácsadói tevékenységet nem végez”. A keretszerződésben azt is kikötötték, hogy a „bank által közölt, bármely piaci információ nem tekintendő az adott ügylet megkötésére vonatkozó befektetési tanácsnak vagy javaslatnak”. Az átstrukturált ügyletekre vonatkozó, az alperes által elfogadott ajánlatok utolsó fejezete („az átstrukturálás folyamata”) kitér arra is, hogy az árfolyamindex swap ügylet kockázatait részleteiben az ügyfél által 2008. február 1-jén aláírt, kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza.

A 2010. január 29-i telefonbeszélgetés az átstrukturálás érdekében – az alperes állításával ellentétben – éppen azt igazolta, hogy az alperes kezdeményezte a változtatást (2017. március 1-jei felperesi előkészítő irat 28. pont), mivel szerette volna a szerződéseit átstrukturálni. A felperes munkatársa tájékoztatta az alperest az átstrukturálás feltételeiről, aki ez alapján döntött úgy, hogy átstrukturálja az I. és az II. számú ügyleteket. A telefonbeszélgetés alátámasztja, hogy az ügylet paramétereinek ismertetése nem minősül olyan releváns szempontnak, amely igazolná a befektetési tanácsadást. Az átstrukturálási ajánlatok is arra utalnak, hogy ezek a dokumentumok nem befektetési tanácsadás céljából készült írásbeli tájékoztatások. Az elkészítésükre azért került sor, mert az alperes át kívánta strukturálni a szerződéseit „az árfolyam index swap ügylet átstrukturálására az ügyfél kifejezett kérése alapján került sor”. Ebben a felperes az átstrukturálás kockázatokat csökkentő (kiütési szint emelése) és növelő (futamidő meghosszabbodás, kiütés figyelés, 6 hónapra való felfüggesztése) tényezőit ismertette, nem tüntette fel azonban az átstrukturálást előnyösnek, és a tájékoztatás azt is tartalmazta, hogy az ügylet kockázata nem változott. A felperes az átstrukturálási szerződés megkötését megelőzően példákkal ellátott magyarázatokat is átadott az alperesnek, amely azt igazolja, hogy az átstrukturálás nem az alperes személyre szabott egyéni körülményeire figyelemmel készült.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet az 1952. évi III. törvény (rPp.) 206. § (1) bekezdésének sérelme nélkül állapította meg, hogy az átstrukturált swap ügyletek nem befektetési tanácsadás alapján jöttek létre. A Kúria ezért nem vizsgálta a Bszt. 44. § (1) és (2) bekezdésébe, valamint az 54. § (1) bekezdés d) és e) pontjába ütközését és az emiatt állított semmisségét a perbeli szerződéseknek, mivel ezeknek a rendelkezéseknek az alkalmazása – a befektetési tanácsadás hiányában – nem merülhetett fel.

Gfv.VII.30.189/2020/5.

Deviza alapú kölcsönszerződés esetén a fogyasztót a szerződéskötést megelőzően, kellő időben kell tájékoztatni az árfolyamkockázatról annak érdekében, hogy megfelelően értékelni tudja annak pénzügyi kötelezettségére gyakorolt hatását.

A II. rendű alperes által is hivatkozott Európai Unió Bírósága ítéletekből (C-186/16., C-51/17.) többek között az a kötelezettség állapítható meg, hogy a szerződéskötés megelőzően, kellő időben kell a fogyasztót tájékoztatni az árfolyamkockázatról annak érdekében, hogy megfelelően értékelni tudja

annak pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt hatását, gazdasági következményeit is.

Az I. rendű és a II. rendű alperes jogelődje 2008. május 23-án megkapták a tájékoztatást az árfolyamkockázatokról, erről nyilatkoztak is. E nyilatkozat és a szerződéskötés között eltelt két hét mindenképpen elegendő időnek minősül az Európai Unió Bírósága hivatkozott joggyakorlata alapján is arra, hogy az átlagosan tájékozott fogyasztó mérlegelni tudja az árfolyamváltozás várható kockázatát.

A hiteligénylő nyilatkozat és a szerződésben írtak alapján megállapítható, hogy a felperes a 2/2014. PJE határozatban, illetve az Európai Unió Bírósága hivatkozott gyakorlatában kifejtetteknek megfelelő tartalmú tájékoztatást adott a deviza alapú hitelezés kockázatairól, azok alapján világos és egyértelmű kellett hogy legyen az átlagos fogyasztó részére, hogy az árfolyamkockázatot az adósok viselik, amelynek nincs korlátja, fizetési kötelezettségük mind a törlesztőrészletek, mind a tőkeösszeg vonatkozásában jelentősen változhat, fizetőképességükre hátrányosan hathat.

Gfv.VII.30.398/2020/3.

Fogyasztói szerződésben kikötött költség tisztességtelensége vizsgálatnak szempontjai.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-621/17. számú ítélete 48. pontjában – korábbi joggyakorlatát összegezve – úgy foglalt állást, hogy a nemzeti bíróságnak egy szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének vizsgálatakor azt kell megítélnie, hogy az megfelel-e a világos és érthető megfogalmazás (átláthatóság) követelményének, nem főszoigáltatás esetén továbbá a jóhiszeműség és az egyensúly (arányosság) elvének. A jóhiszeműség vizsgálata során a nemzeti bíróságnak abból kell kiindulnia, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi tárgyalást követően elfogadja az érintett feltételt (50. pont). Ami a jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállásának vizsgálatát illeti, az nem korlátozódhat olyan mennyiségi jellegű gazdasági értékelésre, amely egyrészt a szerződés tárgyát képező ügylet teljes költségének, másrészt az említett feltétellel a fogyasztóra hárított költségeknek az összevetésén alapul. A jelentős egyenlőtlenség ugyanis eredhet önmagában abból, hogy kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztónak mint szerződéses félnek az alkalmazandó nemzeti rendelkezések szerinti helyzete, akár úgy, hogy szűkebbé válik azon jogok tartalma, amelyek e rendelkezések alapján a szerződésből fakadóan megilletik, akár úgy, hogy korlátozzák e jogok gyakorlását, akár úgy, hogy olyan további kötelezettséggel terhelik, amelyet a nemzeti szabályok nem írnak elő (51. pont).

Az eljáró bíróságok érdemben nem vizsgálták, hogy az előtörlesztési- és a szerződésmódosítási díjakra vonatkozó szerződéses rendelkezések eleget tesznek-e a jóhiszeműségre, illetve az egyensúlyra (arányosságra) vonatkozó az EU Bíróság ítéletéből következő szempontoknak. E tárgyban ezért az eljárás jelen szakaszában megalapozott döntés nem hozható. Mindezekre tekintettel e két díj vonatkozásában a Kúria a jogerős ítéletet az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (4) bekezdése alapján – az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak – határidő tűzésével, a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés mellett – nyilatkoztatnia kell a felperest, hogy kéri-e az Üzletszabályzat 10.1.4. pontjában foglalt előtörlesztési, valamint 11.1.1. pontjában írt szerződésmódosítási díjra vonatkozó kikötés érvénytelenségének megállapítását. Az Európai Unió Bírósága a C-511/17. sz. Lintner-ügyben hozott ítéletében egyértelmű iránymutatást ad arra nézve, hogy fogyasztói szerződés részleges érvénytelensége megállapítására irányuló perben a nemzeti bíróság kizárólag a kereseti kérelemben megjelölt szerződéses rendelkezések tisztességtelenségéről dönthet. A felperesnek a másodfokú eljárásban a másodfokú bíróságnak tájékoztatására tett nyilatkozata, amely szerint ezeknek a – kereseti kérelmében meg nem jelölt – szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatát nem ellenzi, nem minősül az rPp. szerinti határozott kereseti kérelemnek. Az elsőfokú bíróságnak a fenti tartalmú felhívásra adott felperesi válasz függvényében kell döntenie a per megszüntetéséről, vagy az előtörlesztési és a szerződésmódosítási díjaknak az Európai Unió Bírósága ítéletében foglalt szempontokhoz igazodó érvénytelenségi vizsgálata lefolytatását követően a kereset érdemében.

Gfv.VII.30.438/2019/13.

A perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatban áttekinthetően világos és érthető tartalommal jelentek meg az árfolyamkockázat összefüggései a fogyasztó számára, amelyből a devizaalapú szerződés tartalmának értékelésével - következett egyúttal a szerződés a szerződés lehetetlenülésére, az árfolyamváltozás miatt megemelkedett törlesztőrészek teljesítésének meghiúsulására alapított kereset megalapozatlansága.

A kereseti kérelemhez kötöttség szabálya és a kereseti kérelemben való túlterjeszkedés tilalma mellett [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (2) bekezdés, 213. § (1) bekezdés, 215. §] – a kereset tárgya és a felperesek kereseti tényállítása mentén – nem volt megállapítható az ügyben eljáró bíróságok kötelezettségének elmulasztása a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisség észlelését, illetve ehhez kapcsolódóan a felek nyilatkozattételi felhívását illetően, a per tárgyán túl jelentkező esetleges semmisségi okkal összefüggésben [1/2005. (VI. 15.) PK vélemény, 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4.a) és b) pont].

A 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) rendelkezéseiből sem vezethető le az előzőektől eltérő elvárás, miként azt az irányelv 4. cikk (1) és 6. cikk (1) bekezdésének értelmezésével az Európai Unió Bírósága is kimondta a C-511/17. számú ügyben hozott ítéletében. Eszerint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló fogyasztói irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a nemzeti bíróság, amely a fogyasztó által annak megállapítása iránt indított kereset tárgyában jár el, hogy az e fogyasztó által az eladóval vagy szolgáltatóval megkötött szerződésben foglalt bizonyos feltételek tisztességtelenek, csak azokat a feltételeket köteles megvizsgálni, amelyek kapcsolódnak a jogvitának a felek által meghatározott tárgyához, amint rendelkezésére állnak az ehhez szükséges – adott esetben bizonyításfelvétellel kiegészített – jogi és ténybeli elemek. Nem köteles viszont hivatalból és egyenként megvizsgálni a nemzeti bíróság az összes többi olyan szerződési feltételt, amelyeket a fogyasztó keresettel nem támadott, annak vizsgálata érdekében, hogy e feltételek tisztességteleneknek minősülnek-e. A fogyasztói irányelv 4. cikkének (1) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy jöllehet a fogyasztó követeléseinek alapjául szolgáló szerződési feltétel tisztességtelen jellegének értékeléséhez figyelembe kell venni a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató által megkötött szerződés összes többi feltételét, e figyelembevétel önmagában nem vonja maga után az eljáró nemzeti bíróság kötelezettségét arra, hogy hivatalból vizsgálja meg ezen összes feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét.

A fogyasztó számára az irányelv alapján hivatalból biztosítandó védelem nem terjedhet addig, hogy a nemzeti bíróságok figyelmen kívül hagyják a jogvita tárgyának – ahogyan azt a felek az általuk felhozott jogalapok fényében értelmezett követeléseik révén meghatározták – kereteit vagy túlterjeszkedjenek azokon. A nemzeti bíróság nem köteles a jogvitát az előtte felhozott kereseti kérelmeken és jogalapokon túl kiterjeszteni azáltal, hogy az esetlegesen tisztességtelen jellegük vizsgálata érdekében egyenként elemzi az olyan szerződés összes többi feltételét, amelynek csupán bizonyos feltételei képezik tárgyát az e bíróság elé terjesztett keresetnek. Ezt az értékelést igazolja egyrészt a rendelkezési elv, amely szerint a jogvita tárgyát a felek határozzák meg, továbbá a ne ultra petita elve, amely szerint a bíróság nem terjeszkedhet túl a felek kérelmein. Ez elvek sérülnének, ha a nemzeti bíróságok a fogyasztói irányelv értelmében kötelesek lennének a jogvita tárgyának a felek kérelmei és jogalapjai révén meghatározott kereteit figyelmen kívül hagyni vagy azokon túlterjeszkedni. Következésképpen a nemzeti bíróság az elé terjesztett jogvita tárgyának keretei között köteles hivatalból megvizsgálni valamely szerződési feltételt azon védelem címén, amelyet a fogyasztói irányelv értelmében biztosítani kell a fogyasztónak, annak elkerülése érdekében, hogy a fogyasztó követeléseit elutasítsa egy – adott esetben jogerőre emelkedő – határozattal, miközben e követeléseknek helyt lehetett volna adni, ha e fogyasztó a tájékozatlansága folytán nem mulasztott volna el hivatkozni e feltétel tisztességtelen jellegére {C-511/17. számú ítélet indokolásának [30], [31], [32] bekezdései}.

A felperesek keresete alapján a per tárgyát – a felek ügyleti akaratának és megállapodásuk tartalmának feltárásán keresztül – a felek közti szerződés teljesítésének lehetetlenülése, a szerződés ez okból felmerülő megszűnésének vizsgálata jelentette. E kérdés meghatározta egyben a további, a kártérítési és az engedményezési szerződés érvénytelenségére alapított kereseteket is.

Az ügyben eljáró bíróságok helytállóan következtettek a felek közti kölcsönszerződés tartalmára a csatolt iratokban rögzítettek szerint. Az elsőfokú eljárásban rendelkezésre bocsátott iratokból – kiemelten a hiteligénylés iratai, a 2006. június 21-i kockázatfeltáró nyilatkozat és a felek mindegyike által aláírt 2006. június 27-i kölcsönszerződés alapján – megállapítható: a peres felek között írásban, valamennyi lényeges kérdésre kiterjedően létrejött kölcsönszerződés nem tért ki a felperesek által – kereseti eladásuk szerint – lényegesnek minősített kérdésre [1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. §, 205. § (1) és (2) bekezdés, 218. § (1) bekezdés], miáltal nem volt megállapítható a felek megállapodása a felperesek által állított körben. A felek a köztük létrejött kölcsönkötelemmel összefüggésben sem elfogadott célként, sem pedig a II. rendű alperes kötelezettségvállalásaként – valójában a felperesek teljesítésének korlátjaként – nem határoztak meg a felperesek által állított tartalmat: az adósoknak a futamidő teljes idejére a forintkölcsönök törlesztőrészei mértékében maximált, egyben az aktuális vagyoni és jövedelmi viszonyaikhoz mérten stabilan törleszhető fizetési kötelezettséget.

Nem volt megállapítható a felek közti szerződés érvénytelensége az árfolyamkockázat mibenlétére és viselésére vonatkozó tájékoztatás hibája miatt. A perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatosan áttekinthetően, világos és érthető tartalommal jelentek meg az árfolyamkockázat összefüggései a fogyasztó számára, amelyből – a szerződés előzőek szerint azonosított tartalmának figyelembevételével – következett egyúttal a szerződés lehetetlenülésére alapított kereset megalapozatlansága. Az árfolyamkockázat mibenléte és a fogyasztó általi korlátlan viselése az adott szerződéses konstrukcióban – az alábbiakban részletezettek szerint – fogalmilag zárta ki a felperesek kereseti érvelését, ami objektív és szubjektív értelemben egyaránt, de lényegében az adósok korlátozott törlesztőrészlet-fizetési kötelezettségén alapult.

Az árfolyamkockázat a devizaalapú kölcsönszerződések jellegéből következik, a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény. A devizaalapú kölcsönszerződések megkötését az tette ugyanis indokoltta, hogy az adósok a forint kölcsönszerződések esetén irányadó kamathoz alacsonyabb kamattal kívántak kölcsönhöz jutni, amelyre úgy volt lehetőség, ha devizában adósodtak el; mindezzel viszont együttjárt az – irányában, mértékében előre nem látható, nem kiszámítható – árfolyamkockázat vállalása a részükről [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) és b) pontjához tartozó indokolás; Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélet].

A fentiekből kitűnően a felperesek kereseti okfejtése – a teljes futamidő alatt a forintkölcsönöknél alacsonyabb törlesztőrészek állításával, a devizakonstrukcióval járó árfolyamkockázat futamidő alatti hatásának elhárításával – nem volt megfeleltethető a devizaalapú szerződéses konstrukció előzőekben ismertetett természetének és fogalmi jegyeinek.

A felperesek érvelésével ellentétben, az általuk aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat – a devizaalapú konstrukció alapvető jellemzőin túl (devizában nyilvántartott kölcsönösszeg, folyósításra vételi, törlesztésre eladási árfolyam alkalmazása) – kitért a devizaalapú konstrukcióval járó árfolyamkockázat ismertetésére: a szerződésben rögzített deviza árfolyamának napról-napra – CHF esetében bármilyen irányban és mértékben – jelentkező változásának lehetőségére, illetve hogy emiatt az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forintösszege előre nem állapítható meg. Tartalmazta az irat, hogy amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Kiemelte az irat, hogy az adósok kötelezettsége, hogy a kölcsönszerződésben szereplő devizanem állandó változása szerint a törlesztéshez szükséges forintösszeget a kijelölt lakossági folyószámlán rendelkezésre tartásuk. A felperesek erre figyelemmel nyilatkoztak az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegének megértéséről, a felmerülő kockázat viselését vállalva így kérték a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását. Ehhez kapcsolódóan tartalmazta a perbeli szerződés V.4. pontja is egyrészt annak tudomásulvételét az adósok részéről, hogy forint/deviza árfolyamának piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata – a szerződés futamideje alatt a folyósításkor alkalmazott árfolyamhoz képest a forint gyengülésével a devizában meghatározott törlesztőrészek forint ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet –, tudomásul vették továbbá a felperesek azt is, hogy az előttük ismertetett kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Nyilatkoztak továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét – gondos megfontolás után – fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték.

A vizsgált kockázatfeltáró nyilatkozatban a szerződéskötést megelőzően adott tájékoztatás a külföldi devizában való finanszírozás kockázatairól, valamint az árfolyamkockázat viselésének a szerződés V.4. pontjában kiemelt vállalása alapján – figyelembe véve a szerződés további feltételeit, idetartozóan a folyósított kölcsön és az adósok fizetési kötelezettségének pénznemét, átváltási és elszámolási szabályait [kölcsön devizában való megállapítása (I.1.), devizában nyilvántartott kölcsön törlesztése az árfolyamváltozással figyelembe vett forint ellenértékben (III.), törlesztőrészlet meghatározása (III.2.), devizaárfolyam változásának eredményeként a devizában fennálló tartozás aktualizált összege és a hitelbiztosítéki érték felülvizsgálata (IV.1.)] – a felperesek – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehették számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerjék annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségre gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésüknek nincs felső határa – sem a forintkölcsönök mindenkori törlesztőrészleteiben, sem saját teljesítőképességük mértékében –, az tehát korlátlan [rPtk. 205. § (3) bekezdés, 209. § (1) és (2) bekezdés; 2/2014. PJE jogegységi határozat, 6/2013. PJE jogegységi határozat, Európai Unió Bírósága C-186/16. számú ítélet, Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélet].

A fentiekből következően jogszabálysértés nélkül következtetett a jogerős ítélet a II. rendű alperes szerződésbe ütköző magatartásának hiányára, valamint arra is, hogy nem tette megállapíthatóvá sem érdekbeli, sem fizikai okból a felperesek teljesítésének lehetetlenülését, hogy a szerződés megkötése után beállt, döntően a felperesek fizetési kötelezettségeit megnövelő árfolyamváltozásnak betudható okból az adósok törlesztési kötelezettsége nagymértékben elnehezült. Az árfolyamkockázat hatása – az árfolyamkockázat ismertett természetéből, szabályozásából és korlátlan vállalásából adódóan – nem volt a szerződéskötés után jelentkező olyan hátrányos körülményként értékelhető, amelyre a felek a szerződéskötéskor ne lettek volna figyelemmel és amely miatt ne lenne elvárható az adósoktól a fizetési kötelezettségük szerződés szerinti teljesítése.

Mivel nem volt megállapítható, hogy a felek közti szerződés teljesítése a felperesek előadása szerint lehetetlenné vált volna – akár a jogosult II. rendű alperesnek felróható okból, akár olyan okból, amelyért egyik fél sem felelős –, nem volt jelentősége a teljesítés lehetetlenné válásáról tudomást szerző fél külön tájékoztatási kötelezettségének.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen tárgyú határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Tërshana Albánia elleni ügye (48.756/14. sz. ügy)⁷³

A kérelmező 2009. július 29-én egy tiranai utcán sétált néhány kollégájával, amikor egy ismeretlen támadó savval leöntötte. Kritikus állapotban szállították kórházba, arcának és felsőtestének 25 %-án égési sérüléseket szenvedett. A támadás után nem sokkal Olaszországba ment szakorvosi kezelésre, 2009 és 2012 között legalább 14 műtéten esett át. Szorongástól és pszichés problémáktól szenved, és fél visszatérni Albániába.

Az ügyészség azonnal nyomozást indított a támadással kapcsolatban. A kérelmező nyilatkozatot tett, mondván, hogy nem ismerte fel támadóját, de gyanítja, hogy a támadást egykori férje, E. A. szervezte, aki erőszakos volt vele szemben, és a múltban megöléssel fenyegette. E. A. lakását átkutatták és több tárgyat lefoglaltak, köztük két kést. Fegyverek gyártása és illegális birtoklása miatt tartóztatták le. A körzeti ügyész azonban később megszüntette az ellene indított büntetőeljárást, megállapítva, hogy a kések csak dísz tárgyak voltak, ezért nem követtek el bűncselekményt. Más nyomozási cselekményeket is végeztek: különösen helyszíni szemlét tartották, a kérelmező és E. A. családját kihallgatták, beszerezték és megvizsgálták a támadás helye közelében lévő két bank videokameráinak felvételeit, igazságügyi orvosszakértői véleményt szereztek be, és más szakértőket is kirendeltek, hogy azonosítsák az ujjlenyomatokat azon a tartályon, amelyből a folyadékot a kérelmezőre öntötték, valamint az azon és a kérelmező ruháján talált anyagot. A nyomozást 2010 februárjában felfüggesztették, anélkül, hogy a támadás során használt anyagot vagy az elkövetőt azonosítani tudták volna. A kérelmező azóta többször érdeklődött a nyomozás előrehaladásáról, eredménytelenül. Az esetről a legfrissebb információ az, hogy az a rendőrség kezében van, és jelenleg is folyamatban van. A bíróságok 2013-ban megszüntették az állammal szembeni kártérítési pert, mivel sem a kérelmező, sem az ügyvédje nem jelent meg az ügy tárgyalásán.

A kérelmező – az Egyezmény 2. cikkére hivatkozással - sérelmezte, hogy a hatóságok nem tettek intézkedéseket a savas támadás elleni védelem érdekében, valamint nem folytattak le azonnali és hatékony vizsgálatot támadójának azonosítása, büntetőeljárás alá vonása és büntetése céljából.

A Bíróság rámutatott, hogy az államnak az Egyezmény alapján az a kötelessége, hogy megelőző intézkedéseket hozzon egy olyan személy védelme érdekében, akit életveszély fenyeget, nem róhat lehetetlen vagy aránytalan terhet a hatóságokra. Valójában a Bíróság nem látta, hogyan lehet az albán hatóságokat felelősségre vonni azért, mert nem akadályozták meg a kérelmező elleni támadást.

Először is megvizsgálta a támadás idején hatályos, az élet és egészség elleni bűncselekményekkel kapcsolatos albán jogi szabályozást, és meggyőződött arról, hogy az hatékony volt. A Büntető Törvénykönyv akkoriban számos személy életét vagy egészségét érintő bűncselekményt szabályozott, amelyeket az ügyészségnek hivatalból kellett üldöznie. Az ügyészség ezenfelül megindította a kérelmező elleni támadás ügyében a nyomozást, e büntetőjogi rendelkezések, nevezetesen az albán Btk 88. cikke alapján, amely úgy rendelkezett, hogy a maradandó fogyatékoságot okozó, szándékosan elkövetett súlyos testi sértés miatt akár 10 év szabadságvesztés is kiszabható.

Másodsorban úgy találta, hogy a hatóságok nem tudhattak a kérelmező életét vagy testi épségét

⁷³ Az ítélet 2020. november 4-én vált véglegessé.

fenyegető valós és azonnali kockázatról, mert a támadás előtt egyetlen pillanatban sem hívta fel a hatóságok figyelmét arra, hogy veszélyben van. Volt férje vele szembeni erőszakos magatartására először akkor panaszkodott, amikor vallomást tett a kerületi ügyész előtt, vagyis a 2009. július 29-ai savas támadás után.

Az Egyezmény 2. cikkét ezért nem sértették meg az a hatóságok azon pozitív kötelezettségét illetően, hogy megvédjék a kérelmező életét és testi épségét.

A Bíróság ezután emlékeztetett, hogy valamilyen formában hatékony hatósági nyomozásra van szükség, amikor okkal feltételezhető, hogy egy személy gyanús körülmények között életveszélyes sérüléseket szenvedett. Egy ilyen vizsgálatnak képesnek kell lennie a sérülések okának megállapítására és a felelősök azonosítására a megbüntetésük céljából. Ezenkívül, amikor a támadásra – miként azt a Bíróság Albánia esetében megállapította – a nők elleni erőszakot elkövető személyekkel szembeni általános engedékenység körülményei között kerül sor, sokkal fontosabb, hogy a hatóságok különös gondossággal és alaposan folytassák le a nyomozást. Ennek ellenére, bár több nyomozati cselekményt is végeztek, a hatóságok soha sem tudták azonosítani a kérelmező megtámadásához használt anyagot. Kémiai vagy toxikológiai szakértői jelentés nem készült a szükséges speciális berendezések hiánya és a hozzáértés kérdése miatt. A Bíróság nem tudta elfogadni, hogy az ügy szempontjából ilyen döntő fontosságú intézkedést nem hajtottak végre kellő gyorsasággal és elszántsággal. Ez a helyzet azzal a ténnyel párosulva, hogy a kérelmező az ismételt vizsgálatok ellenére sem kapott tájékoztatást a nyomozás állásáról, nem írható le a hatóságok által a savas támadásra adott hatékony válaszként.

Az Egyezmény 2. cikkének eljárási vetületét tehát megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 12.000,-Euró nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

2. Ghoumid és mások Franciaország elleni ügye (52.273/16., 52.285/16., 52.290/16., 52.294/16. és 52.302/16. sz. ügyek)⁷⁴

A Párizsi Büntető Törvényszék 2007. július 11-i ítéletében az öt kérelmezőt bűnösnek találta az 1995 és 2004 közötti időszakban terrorcselekmény elkövetésére irányuló összeesküvésben való részvételben. A negyedik és ötödik kérelmező fellebbezést nyújtott be a Párizsi Fellebbviteli Bírósághoz, amely 2008. július 1-jén helybenhagyta elítélésüket. A belügyminiszter 2015. áprilisában arról tájékoztatta a kérelmezőket, hogy tekintettel a 2007. július 11-ai ítéletre, amelyben terrorcselekménynek minősülő bűncselekmény miatt ítélték el őket, úgy döntött, hogy megindítja a francia állampolgárságuk visszavonására vonatkozó eljárást a Polgári Törvénykönyv a 25. és 25-1. cikke alapján. Miután az Államtanács 2015. szeptember 1-jén jóváhagyta az eljárást, a miniszterelnök 2015. október 7-én kelt öt végzésével megfosztotta a kérelmezőket francia állampolgárságuktól. A kérelmezők ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtottak be az Államtanácshoz a 2015. október 7-ei végzések végrehajtásának felfüggesztése, valamint hatásköri visszaélés miatt történő megsemmisítésük iránt. Az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket 2015. november 20-án öt egymáshoz hasonló határozat utasította el, 2016. június 8-án pedig az Államtanács öt egymáshoz hasonló határozatban utasította el a megsemmisítés iránti kérelmeket. A negyedik és ötödik kérelmezőt a Yvelines Megyei Kitoloncolási Testület 2016. szeptember 8-án hallgatta meg. 2016. október 21-én a Yvelines prefektusa arról tájékoztatta őket, hogy a testület kedvező véleményt adott kiutasításukról. A rendőrség 2016. október 26-án beidézte őket, de nem értesítették őket kitoloncolási végzésről.

A kérelmezők – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva – azzal érveltek, hogy állampolgárságuk visszavonása megsértette a magánélet tiszteletben tartásához való jogukat, továbbá - a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkére hivatkozással - azzal, hogy állampolgárságuk elvesztése „álcázott büntetés”, amely olyan magatartást szankcionálta őket, amelyért a párizsi büntetőbíróság már 2007-ben elítélte és megbüntette őket.

A Bíróság kiemelte, hogy noha egy külföldinek egy olyan országból való kitoloncolása, amelyben rokonaik élnek, beavatkozást jelenthet a családi élet tiszteletben tartásához való jogukba, a francia

---

⁷⁴ Az ítélete 2020. november 16-án vált véglegessé.

állampolgárságtól való megfosztásnak nem járt következményekkel az érintett személyek a Franciaország területén való jelenlétére. A kérelmezők „magán- és családi élet” okán kértek tartózkodási engedélyt, és e kérelmeknek helyt adva azokat meg is kapták, lehetővé téve számukra, hogy Franciaországban éljenek. Szükség esetén képesek lennének megtámadni a közigazgatási bíróságoknál kérelmeik elutasítását és a későbbi kitoloncolási intézkedéseket. Ebből következett, hogy a kérelmezők állampolgárságának megfosztása nem jelentett beavatkozást a családi élet tiszteletben tartásához való joguk gyakorlásába.

Az állampolgárság önkényes megvonása azonban mégis felidézheti az Egyezmény 8. cikkét az érintett személy magánéletére gyakorolt hatása miatt. A Bíróság ezért ebből a szempontból vizsgálta az esetet. Két pontot vizsgált: megvizsgálta, hogy a kérelmezőkkel szemben hozott intézkedések önkényesek voltak-e (jogszerűek voltak-e, biztosítottak-e a kérelmezőknek eljárási biztosítékokat, ideértve a megfelelő bírósági felülvizsgálathoz való hozzáférést, és hogy a hatóságok gondosan és gyorsan jártak-e el); és megvizsgálta az állampolgárságtól való megfosztás következményeit a kérelmezők magánéletére nézve.

A Bíróság úgy találta, hogy a közigazgatási hatóságok a kérelmezők elítélése után nem azonnal indították meg az eljárást az állampolgárság visszavonása iránt. El tudta azonban fogadni, hogy az ilyen jellegű eseményekkel szembesülve, egy állam szigorúbban értékelheti újra, hogy a terrorcselekménynek minősülő bűncselekmény miatt elítélt személyek továbbra is fenntartják-e a hűség és szolidaritás kötelékét az állammal, és ezért szigorú arányossági teszt mellett dönthet úgy, hogy olyan intézkedéseket hoz velük szemben, amelyeket eredetileg nem választott. A Bíróság ennek megfelelően úgy ítélte, hogy az ügy sajátos körülményei között az az idő, amely a kérelmezők – az állampolgárság visszavonása iránti eljárást lehetővé tévő - elítélése és az eljárás tényleges megindítása között eltelt, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy az állampolgárságtól való megfosztást önkényessé tegyék.

Ami az intézkedés jogszerűségét illeti, a Bíróság kiemelte, hogy az események idején a Polgári Törvénykönyv 25-1. Cikke előírta, hogy az állampolgárságtól megfosztását csak az elítélés alapját képező bűncselekmény elkövetésétől számított 10 éven belül lehet elrendelni. A kérelmezőket a francia állampolgárságtól megfosztó határozatokat azonban 2015-ben hozták meg, noha a legutolsó események 2004-esek voltak. A Bíróság kiemelte, hogy a jogalkotó ezt a határidőt 2006 januárjában 15 évre emelte fel, és hogy az Államtanács ítélkezési gyakorlata szerint úgy ítélte, hogy a közigazgatási szankciók ügyében az alkalmazandó eljárási feltételeket és alaki követelményeket meghatározó közigazgatási és jogszabályi rendelkezések azonnali hatállyal alkalmazandók. A Bíróság ezért úgy találta, hogy a kérelmezőkkel szemben hozott intézkedések jogszerűek voltak.

A Bíróság úgy találta, hogy a kérelmezők jelentős eljárási biztosítékokat élveztek. A 1993. december 30-ai 93-1362. sz. rendelet 61. cikkével összhangban a hatóságok előzetesen értesítették őket arról a szándékukról, hogy megfosztják őket a francia állampolgárságtól, és elmagyarázták nekik az intézkedés alapjául szolgáló jogi és ténybeli indokokat. A kérelmezők ezután egy hónapot kaptak arra, hogy védekezésül észrevételeket tegyenek, amit meg is tettek. Ezt követően az ügyet véleményezésre az Államtanács elő terjesztették, amelynek minden állampolgárságtól való megfosztáshoz jóváhagyását kellett adnia. Ezt a jóváhagyást figyelembe véve tényleges és jogi indokolással ellátva megfogalmazták a kérelmezők állampolgárságuktól való megfosztását elrendelő végzéseket, és a kérelmezők lehetőséget kaptak arra, hogy a sürgősségi kérelmeket bíróhoz és az Államtanácsához forduljanak az intézkedés megsemmisítését kérve hatáskörrel való visszaélés miatt. Így érvényesíthették az Egyezményből fakadó jogait, és a megsemmisítési eljárásban az Államtanács arányossági felülvizsgálatot végzett, és indokolással ellátott határozatot hozott.

A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezők francia állampolgárságtól való megfosztására vonatkozó döntéseket nem lehet önkényesnek tekinteni.

Ami a döntéseknek a kérelmezők magánéletére gyakorolt következményeit illeti, igaz, hogy a Franciaországban maradásuk esélye annak következtében bizonytalanabbá vált; francia földön élő külföldiekként most kitoloncolhatják őket. Egy ilyen típusú intézkedés valószínűleg hatással lesz a magánéletükre, mivel munkahelyük elvesztéséhez, a családtól való elszakadáshoz és a Franciaországban kialakított társadalmi kapcsolataik megszakadásához vezethet. Mivel azonban nem született kitoloncolási végzés, a Bíróság azon a véleményen volt, hogy az állampolgárság megvonásának

magánéletüket érintő következménye identitásuk egyik elemének elvesztése volt.

Ennek ellenére a Bíróság el tudta fogadni a Kormányzat érveit. Amint azt a korábbi esetekben többször hangsúlyozta, a terrorista erőszak önmagában is komoly veszélyt jelent az emberi jogokra. Ezért megérthette a francia hatóságok azon döntését, hogy a 2015-ös franciaországi támadásokat követően nagyobb keménységet tanúsítottak a terrorista bűncselekmény miatt elítélt személyekkel szemben. A kérelmezők terrorcselekmény elkövetésére irányuló összeesküvésben való részvétele, amelyben mindannyiukat bűnösnek találták őket, 10 egymást követő évben folytatódott. A Bíróság azt is kiemelte, hogy a kérelmezők egy része éppen akkor szerezte meg a francia állampolgárságot, amikor a kérdéses bűncselekményt elkövette, mások a bűncselekmény időtartama alatt szereztek azt meg. Észlelte továbbá, hogy valamennyi kérelmezőnek már volt más állampolgársága; a francia állampolgárságtól való megfosztásukról szóló döntés tehát nem tette hontalanná őket. Ezenkívül a francia állampolgárság elvesztése nem jelentette automatikusan a Franciaországból történő kitoloncolást, de ha ilyen intézkedésről döntenek ellenük, megfelelő jogorvoslati lehetőségekkel rendelkeznek jogaik érvényesítéséhez.

A Bíróság ennek megfelelően úgy találta, hogy a kérelmezők francia állampolgárságtól való megfosztására vonatkozó döntésnek nem jártak aránytalan következménye a magánéletükre nézve. Az Egyezmény 8. cikkét tehát nem sértették meg.

A Hetedik jegyzőkönyv 4. cikkének alkalmazásához különösen arra van szükség, hogy a kérelmezőt olyan bűncselekmény miatt „állítsák bíróság elé” vagy „büntessék meg büntetőeljárásban”, amely miatt már korábban felmentették vagy elítélték.

Világos volt, hogy a kérelmezőket „elítélték” a Hetedik jegyzőkönyv 4. cikke értelmében, mivel terrorcselekmény elkövetésére irányuló összeesküvés büntetében bűnösnek találták és elítélték őket. Ez a 2007-től származó elítélés ténylegesen jogerőssé vált, mire 2015-től megfosztották őket a francia állampolgárságuktól.

Annak kapcsán, hogy a Polgári Törvénykönyv 25. cikke szerinti állampolgárságtól való megfosztás „büntető jellegű” intézkedés-e, a Bíróság először kiemelte, hogy a francia jog nem minősítette annak. Erről a Polgári Törvénykönyv rendelkezett, nem pedig a Btk., és a közigazgatási bíróságok, nem pedig a büntetőbíróságok hatáskörébe tartozott; az Államtanács „közigazgatási szankció”-ként jellemezte. Másodszor, a Bíróság úgy ítélte, hogy a büntető jelentésen túlmenően az állampolgárság Polgári Törvénykönyv 25. cikke alapján történő megvonása egy konkrét célt követett, mivel azt próbálta kifejezni, hogy egy francia állampolgárságot kapott személy – terrorizmus esetén, amely aláássa a demokrácia alapjait – egy különösen súlyos bűncselekmény elkövetésével utóbb megszakította e köteléket. Az intézkedés tehát ünnepélyesen megerősítette az egyén és Franciaország közötti kötelék megszakadását. Harmadszor, a Bíróság nem becsülte alá annak az üzenetnek a komolyságát, amelyet az az állam így küldött által az érintetteknek, vagy azonosságukra gyakorolt lehetséges hatást. Az intézkedés súlyosságának mértékét azonban azzal a ténnyel kellett összevetni, hogy az állampolgárság megfosztása a Polgári Törvénykönyv 25. cikke alapján válasz volt egy olyan magatartásra, amely - amikor terrorizmusról volt szó – közvetlenül a demokrácia elleni támadásnak minősült. Ráadásul ez az intézkedés önmagában nem vonta maga után az érintettek Franciaországból történő kitoloncolását. Következésképpen az állampolgárság megvonása a Polgári Törvénykönyv 25. cikke alapján nem volt büntetőjogi szankció a Hetedik jegyzőkönyv 4. cikke értelmében, ezért ez a rendelkezés a jelen esetben nem volt alkalmazható.

A Kúria emberi jogi vonatkozású iránymutatásai

Közigazgatási ügyszak

4/2020. (XI.9.) KK vélemény a közigazgatási peres eljárás felfüggesztéséről a büntető eljárás befejezéséig

A közigazgatási jogvitákban az eljárás felfüggesztésének az ugyanabból vagy – ténybeli és jogi okból – összefüggő jogviszonyból indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig általában nincs helye.

Kivételesen kerülhet sor az eljárás felfüggesztésére, amennyiben a közigazgatási ügyben eljáró bíróság az ügy összes körülményének figyelembevétele alapján úgy ítéli meg, hogy az ugyanabból vagy – ténybeli és jogi okból – összefüggő jogviszonyból indult büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok felhasználása a közigazgatási jogvitában szükséges és a közigazgatási ügyben eljáró bíróság kizárólag a büntető ügyben eljáró bíróság döntése alapján győződhet meg a bizonyítékok beszerzésének jogszerűségéről.

Az Európai Bíróság C-419/14. számú ítélete alkalmazza – azonban nem idézi – az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény 8. Cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 7., 8., 41., 48. és 52. Cikkeit, amelyek szempontjából elemzi a bizonyítékok közigazgatási eljárásban történő felhasználhatóságát. Az ítélet rámutatott arra, hogy a bizonyítékok megítélése szempontjából fontos jelentősége van a titkos információgyűjtés során begyűjtött bizonyítékok jogszerűségi felülvizsgálatának, azaz annak, hogy azok ilyen irányú vizsgálatát, mely bíróság, milyen eljárási rezsim alatt végezheti el. Az ítélet megállapítása szerint a titkos információgyűjtés során beszerzett bizonyítékok jogszerűségi felülvizsgálatát törvényi felhatalmazás alapján csak a büntető bíróság végezheti, ilyen jogosultsága a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságoknak nincs, így a közigazgatási bíróság nem foglalhat állást érdemben a büntetőeljárásban foganatosított eljárási cselekmények jogszerűsége kérdésében.

A titkos adatgyűjtéssel kapcsolatban az Európai Unió Bírósága a C-419/14. számú ítélete kifejtette, miszerint az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének, az EUMSZ 325. cikknek és a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikkének, 250. cikke (1) bekezdésének és 273. cikkének alkalmazásában azzal nem ellentétes, ha az adóhatóság egy párhuzamosan folyó és még le nem zárt büntetőeljárás keretében (...) folytatott titkos adatgyűjtés során, például távközlési rendszerek útján való kommunikáció lehallgatásával és elektronikus levelek lefoglalásával beszerzett bizonyítékokat használhat fel, feltéve hogy e bizonyítékoknak az említett büntetőeljárás keretében való beszerzése és azoknak a közigazgatási eljárás keretében való felhasználása nem sérti az uniós jog által biztosított jogokat.

A magyar büntetőeljárás szabályai szerint a titkos információgyűjtés tekintetében a bizonyíték beszerzésének jogszerűsége tárgyában a büntetőeljárásban való felhasználhatóságról való döntést megelőzően is több bírói döntésre kerül sor, amelyek célja a beszerzés jogszerűségének biztosítása. Ennek megfelelően tehát, amennyiben a közigazgatási jogvitában a felperes a titkos információszerezéssel beszerzett bizonyítékok körében azok beszerzésének jogszerűségét vitatja, és a büntetőbíróság az Alapjogi Charta 52. Cikkének (1) bekezdésének megfelelő, nemzeti szabályozásban szereplő szempontok alapján dönt, úgy a közigazgatási bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy rendelkezésre állnak-e azok a bírói döntések, amelyek a beszerzés jogszerűségét hivatottak igazolni.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.I.1175/2020/2.

A vádlott bűnügyi felügyeletét továbbra is fenntartó végzés - helyes indokai alapján történő - helybenhagyása tanácsulésen.

A bűnügyi felügyelet fenntartásának jogszabályi alapjaként az Ítélet tábla a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontjára hivatkozott, egyúttal a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjában megfogalmazott ok megállapíthatóságát kizárta.

Az ítélet tábla az iratok alapján helyesen rögzítette, hogy a vádlottal szemben a volt élettársa sérelmére elkövetett többszörösen minősülő emberölés büntetvény kísérlete és közlekedés biztonsága elleni büntetett miatt emelt vádat az ügyészség. Az élet elleni bűncselekmény tárgyi súlya kiemelkedő, büntetési tétele tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, így büntetőjogi felelősségének megállapítása esetén – a halmazati szabályokra is figyelemmel – hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabására kerülhet sor.

Az ítéletábra helyesen rögzítette végzésében, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés különös feltételeinek vizsgálatakor mindenekelőtt a vád tárgyává tett cselekményből kell kiindulni, azonban a bűncselekmény tárgyi súlya önmagában nem alapozhatja meg a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés fenntartását, hanem vizsgálni kell a terhelt személyéhez köthető adatokat is (BH 2009.7.).

A vádlott életkörülményeiben, egzisztenciális helyzetében bekövetkezett változásokat az ítéletábra határozatában tényszerűen rögzítette (2020. augusztus 1. napjától a Q. Kft.-vel határozatlan idejű munkaviszonyban áll, dr. Y. ügyvéddel foglalkoztatási jogviszonyt létesített jogi tanácsadói megbízási szerződés keretében, jogi végzettsége mellett európai uniós pályázatíró és projektmenedzser, valamint közbeszerzési referens szakképzettséggel rendelkezik. 2020. június 1. napjától W.-vel, akivel 2019. júliusától van párkapcsolata, élettársi kapcsolatban él V.-n. 2020. áprilisától önként kétszeres összegben fizeti a gyermektartásdíjat X-nek, továbbá a X.-vel szemben kezdeményezett jogi eljárásoktól visszalépett). A határozat tartalmazza továbbá, hogy a törvényszék több esetben részlegesen feloldotta a bűnügyi felügyeletet abból a célból, hogy a vádlott szüleit meglátogassa K.-n. Így – a törvényi szabályozással összhangban – az ítéletábra e körülményeket is értékelte döntése meghozatala során.

A Kúria megállapította, hogy a vádlott a fellebbezésében a személyi körülményei körében ugyanazokra a tényekre hivatkozott, mint amelyeket az Ítéletábra a határozatának meghozatala során már értékelt, ezért ez az ítéletábra határozatának megváltoztatását nem eredményezhette.

A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések alkalmazásának szükségessége mindig a Be. szerinti különös okok és a konkrét ügy speciális jellemzőinek egybevetett vizsgálatának eredményeként válik megítélhetővé. E vizsgálat során a bűncselekmény – büntetési tételben kifejeződő – tárgyi súlya önmagában, az előzetes letartóztatásban töltött idő tartamához hasonlóan nem elegendő érv, csupán egy szempont. Ezen túlmenően a bűncselekmény elkövetési körülményeinek és a vádlott személyi körülményeinek is jelentősége van (BH 2007.403.). A vádlott a többszörösen minősülő emberölés büntettének kísérletét hozzátartozója sérelmére követte el, ugyanakkor tényként kell megállapítani, hogy a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változások kétségkívül kedvezőek. Ez utóbbiak a szökés és elrejtőzés veszélyét csökkentik, azonban nem oltják ki. A következetes bírói gyakorlat alapján az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegetett bűncselekmény esetében – általában – még kedvező személyi körülmények esetén is kizárólag a letartóztatás lehet alkalmas a szökés, elrejtőzés veszélyének kiküszöbölésére (EBH 2014.B.1.). Ugyanakkor a vádlott életvezetésében bekövetkezett kedvező változás alapján a legsúlyosabb kényszerintézkedés, a letartóztatás alkalmazása nem merülhet fel esetében, azonban az ennél – lényegesen – enyhébb kényszerintézkedés szükséges és indokolt a vádlott eljárási cselekményeken való részvételének biztosítása érdekében.

Az Emberi Jogok Európai Egyezségokmánya 5. cikk 3. pontja szerint az E cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban: „törvényes a letartóztatás vagy őrizetbe vétel abból a célból, hogy a bűncselekmény elkövetése alapos gyanúja miatt az illetékes hatóság elé állítsák, vagy amikor ésszerű oknál fogva szükséges, hogy megakadályozzák bűncselekmény elkövetésében vagy annak elkövetése után a szökésben; „letartóztatott vagy őrizetbe vett minden személyt haladéktalanul bíró, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztségviselő elé kell állítani, és a letartóztatott vagy őrizetbe vett személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábba helyezték. A szabadlábba helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.”. Azaz az Egyezmény is biztosítja „az elkövetés után” a szökés megakadályozása érdekében a személyi szabadság elvonásával járó kényszerintézkedés alkalmazását.

A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés a vádlott személyi szabadságának korlátozását jelenti a büntetőjogi felelőssége tárgyában hozandó jogerős ügyszóelő határozat meghozatalát megelőzően. Így a büntetőeljárásban mindenki számára biztosítani kell a szabadsághoz fűződő jogot, amelyet – e § (3) bekezdése alapján – korlátozni csak az e törvény szerinti eljárásban, az e törvényben meghatározott okból, módon és mértékben lehet, feltéve, hogy az elérni kívánt cél kisebb korlátozással járó más eljárási cselekmény vagy intézkedés útján nem biztosítható. A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésére, fenntartására kizárólag a Be. 276. § (1) bekezdésében meghatározott általános feltételek együttes, és a Be. 276. § (2) bekezdésében

kimerítő jelleggel felsorolt különös feltételek közül legalább egynek a megállapíthatósága esetén kerülhet sor.

Az általános feltételek körében vizsgálandó, hogy a vádlottal szemben a büntetőeljárás folyamatban van-e, ha igen akkor szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény képezi-e az eljárás alapját, és e bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható-e vagy vele szemben vádat emeltek-e.

A vádlottal szemben az ügyészség szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt vádat emelt és a bírósági eljárás folyamatban van, így a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés objektív jellegű általános feltételei fennállnak.

Az általános feltétel további két eleme, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés céljának eléréséhez szükséges-e annak elrendelése, fenntartása, valamint az elérni kívánt cél más módon nem biztosítható. Az Ítéletábrla e feltételek vonatkozásában is igenlő álláspontra jutott, amellyel a fentebb kifejtettek alapján a Kúria maradéktalanul egyetértett.

Mindezek alapján a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének, fenntartásának nem tárgya a terhelt büntetőjogi felelőssége tárgyában való döntés, kizárólag – egyéb feltételek megléte esetén – az alapos gyanú meglétének vagy a vádemelés tényének megállapítása. A Kúria már több eseti döntésében kifejtette, az előzetes letartóztatás intézménye az ártatlanság vélelmének alapelveivel nem ellenkezik, és előrehozott büntetésnek sem tekinthető. Emiatt az előzetes letartóztatással kapcsolatos döntésekre az addig feltárt bizonyítékok bizonyító erejének mérlegelése nem tartozhat (BH 2004.227.) és a vád megalapozottsága, a bizonyítás eredményessége nem vizsgálható (BH 2017.7.).

Önmagában az a tény, hogy az eljárás folytatásának elrendelése után a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés hatálya alatt nem álló vádlott 3 tárgyalási napon szabályszerű idézésre a tárgyaláson megjelent, nem zárja ki a szökés és elrejtőzés veszélyének megállapítását. Ugyanakkor ez a körülmény is értékelendő a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés szükségszerűségének és indokoltságának vizsgálata során. A Kúria osztva az ítéletábrla által kifejtetteket a bűncselekmény körülményeire, tárgyi súlyára figyelemmel a vádlott életkörülményeinek kedvező változása, valamint a vádlott eljárás során tanúsított magatartása alapján sem tartotta indokoltnak a bűnügyi felügyelet megszüntetését.

Közigazgatási ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.III.20.998/2019/7.

Az ésszerű időn belül történő befejezéshez való jog sérelmére alapított igényérvényesítés esetén az alapul szolgáló magánjogi jogviszony a jogerős ítélet meghozatalakor jön létre, így a Pp. 2. § (3) bekezdésének ekkor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alapjogsértés szempontjából figyelembe kell venni az adott eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is, mert a bíróságnak a konkrét eljárásban, az ügy urai által meghatározott keretek között kell a felek alapjogát érvényesítenie. Ha a fél és a bíróság magatartása miatt bekövetkezett elhúzóadás tartama egymástól elkülöníthető, akkor a fél a bíróság kötelességszegésből eredő elhúzóadás miatt igényt érvényesíthet. Ha viszont a per elhúzóadását mindkét tényező úgy okozta, hogy a fél és a bíróság magatartása miatti elhúzóadás tartama nem választható szét egymástól, akkor a per elhúzóadását okozó fél nem kérheti számon a bíróságon az eljárás késedelmes voltát.

A 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdése alapján nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének a követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzóadásához maga is hozzájárult. E jogszabályi rendelkezés nyelvtani értelmezéséből olyan

álláspont is következhet, amely eleve kizárja a per elhúzódsához bármilyen módon hozzájáruló fél igényérvényesítésének a lehetőségét. A szabályozás céljának vizsgálata azonban ettől eltérő értelmezésre vezet.

Az igazságszolgáltatás alapelvei a bíróság számára alapvetően kötelezettséget, a fél számára alapvetően jogosultságot jelentenek: a bíróság kötelessége a felek jogainak érvényesítése – egyebek mellett – a per észszerű időn belül történő befejezéséhez. Az ügy urai azonban a felek, akik perbeli cselekményeikkel meghatározzák a per tárgyát, a bírósági eljárás mozgásterét, így alapvetően befolyásolják a per tartamát. Ha a fél magatartása vagy mulasztása miatt bekövetkezett elhúzóds és a bírósági feladat teljesítésének elmulasztásából eredő elhúzóds tartama egymástól elkülöníthető, akkor a fél a bíróság kötelességszegéséből eredő elhúzóds miatt igényt érvényesíthet a bírósággal szemben. Ha viszont a per elhúzódsát mindkét tényező ügy okozta, hogy a fél és a bíróság magatartása miatti elhúzóds tartama nem választható szét egymástól, akkor a per elhúzódsát okozó fél nem kérheti számon a bíróságon az eljárás késedelmes voltát.

Ez az értelmezés összhangban áll azzal az állásponttal, hogy a fél mulasztása nem menti fel az alapügyben eljáró bíróságot a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége alól, és nem fosztja meg a mulasztó felet a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igénytől, ezért mérlegelni kell a követelés jogi feltételeinek a fennállását (994/D/2005. AB határozat indokolás III/3.1. pont). A beiktató törvény indokolása szerint jogalkotói cél volt az is, hogy a perrendtartás elvei összhangba kerüljenek a nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettségekkel; az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint pedig a kérelmező magatartása az eljárás objektív jellemzője, amely kívül áll az állam ellenőrzésén, ezért figyelembe kell venni annak meghatározásakor, hogy az eljárás meghaladta-e az észszerű időt [Wiesinger kontra Ausztria (11796/85) 1991. október 30., 57. bekezdés], ugyanakkor a kérelmező magatartása nem használható a bíróság tétlenségének az indokolására.

Jelen ügyben a felperes magatartásából eredő elhúzóds és az alperes pervezetéséből eredő elhúzóds tartama nem választható szét egymástól. A felperes keresetének többszöri változtatása, a felperes végső, tényleges igénye szempontjából szükségtelen alperesek perbenállása okozta alapvetően a per elhúzódsát, és ennek tartama alatt, ehhez hozzájárult az alperes azzal, hogy pervezetésével nem akadályozta meg az eljárás elhúzódsát. A felperes a 2013. május 15-i tárgyaláson tette egyértelművé, hogy milyen igényt kíván érvényesíteni, amelyet az elsőfokú bíróság a 2013. október 7-i ítéletével elbírált, a másodfokú bíróság pedig a jogerős ítéletet 2015. szeptember 24-én hozta meg. Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet által a folytatólagos tárgyalások kitűzésével kapcsolatban megállapított késedelemnek – a felperes magatartásából eredő elhúzóds miatt – nincs jelentősége.

Pfv.II.20.320/2020/9.

A másodfokú bíróság mérlegelő, felülmérlegelő tevékenységének terjedelmét alapjaiban meghatározza a per tárgya. A szülői felügyelettel kapcsolatos perekben a bíróságnak a gyermek életét érintő minden körülmény feltárásával és együttes mérlegelésével kell meghoznia a döntését úgy, hogy egyes kiragadott körülmények túlértékelése, más szempontok figyelmen kívül hagyása ne akadályozza a gyermek érdekének megfelelő érvényesülését.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogai és kötelezettségei tárgyában. Ezzel összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alkotmányos alapjogként rögzíti a pártatlan elbíráláshoz való jogot. Az általános emberi és alkotmányos jog tartalmát az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte: egyrészt a fél iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény, el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében [67/1995.(XII.7.) AB határozat]. A független és pártatlan bírósághoz való részjogosítványok egymással szorosan összefüggnek és a tisztességes eljárás követelményrendszerének elemei. A pártatlanság alkotmányos elvének érvényesítése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a bírói döntések a tények valóságghú megállapításán nyugodjanak [34/2013. (XI.22.) AB határozat].

Az Alkotmánybíróság – az EJEB gyakorlatára [Piersack kontra Belgium 8692/79] alapozva – pártatlanság alkotmányos követelményét összefoglalva rámutatott arra, hogy a különbséget kell tenni a pártatlanság szubjektív és objektív tesztje között. A szubjektív teszt során a bírónak az adott ügyben tapasztalható személyes elfogultságát és előre kialakított meggyőződését kell vizsgálni, míg az objektív teszt alkalmazása a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen véd. A bírói pártatlanság tekintetében ugyanis még a külső látszat is jelentős szerephez jut, annak elvesztése a bíróságok működésébe és döntéseiben vetett közbizalom megrendülésének kockázatát hordozza [3154/2017. (VI.21.) AB határozat].

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a pártatlanság objektív követelménye akkor sérül, ha a jogszabályok az eljárás egyik alanya részére többletjogot biztosítanak, vagy összemoszák az eljárási pozíciókat, megsértve ezzel a bíróság előtti egyenlőséget. A jelen jogvitában ez nem állapítható meg, a polgári perrendtartás mindkét fél részére egyenlő eljárási jogokat biztosít. A bírói pártatlanság szubjektív tesztje pedig azt kívánja meg, hogy az adott ügyben eljáró bíró elfogulatlan legyen mind az eljárásban szereplő fél, mind az ügy iránt. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy a pártatlanság tényleges érvényesülését elsősorban az eljárási törvények kizárási szabályai biztosítják. A kizárási szabályok léte nemcsak a konkrét elfogultság esetén védi a pártatlan bírói döntéshez való jogot, hanem általánosságban is elősegíti a pártatlan jogállami igazságszolgáltatásba vetett bizalom erősítését.

Az adott esetben az ügy átosztása a szubjektív tesztet nem alapozza meg, a tisztességes eljárás követelményén belül a pártatlan elbírálás eljárásjogi alapelvének sérelme nem állapítható meg. Az átosztását speciális többlettényállás indokolta. Az alperes az ügyben az elsőfokú végzések elleni fellebbezéseket elbíráló másodfokú tanács pártatlanságát a külföldön kezdeményezett polgári perben kétségbe vonta. Keresetlevelében a kártérítés iránti igénye ténybeli alapjaként a tanács bíráinak vele szembeni elfogultságára hivatkozott, állította, hogy az ügye pártatlan elbírálása emiatt lehetetlen, a bírák az ellenérdekű felet támogatják, aktívan segítik. Mindebből viszont az következik, hogy az ügy másik szaktanácsra való átosztása nemhogy önkényesnek nem minősíthető, hanem éppen a pártatlan elbírálást tette lehetővé.

Ilyen, a bíróság vezetői által nyilvánvalóan ismert előzmények után a tanács elnöke a teljes tanácsra kiterjedő kizárási okot az ügy beérkezése után észlelte, az iratokat a kollégiumvezetőnek bemutatni rendelte, eljárásával a kizárási okot bejelentette. A kizárási alapjául ebben az esetben a régi Pp. 13. § a)-e) pontban foglalt okok bármelyike szolgálhat, ilyenkor mérlegelésnek nincs helye még a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontban foglalt esetben sem. A tanács elnökének bejelentése alapján az ügy igazgatási ügykörben is elintézhető (rég Pp. 17. §), a bíróság vezetője külön határozat meghozatala nélkül más tanácsot jelölhet ki vagy a bíróság másik tanácsa elé utalhatja a kizárásról való döntést. Az adott esetben az ügy átosztására jogosult kollégiumvezető igazgatási jogkörében az ügy átszignálásáról döntött.

Nem intézhető el az ügy ebben a formában, ha ezek a körülmények nem állnak fenn, tehát a bejelentést a fél tette, és a bíró, az eljáró tanács nem érzi elfogultnak magát. Ebben az esetben a bíróság vezetője nem dönthet úgy, hogy az ügyet másik tanács tárgyalja le, ilyen tartalmú döntést csak a bíróság másik tanácsa hozhat, amelynek ebben az esetben már van mérlegelési joga a tekintetben, hogy a bíróság pártatlanságának megőrzése érdekében akkor is megállapítsa a tanács kizárását, ha a tagok nem érezték magukat elfogultnak.

A Bszi. 8. §-a kimondja, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától. A törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok (rég Pp.) szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend szerint kijelölt bíró. Az egyes tanácsok közötti ügymegosztást a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően, hazánkban is az adott bíróság ügyelosztási rendje tartalmazza. Az ítélező bírának az ügy elintézésére történő kijelölését az ügyek elosztásának rendje szabja meg. A Bszi. részletesen szabályozza az ügyelosztás rendjének kialakítására vonatkozó rendelkezéseket. Az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy az adott bíróságon milyen összetételű és számú tanácsok működnek, a bírák, illetve a tanácsok – ideértve a kirendeléssel foglalkoztatott bírákat is – melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik, akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük, az ügyek elosztására melyik bírósági vezető jogosult, továbbá, hogy az ügyek elosztása milyen módon történik.

Az adott esetben az ügyek elosztására feljogosított bírósági vezető, igazgatási ügykörében eljárva, a Törvényszék már korábban megállapított ügyelosztási rendje alapján, a jelen per tárgya szerinti azonos

ügycsoportba tartozó ügyek intézésére kijelölt másik bírói tanácsra osztotta az ügyet. Az alperes erre tekintettel megalapozatlanul hivatkozott a Bszi. 8. §-a megsértésére.

Pfv.II.20.640/2020/18.

Az élettársi kapcsolat időtartama alatt végzett beruházás finanszírozásánál felhasznált saját vagyon elszámolásának szempontjai.

A felperes hangsúlyosan sérelmezte az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 1. §-ba foglalt, a jogvita pártatlan elbírálása elvének megsértését. A felperes a pártatlan elbírálás alapelvébe ütközőnek azt tekintette, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését kizárólag az I. rendű alperes javára változtatta meg.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott vádat megalapozottságát illetően. Az EJEE alapjogi deklarálásával egyezően foglalt állást az Alaptörvény is, amikor alkotmányos alapjogként rögzítette a pártatlan elbíráláshoz való jogot [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés].

A hivatkozott emberi és alkotmányos jog tartalmát az Alkotmánybíróság értelmezte: az egyrészt a fél iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény, amely alapján el kell kerülni minden, a bíró pártatlansága tekintetében jogos kétséget keltő helyzetet [67/1995.(XII.7.) AB határozat]. A független és pártatlan bírósághoz való részjogosítványok egymással szorosan összefüggnek és a tisztességes eljárás követelményrendszerének elemei. A pártatlanság alkotmányos elvének érvényesítése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a bírói döntések a tények valóságához megállapításán nyugodjanak [34/2013. (XI.22.) AB határozat].

Az Alkotmánybíróság – az EJEB gyakorlatára [többek között a Piersack kontra Belgium 8692/79] alapozva – pártatlanság alkotmányos követelményét összefoglalva rámutatott arra, hogy a különbséget kell tenni a pártatlanság szubjektív és objektív tesztje között.

A szubjektív teszt során a bírónak az adott ügyben tapasztalható személyes elfogultságát és előre kialakított meggyőződését kell vizsgálni, míg az objektív teszt alkalmazása a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen véd. A bírói pártatlanság tekintetében ugyanis még a külső látszat is jelentős szerephez jut, annak elvesztése a bíróságok működésébe és döntéseiben vetett közbizalom megrendülésének kockázatát hordozza [3154/2017. (VI.21.) AB határozat].

A bírói pártatlanság szubjektív tesztje azt kívánja meg, hogy az adott ügyben eljáró bíró elfogulatlan legyen mind az eljárásban szereplő fél vagy az az eljárás alá vont személy, mind az ügy iránt. A pártatlanság objektív követelménye akkor sérül, ha a jogszabályok az eljárás egyik alanya részére többletjogot biztosítanak, vagy összemoszák az eljárási pozíciókat, megsértve ezzel a bíróság előtti egyenlőséget. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy a pártatlanság tényleges érvényesülését elsősorban az eljárási törvények kizárási szabályai biztosítják. A kizárási szabályok léte nemcsak a konkrét elfogultság esetén védi a pártatlan bírói döntéshez való jogot, hanem általánosságban is elősegíti a pártatlan jogállami igazságszolgáltatásba vetett bizalom erősítését.

A jelen jogvitában a pártatlanság objektív követelményének megsértése nem állapítható meg: a polgári perrendtartás mindkét fél részére egyenlő jogot tartalmaz.

A szubjektív tesztre vonatkozóan az elsőfokú bíróság pártatlanságával kapcsolatban kétely nem merült fel (erre a felperes maga sem hivatkozott). A felperes a másodfokú tanáccsal szemben – az ügy kiosztásakor – elfogultsági kifogást nem terjesztett elő, azaz akkor még az ítélőtábla pártatlanságát nem kérdőjelezte meg. A jogerős részítélet meghozatala után, a döntés számára hátrányos volta ismeretében utólag a bíróság pártatlanságának megkérdőjeleződése a fentiek szerinti szubjektív tesztet nem alapozza meg, a tisztességes eljárás és ezen belül a pártatlan elbírálás eljárásjogi alapelve nem sérült.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi, Tudományos és Dokumentációs Főosztálya

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csőke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.